

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**EŞLİ DANS YAPAN BİREYLER İÇİN
CİNSELLİK ALGI ÖLÇEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Faik ÖZ

Danışman
Doç. Dr. Musa ÇON

SAMSUN
2021

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**EŞLİ DANS YAPAN BİREYLER İÇİN
CİNSELLİK ALGI ÖLÇEĞİ**

Yükseklisans Tezi

Faik ÖZ

Danışman

Doç. Dr. Musa ÇON

SAMSUN
2021

TEZ KABUL VE ONAYI

Faik ÖZ tarafından, Doç. Dr. Musa ÇON danışmanlığında hazırlanan (*Eşli Dans Yapan Bireyler İçin Cinsellik Algı Ölçeği*) başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından .././.... tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği / oy çokluğu ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan	Prof. Dr. Soner ÇANKAYA Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret
Üye (Danışman)	Doç. Dr. Musa ÇON Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Burkay CEVAHİRCİOĞLU Ondokuz Mayıs Üniversitesi ..... Anabilim Dalı		☒
			Kabul
			☐
			Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

... / ... / ...

Prof. Dr. Ali BOLAT
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım yüksek lisans/doktora/sanatta yeterlik tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

İmza

17 /08 / 2021

FAİK ÖZ

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı: EŞLİ DANS YAPAN BİREYLER İÇİN CİNSELLİK ALGI ÖLÇEĞİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından .....tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 9

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

17 /08 / 2021

Danışman Adı SOYADI

ÖZET

EŞLİ DANS YAPAN BİREYLER İÇİN CİNSELLİK ALGI ÖLÇEĞİ

Faik ÖZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 07/07/2021

Danışman: Doç. Dr. Musa ÇON

Yapılan nitel araştırmalar sonucunda: “Eşli dans yapan bireylere özellikle Türk toplumu tarafından genel itibariyle bakış açısı kişilerin dans etme amaçlarının cinsellikten ibarettir.” Şeklinde sonuçla karşılaştırılması dolayısıyla konuyla alakalı literatür taraması yapılmıştır. Fakat karşı cins iki insanın müzik eşliğinde aynı ritimde hareket etme durumu düşünüldüğünde cinselliğin akla gelmesi gayet normal iken dans ve cinsellik başlığı altında yeteri kadar aydınlatıcı çalışmaların yapılmamış olduğu farkedilmiştir. Yapılan çalışmaların ise genel itibariyle dışarıdan gözlem yoluyla yorumlara dayalı sonuçlar veren nitel araştırmalar olmasından dolayı bu iki başlığın ölçümlenebilen ve sayısal verilerle ifade edilebilen ölçümler ile tekrarlanabilir hale gelen ve objektif olarak ortaya konan araştırmaya yani nicel araştırmaya ihtiyaç duyulmuştur.

Bu ihtiyaç neticesinde eşli dans yapan bireyler göz önünde bulundurularak onların cinsellik, sosyallik ve özgüven algılarını ölçüp değerlendirmek amacıyla öncelik olarak dans edilen; ders, pratik, dans geceleri etkinliklerinde bireyler gözlenmiş olup dansçılarla yapılan görüşmeler sonucunda özellikle kişilerin dans etme sürelerine bağlı şekilde dans kavramını cinsellikten çok uzak tuttıklarını, aksine genel itibariyle kendini iyi hissetme ve sosyalleşme amacıyla dans ettikleri görülmüştür.

Bu gözlemler ve görüşmeler sonucunda bu çalışmaya başvurulmuş ve öncelik olarak hiç dans etmemiş olan 50 kişilik bir gruba hazırlanan anket soruları 3 ay arayla 2 kez sorulmuştur, sonrasında ise 2-4 ay süre dans etmiş olan 100 kişilik bir gruba dans etmeye başlamadan önce ve sonra hazırlanan ölçme soruları sorulmuştur. Ve son olarak dans eden bireylerin dansı cinsellik aracı olarak görmediklerinden tam anlamıyla emin olabilmek adına 300 kişiden oluşan profesyonel dansçılara bu ölçme çalışması yapılmıştır.

Alınan sonuç çalışmanın yapılma amacına uygun şekilde beklenen sonucu vermiştir. Eşli dans üçüncü bir gözle izlenildiğinde dans cinsellik için yapıyor izlenimi verebilir. Hatta bir çok insanın eşli dansı öğrenme amacı olarak içten içe cinsellik teması benliklerinde yer ediyor olmaları muhtemeldir. Fakat dans etmeyi öğrenen insanlar gün geçtikçe dansı cinsellik aracı olarak görmek yerine sosyalleşmek, kendini iyi hissetmek, fiziksel ve bilişsel iyi durumda olmak için yapma yolunda evrilleştikleri görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Dans, Cinsellik, Sosyallik.

ABSTRACT

DESCRIPTION OF SEXUALITY BY INDIVIDUALS PERFORMING PAIRED DANCE

Faik ÖZ

Ondokuz Mayıs University

Graduate Education Institute

Department of Sport Management, Graduate.,07/07/2021

Supervisor: Assitant Prof. Musa CON

As a result of the qualitative researches, a literature review related to this subject was conducted, especially since the Turkish society generally encountered the result that their purpose of dancing consists of sexuality, for individuals who danced with a partner. However, considering the situation of two people with the opposite sex moving in the same rhythm accompanied by music, it was realized that although sexuality is quite normal to come to mind, there were not enough enlightening studies under the title of dance and sexuality. Since the studies conducted are generally qualitative studies that give results based on interpretations through external observation, these two titles need research that can be measured, be reproducible with measurements that can be expressed with numerical data, and put forward objectively, that is, quantitative research.

Because of this need, individuals dancing with their partners were observed in classes, practices and dance nights in order to measure and evaluate their perceptions of sexuality, sociality and self-confidence, as a result of the interviews with the dancers, it was understood that these people kept the concept of dance away from sexuality, especially considering their dance times. On the contrary, it was concluded that they danced generally for the purpose of feeling good and socializing.

As a result of these observations and interviews, this study was approached and as a priority, the survey questions were asked twice with 3 months intervals to a group of 50 people who had never danced, afterwards, a group of 100 people who danced for 2-4 months were asked the measurement questions prepared for before and after they started dancing. And finally, this measurement study was carried out on professional dancers consisting of 300 people in order to make sure that the dancing individuals do not see dance as a tool of sexuality.

The result obtained was in accordance with the purpose of the study. When paired dance is watched with a third eye, it can appear as if they are dancing for sexuality. In fact, it is possible that the purpose for many people to learn paired dance is the theme of sexuality. However, it has been observed that people who learn to dance gradually evolve towards socialization, feeling good, and seeing it as a means of physical and cognitive well-being rather than seeing dance as a tool of sexuality.

Key words: Dance, Sexuality, Sociality.

Ön Söz ve Teşekkür

Spor yönetimi alanına ilk adım atışım 2010 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Beden eğitimi ve Spor Yüksekokulu şimdiki adı ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşardoğu Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği lisans programına öğrenci olarak girişim ile gerçekleşti. Lisans eğitimim sürecinde grekoromen güreş milli takım sporcusu olmam ve lisans eğitimimden şanlı bayrağımızı temsil etmek uğruna 4 yıl sonunda bitmesi gereken lisans eğitimim maalesef ki biraz uzamak durumunda kaldı. Her şer bir hayır getirir düşüncesiyle o zamanlar mezuniyetimin uzamasına çok üzülürken mezun olduğum 2016 yılının sonlarında karşılaştığım ve ismini bilmediğim bir akademisyenin sözü ile lisans üstü eğitim konusunda tabiri caiz ise aydınlanma yaşadım. “Akademisyen olmak düşüncenin özgürlüğüdür.” sözü ile daha önce pek araştırmadığım ve ilgimi çekmeyen akademisyenlik benim bir anda tüm odağım ve tek hayalim konumuna geldi. Yine lisans döneminde güreş sporunu bırakmam ile beraber 2012’de latin dansları eğitimi almaya başladım ve 2013 yılında latin dansları eğitmeni olarak hem okul hayatıma hem de öğretim hayatıma devam ettim. Kısa sürede kendi sanat okulumu açıp çok daha geniş kitlelere hitap etmeye başladım. Aynı zamanda 2017 yılından bu yana Ondokuz Mayıs Üniversitesi dans kulübü başkan yardımcılığı ve baş antrenör görevime devam etmekteyim. Üniversitemizin öğrencilerine sevdiğim işi yani öğretme eylemini karşılık beklemeden veriyor olmaktan hep gurur duydum ve duymaya devam ediyorum. Bir duygunun, tasarımın, bilginin, güzelliğin dışavurumunda, anlatımda kullanılan yöntemlerin tümüne sanat deniliyorsa eğer en büyük sanatçı biz öğretmenler olmalıyız.

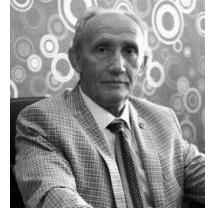
Bu çalışmamın başında ismini anmayı ve en içten dileklerle teşekkür etmeyi borç bildiğim isimlerden öncelik olarak lisans üstü eğitimimin başında danışman hocam olan, lisans eğitimim sürecinden itibaren hocalıktan öte yol gösterenim karanlığıma ışığım, karamsarlığıma umudum olan azim ve özveri ile hayatımı idame ettirmem gerektiği gerçeğini tüm benliğime işleyen çok kıymetli hocam merhum Prof. Dr. Yalçın TAŞMEKTEPLİĞİL’ e teşekkürlerimin en büyüğünü sunup kendisini rahmetle anarken, sonrasında bana her zaman bir abi yada baba şefkatiyle yaklaşmış olan akademik konularda ise en iyi konumlarda olabilmem ve en doğru işleri yapabilmem adına her daim yanımda olup yol gösterenim olan danışman hocam olmasından gurur ve onur duyduğum değerli hocam Doç. Dr. Musa ÇON hocama sonsuz teşekkür ederken, tez çalışmam aşamasında bana çok büyük katkılar sağlamış olan her zaman

hocadan öte bir abi samimiyetiyle bana yaklaşan bilgi birikimlerinden hayatım boyunca faydalanabileceğimden emin olduğum saygıdeğer hocam Prof. Dr. Soner ÇANKAYA' ya tüm destekleri için teşekkür ederim. Ve son olarak tüm üniversite hayatım boyunca gece gündüz farketmeksizin her an yanımda olan kişilik ve öğretmenlik ideallerini kendime ayna tutmuş olduğum saygıdeğer hocam, büyüğüm Dr. Hamza Küçük'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca anket çalışmalarım da desteklerini hep yanımda hissettiğim başta yakın arkadaşım Ali ALKERDI olmak üzere ve sonrasında tüm öğrencilerime şükranlarımı sunmayı borç biliyorum.

Faik ÖZ

Samsun- 07/07/2021

Saygı ve rahmetle...

“Spor Yöneticiliği eğitiminde kampüs dışındaki alanlarla mutlak suretle irtibata geçilmesi ve deneysel öğrenmeye neredeyse yüzde elli civarında bir ağırlık verilmesi gerekir. Çünkü öğrenmenin hayatın içinde olduğunu düşünüyorum.”

Prof. Dr. Mehmet Yalçın TAŞMEKTEPLİGİL

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
Ön Söz ve Teşekkür	vii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar	xii
ŞEKİLLER.....	xiii
1. GİRİŞ	14
1.1. Araştırmanın Amacı.....	16
1.2. Araştırmanın Problemi.....	17
1.3. Araştırmanın Önemi	18
1.4. Araştırmanın Sınırlıkları	18
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	19
2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜRLER.....	20
2.1. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatürler Genel Özeti.....	20
2.2. Dans	20
2.2.1. Dansın Tarihçesi	23
2.2.2. Dansın Öğeleri	25
2.2.3. Dansın Türleri	27
2.3. Cinsellik	29
2.3.1. Cinselliğin Kısa Tarihi	30
2.3.2. Cinsellikle İlgili Bakış Açılıarı	30
2.4. İlgili Araştırmalar	31
3. YÖNTEM.....	35
3.1 Çalışma Alanı	35
3.1.1 Samsun haritası	35
3.1.2 Samsun Hakkında Genel Bilgiler.....	35
3.1. Araştırma Modeli.....	36
3.2. Araştırma Süreci	36
3.3. Araştırma Grubu	37
3.3.1. Nicel Boyuttaki Katılımcılar	37
3.3.2. Nitel Boyuttaki Katılımcılar.....	38
3.4. Veri Toplama Araçları	38
3.4.1. Nicel Verilerin Toplanması.....	38
3.4.1.1. Ölçeğin Geçerlik Analizi.....	39
3.4.1.2. Eşli Dans Yapan Bireyler İçin Cinsellik Algı Ölçeğinin Geliştirilmesi	40
.....	40

4. BULGULAR.....	43
4.2.2 2. Grup Tanımlayıcı Analizler	53
4.2.3 3. Grup Tanımlayıcı Analizler	61
5. TARTIŞMA.....	70
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
6.1. Sonuçlar	71
6.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	71
6.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	73
6.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	75
6.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	77
6.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	79
6.2. Öneriler	82
KAYNAKLAR	84
EKLER	87

TABLULAR

Tablo 3. 1. Samsun ilinin kadın erkek nüfusun oranının Türkiye nüfus oranı ile karşılaştırılması	35
Tablo 3. 2. Samsun ve Türkiye Eğitim seviyesi oran karşılaştırması	36
Tablo 3. 3. Uzman görüşlerinin toplanması ve kapsam geçerlik oranlarının elde edilmesi	40
Tablo 4. 1. Grup demografik değişkenler oranları	44
Tablo 4. 2. Güvenilirlik İstatistikleri	46
Tablo 4. 3. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü	47
Tablo 4. 4. İç Tutarlılık	47
Tablo 4. 5. Bileşen ve varyans %	48
Tablo 4. 6. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri	48
Tablo 4. 7. Model uyum indeksleri	49
Tablo 4. 8. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etki etkileri	50
Tablo 4. 9. Korelasyon katsayıları	52
Tablo 4. 10. Bağımlı T Test İstatistikleri	53
Tablo 4. 11. Bağımlı T Test	53
Tablo 4. 12. Demografik değişkenler oranları	54
Tablo 4. 13. Güvenilirlik İstatistikleri	55
Tablo 4. 14. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü	55
Tablo 4. 15. İç Tutarlılık	56
Tablo 4. 16. Bileşen ve varyans %	56
Tablo 4. 17. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri	57
Tablo 4. 18. Model uyum indeksleri	57
Tablo 4. 19. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etki etkileri	58
Tablo 4. 20. Bağımlı T Test İstatistikleri	60
Tablo 4. 21. Bağımlı T Test	61
Tablo 4. 22. Örneklemin demografik özellikleri	62
Tablo 4. 23. Güvenilirlik İstatistikleri	62
Tablo 4. 24. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü	63
Tablo 4. 25. İç Tutarlılık	63
Tablo 4. 26. Bileşen ve varyans %	63
Tablo 4. 27. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri	64
Tablo 4. 28. Model uyum indeksleri	64
Tablo 4. 29. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etkileri	65
Tablo 4. 30. Frekans 1 analizleri	67
Tablo 4. 31. Frekans 2 analizleri	67
Tablo 4. 32. Frekans 3 analizleri	68
Tablo 4. 33. Frekans 4 analizleri	69
Tablo 4. 34. Frekans 5 analizleri	69
Tablo 6. 1. Nitel veri kodları	71

ŞEKİLLER

Şekil 2. 1. Dansın Sınıflandırılması.....	28
Şekil 3. 1. Samsun il haritası	35
Şekil 3. 2. Çalışmada izlenen yol	37
Şekil 4. 1. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı	51
Şekil 4. 2. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı	59
Şekil 4. 3. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı	66

1. GİRİŞ

İnsan doğası gereği yaradılışı itibariyle hareket etmek zorunda olan bir varlıktır. Kimi hareketler refleks olarak yapılırken kimi hareketler ise öğrenme sonucu yapılır. Yapılan bu hareket aktivitelerin belli bir formatta kurallar çerçevesine alınmasına ve bu aktivitelerin kişiler veya takımlar üzerinde üstün gelmek için kullanılması çabasına spor denir. Basım ve Arğan (2016: 3) sporu “Bir rekreasyon, bir yarışma, bedensel ve fiziksel bir aktivite ve bir dans” olarak tanımlamış, günümüzde sosyal bir katılımı sağlama elde etme ve bir eğlence aracı olarak görüldüğünü belirtmiştir.

Dans, vücut yoluyla sergilenen artistik bir anlatımdır ve bir takım fiziksel uygunluk gereksinimlerine sahip olunması gereken bir etkinliktir. Ayrıca tarihsel gelişiminden günümüze gelen süreçte dans aktiviteleri genel anlamda ‘insan bedeninin dilidir’ şeklinde kabul edilmiştir. Bir dil olduğu için «iletişim sanatı» olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. İnsanın yaratılışıyla ilk ortaya çıkan sanatsal değerler, ”müzik” ve “dans”tır. (Okyar, 2015) Tarihi böylesine eskiye dayanan ve insanlar için yeri geldiğinde eğlence aracı yeri geldiğinde ise dini inanış simgesi olan dans zaman geçtikçe gelişimini sürdürmüş ve insanlar için kendilerini ifade edebildikleri, asosyal insanların hayatlarının sosyalleştiği ve mutsuz oldukları anlarda hayatlarına renk kattırarak ölçüde anlam ve değer kazanan bir hal almış durumdadır.

Cinsellik ilk insanların var oluşu itibariyle yaşamın çok önemli bir parçası olarak günümüze kadar gelmiştir. Antik çağlardaki dinlerin ve toplumların neredeyse hepsi tarafından cinsellik kutsal bir olgu olarak kabul edilmiştir ve belli dönemlerde insanı tanrıya yakınlaştıran dini bir aktivite olarak kabul görmesinin haricinde insanlar açısından üreme ve zevk için cinselliğin elzem olarak benimsendiğini bilmek gerekir. Böylece insanların geçmişten günümüze cinselliği hem çoğalma hem zevk hem de dini bir ritüel olarak keşfettiklerini ve uyguladıklarını görebiliriz. Cinsellik; Türk Dil Kurumu sözlüğünde sevişme duygusu olarak ve insanların çoğalma amacı güttükleri, bu amaç doğrultusunda harekete döktükleri eylemdir şeklinde tanımlanmaktadır.

Bu tanımla hareketle ortaya konulacak düşünce latin dansları yapan bireylerin dansı cinsel tatmin aracı olarak görüyor olmaları da muhtemel olabilir ya da dans eden bireylerin dans sayesinde yaşamlarına çok daha özgüvenli, bireylerin çok daha albenileri yüksek ve toplum tarafından saygı ile anılan sosyalleşme ve diyalog kurma anlamında yetilerinin geliştiğini kabul gören düşünce de benimsene bilinir.

Latin danslarını ele alırken karşı cins bireylerin birbirleriyle belirli müzikler eşliğinde fiziksel temas halinde ritme uygun hareket etmeleri söz konusu olduğundan dans ve cinsellik kavramlarını aynı başlık altında incelemek isteyecek ve hatta aynı başlık altında kabul edecek düşüncelerin var olması kaçınılmazdır.

Latin danslarını tecrübe etmeyen insanlarla yapılan görüşmeler neticesinde özellikle Türk toplumuna mensup insanların genel anlamda düşüncelerinin dans eşittir seks olarak yorumlandığı fark edilmiştir. Fakat konunun biraz daha derinlerine inince profesyonel anlamda dans eden bireylerle yapılan diyaloglar ve dans okullarında dans derslerinin verilmesi veyahut dans geceleri, milonga gibi dans aktivitelerin yoğun yapıldığı sosyal ortamlarda dansçıları gözlemlemeler neticesinde genel itibariyle kişilerin dansı eğlence, sosyalleşme, kendini iyi hissetme amacıyla yaptıkları fark edilmiştir. Çoğu bireyin cinsellikten çok uzak sadece müziğin ritmine ve müzikle dansın uyumundaki ahenge kapılmış olduğuna dikkat edilmiştir. İki gözlemin sonuçlarının birbirine zıt kutuplarda olmaları fakat ortak noktalarının dans olması sonucu konuyla ilgili bilimsel araştırmaların ne şekilde olduğu merak edilmiş olup kısa bir araştırma yapılmıştır.

Yapılan literatür çalışması neticesinde yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere insanlığın var oluşundan itibaren hayatımızda hep yer tutan dans ve cinsellik konu ana başlıklı, özellikle dans eden bireylerin dans esnasında cinselliği nasıl yorumladıkları üzerine makale, tez vb. çalışmalarının neredeyse hiç var olmadığı fark edilmiştir. Tarihten günümüze çeşitli amaçlarla dans etmiş milyarlarca insanın var olduğu düşünülünce dans eden bireylerin cinsellik algıları üzerine çalışma yapmak isteyen araştırmacılara ölçme ve değerlendirme anlamında yol gösterici ve konu hakkında ki bilinmezliğin çözümlenmesi yolunda bu çalışmanın ışık niteliğinde olacağı kaçınılmazdır. Bu çalışma özellikle türk toplumunda eşli dans eden bireylerin dans etmeyen insanlar tarafından nasıl görüldükleri konusu ve dans eden insanların eğitim alma süreci ilerledikçe fikirlerinin cinsellik odağından çıkıp sosyalleşme, kendini iyi hissetme ve mutlu olma temasına dönmüş olduğu yapılan sözlü görüşmeler ve gözlemlemeler hariç toplamda 450 kişi ile yapılan çalışmalar sonucunda görülmüştür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Türk ve dünya genelinde eşli dans yapan bireylerin dansı cinsellik tatmin aracı olarak görüp görmediklerini sosyalleşme ve kendini iyi hissetme gibi güzel amaçlarla edilip edilmediği bakımından durum tespiti yapılmasını sağlanması amacıyla dans ve cinsellik konularını incelemek isteyen araştırmacılara gerekli olabilecek bir ölçek geliştirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu araştırma, öncelikle Türkiye sınırları içerisinde sonrasında ise tüm dünya ülkelerinde dans etmek isteyen, dans eğitimi programlarına katılmak isteyen kişi veya kişilerin toplum ve kültürlerinden gelen dans ile ilgili oluşabilecek dans eşittir cinsellik gibi yanlış olduğu düşünülen anlayışın doğrusunun ne şekilde olduğunu ve bu insanların dans eğitim programlarına katılırken demoralize olabilecekleri hiçbir olumsuzluğun olmadığını ortaya koymak bu çalışmanın öncelikli amaçlarından biridir.

Bir diğer önemli amaç ise dans eğitimi veren eğitimcilerin vermiş oldukları eğitim sırasında kursiyerlerindeki cinsellik algısının hangi süreçte ne şekilde değiştiğini ortaya koymak ve ortaya konulan bu gerçekliğin eğitimciler için eğitim sürecinde bilimin ışığı doğrultusunda aydınlık olmaktır. Böylelikle dans eğitimcilerinin çok sıklıkla karşılaşmış olduğu “dans cinsellikten ibarettir” anlayışına karşılık olarak verilebilecek tüm doğru ve aydınlatıcı bilgileri bu çalışma içerisinde barındırmayı hedeflemiştir.

20.yüzyılın başında balenin katı kurallara dayanan yapısının karşısında, bireysel otantik ifadeyi odak kabul eden ve katı kurallara dayanmayan modern dans tekniklerinin gelişim gösterdiği görülmektedir (Sudak, 2012). Devam eden bu gelişme ile birlikte örgün eğitim sisteminde dansın eğlenceli ve mutlu edici özelliklerinden faydalanılarak her yaş grubuna uygun dans eğitimleri sayesinde kişilerin dans ve müzik sayesinde öğrenim süreçlerinde gelişim gösterecekleri kaçınılmaz bir gerçektir. Araştırmada elde edilen bulguların literatürdeki çalışmalarda bildirilen; dans ve hareket terapisinin duygusal, bilişsel, fiziksel ve sosyal uyumu arttırdığı, kişiyi daha özgür kıldığı, (Sudak, 2012) müzik ve dans terapinin sosyal, motor veya dilsel becerilerin gelişimine, uygunsuz davranışların engellenmesine yardımcı olduğu (Alley, 1979) Birbirinden farklı dans ve melodiler sayesinde beyine daha önceki uyaranlardan farklı uyaranlar gelmekte, beyine gelen sinyallerle kullanılmayan bağlar kullanılmaya başlanmakta ve bu durumda beynin algılaması yeni bilgiler öğrendikçe ve yeni deneyimler kazandıkça artmaktadır. Daha önce dans dersi almış olan

çocuklarla, dans dersi almamış bir çocuğun kısa zaman sonra bu durumu eşitleyip ayırt edilmeyecek seviyeye geldiği hatta bazı öğrencilerde aynı okulda eğitim almamış olsalar da aynı okulda eğitim alan öğrencilerden daha çabuk adapte oldukları da görülmüştür. (Sezince,Kolburan 2019). Eğitimdeki tüm bu kazanımlar göz önünde bulundurulunca okullarda dans derslerinin çocuklarda gelişim açısından büyük önem arz ettiğini ortaya koymayı hedefleyen bir çalışma ortaya konulmak amaçlanmıştır.

Bir diğer önemli ve göz ardı edilemeyecek unsur ise down sendromu, parkinson hastalığı ve şizofreni gibi çeşitli hastalıkların tedavisinde dansın tedavi edici özellikleri kanıtlanmış olup bu çalışma ile başka hastalıkların tedavisinde dansın kullanılabilirliğini ortaya koymak adına araştırmacılara yol gösterici olmak bu çalışmanın temel amaçlarından biridir.

1.2. Araştırmanın Problemi

Modern toplumlarda sosyal olarak yapılan dans ediminin kur yapmanın bir parçası olduğunu savunan Hanna, dansın performans ötesinde eyleme dönüştürülen cinsel fantezileri kamçıladığını vurgular. Dansın genellikle kişinin cinsel isteğini gösterdiğini, uyarıcı olan fantezi ya da ön sevişmeyi sağladığını ayrıca eş bulmada yol gösteren karşılaşmaya başlangıç için bilgi iletişimini sağladığını dile getirir Hanna, J. L. (1988). Dans kavramının böylesine dar bir kalıba sığdırılmaya çalışılması ve dansın insanlara katmış olduğu özgüven, mutlu olma, kendini iyi hissetme, stres atma ve sosyalleşmek gibi faydaların göz ardı edilmesi bir problem olarak görülmüştür.

Eşli dans eden bireyler gerçekten dansı cinsel yaklaşım için bir araç mı olarak görüyorlar ve sağlamış olduğu faydaların dans eden kişiler tarafından ne derece önemli olduğu sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu problemi çözümlenebilmek için aşağıdaki alt problemlere yanıt bulunması hedeflenmiştir.

1. Eşli danslar karşı cinse yaklaşım için bir araç mıdır ?
2. Dans eden bireyler dansı cinsel tatmin aracı olarak mı görüyorlar ?
3. İnsanlar kendi albenilerini arttırmak için dans etmeyi bir araç olarak mı görüyorlar ?
4. Dans eğitimi içerisinde kullanılan cinsel terimler dans eden bireylere cinsel çağrışım etkisi yaratıyor mu?
5. Kişilerin içlerinde bastırdıkları cinsel kimliklerin dışa vurumu için dans bir araç mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın dans etmek isteyen insanların dans ile ilgili var olmuş olabilecek tüm yanlış anlaşılımları ortadan kaldırmış olması açısından büyük önem niteliğindedir. Yani; dansın iki yaş itibariyle tüm bireylerin gelişim süreçlerine göre sağlamış olduğu bilişsel ve fiziksel faydaları ortaya koymak, birçok hastalığın tedavi sürecinde dansın kazanımlarından faydalanmak, dansın cinselliğe açılan bir kapı olarak görülmesinden çok daha fazla önem arz eden durumlardır. Nitekim dansın cinselliğe açılan bir kapı olmadığını, ayrıca gerek katılımcı gerek izleyici olarak hemen hemen herkesin tanık olmuş olduğu dans olgusunun insanlar tarafından çok daha çekici kılmak için ve cinsellik eşittir dans gibi yanlış anlamalardan uzak ılımlı bir yaklaşımla dans eğitmenlerinin daha geniş kitlelere yayılabilmesi açısından çalışmanın tavsiye niteliğinde olması bu çalışmanın ayrıca önemini ortaya koymaktadır. Yapılan bu çalışma dans etmeyen bireylerin dışarıdan bir bakış ile dans eden kişileri ne şekilde yorumladıkları, dansın içerisinde olmayan insanlar için dansın ne ifade ettiğini anlamakla beraber dansı uygulayan bireylerin onu nasıl anlamlandırdıklarını hangi amaçla ve beklentiyle uygulamaya başlayıp devam ettiklerini, dans olgusunun insanlara katmış olduğu faydaları ve varsa eğer zararlarını tespit etmek için geliştirilmiş olan ölçek daha sonraki çalışmalar için büyük katkı sağlar nitelikte olacaktır. Kişilerin sosyal, motivasyon, özgüven, özyeterlilik ve rahatlama gibi faydaları göz önünde bulundurulunca dans olgusu topluma katılım aracı olarak görülebilir ve bu çalışma ile insanların sosyalleşme ve kendilerini iyi hissetme açısından dansın ne şekilde faydalanabileceklerini öğrenmeleri açısından yine tavsiye niteliğinde önem arz eden bir çalışma ortaya konulmuştur.

1.4. Araştırmanın Sınırlıkları

Çalışmanın yapısında bulunan veya araştırmacının çalışma kapsamında değerlendirdiği başlıca sınırlılıklar maddeler halinde belirtilmiştir.

- Bu çalışma, araştırmaya dahil edilen hiç dans etmemiş olan bir grup, önce dans etmemiş ardından çalışma verileri için öngörülen yeterli süre dans ettirilmiş başka bir grup ve son olarak profesyonel anlamda dans eden son grup ile sınırlıdır.
- Araştırma verileri, Adana, İstanbul, Diyarbakır, Manisa, Rize, Samsun, Antalya, Ankara illerinde bulunan çeşitli dans okulu dansçıları ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma verilerin doğru ve güvenilir sonuç vermesi için belirlenen zaman dilimi ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırma sürecinde aşağıdaki varsayımlar göz önüne alınmıştır.

- Anket sorularına katılan bireylerin sorulara doğru, samimi ve dürüst cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Araştırma konusuna ilişkin elde edilen verilerden ortaya çıkan bilgilerin tarafsızlığı aktardığı varsayılmıştır.
- Anket sorularının uygulananlar tarafından net bir şekilde anlaşıldığı varsayılmıştır.
- Verilerden elde edilen sonuçların istatistiki çalışmaları doğru ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

2. KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ LİTERATÜRLER

2.1. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatürler Genel Özeti

Araştırmanın kuramsal temeller ve ilgili literatür içeriğinde öncelikle dansın en fazla kabul görmüş tanımları ile yola çıkılarak dansın ne anlama geldiği açıklanmaya çalışılmıştır. Sonrasında ise yapılan araştırmalar neticesinde dansın canlılara sağlamış olduğu katkılardan söz edilmiştir. Burada insanlar yerine canlılar tabirinin kullanılmasındaki amaç yine yapılan çalışmalar sonucunda hayvanlar ve bitkiler kendi yaşamlarında dansı kullanıyor olmalarından kaynaklıdır. Konunun içeriği dansın tarihçesi konu başlığında açıklanmıştır. Ayrıca yine dansın tarihçesi konu başlığı altında dansın ilk çağlardan günümüze kadar devam etmekte olan gelişim süreci okuyuculara yansıtılmış, dans eden bireylerin ilk çağdan itibaren modern çağa kadar olan kısımda hangi amaçlarla ne şekilde dans ettikleri dansın ilkel zamandan itibaren ne şekilde gelişim göstermiş olduğu, gelişim süreci ile birlikte dansın durma noktasına geldiği dönemler o dönemlerden tekrar popüleritesini sağlama aşamaları yine bu başlık altında toplanmıştır. Sonrasında dans etmek için gerekli olan tüm öğeler yani beden, mekân, zaman, hareket kalitesi ve ilişki konuları dansın öğeleri konu başlığı altında açıklandıktan sonra ise dansın türlerinin neler olduğu hangi türlerin nerelerde ne şekilde kullanıldığı ve hangi dans türlerin daha fazla kabul gördüğü gibi konular dansın türleri konu başlığında toplanmıştır. Dans ile ilgili yapılan bu çalışmalardan sonra araştırmanın diğer ana maddesi olan cinsellik konusuna geçilmiştir ve öncelikle cinsellik tarihi başlığı altında cinselliğin anlamlarına ve tarihsel gelişimine değinilmiştir ve akabinde biyolojik bakış açısı, psikolojik bakış açısı ve sosyo-kültürel bakış açısı başlıkları ile cinselliğe farklı bakış açıları konu başlığında toplanmıştır ve okuyucuları aydınlatmak açısından gerekli açıklamalar yapılmış olup dans ile cinsellik olgularının birbirlerine olan bağlantısı da bu kısımda ele alınmıştır. Son olarak çalışma konusunun ilgili araştırmaların açıklamaları da yine bu kısımda okuyucu ve araştırmacılara sunulmuştur.

2.2. Dans

Türk Dil Kurumu tarafından dans “müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri, raks” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK,2020). Türkçeye Fransızca’dan geçen bu kelimenin kökeninin de 1300 yıl öncesinin Fransa’sına dayandığı düşünülmektedir (Turan ve Çamlıyer, 2016:12). Dans,

Britannica'nın çevrim içi ansiklopedisinde ise "vücudun ritmik bir şekilde, genellikle müziğe ve belirli bir alanda, bir fikri ya da duyguyu ifade etmek, enerjiyi serbest bırakmak ya da sadece hareketin tadını çıkarmak amacıyla hareket etmesi" şeklinde tanımlanmaktadır (Mackrell, 2020).

Dans ile ilgili yapılan diğer tanımlamalardan bazıları şu şekildedir (akt.: Eroğlu, 2017: 219):

- "Dans 'sözlü' kültürden de önce insanın ilkel tepkilerinin toplumsal bağlamda kendini ortaya koyduğu ilk olgulardan biridir" (Barın, 1999:1).

- "Dans bütün sanatların anasıdır. Müzik ve şiir zaman içinde yaşar; resim ve arkeoloji boşlukta ve uzayda, ama dans aynı zamanda hem boşlukta ve hem de zaman içinde yaşar. Yani uzayda yaratılan bir şekliyle o şekli meydana getiren hareketler topluluğunu zamanla bütünleştirir" (Sacks, 2010:3).

- "Dans insanın kendi duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi ve toplumla iletişim kurabilmesi için anlam içeren hareketler topluluğunun, meydana getirdiği estetik ve ritmik özelliğe sahip bir yaratıcılığın sonucu olan fiziksel ve duygusal davranıştır" (Aktaş, 1999:4).

Dansın tanımlamalarında görülen farklılıklar, dansın tüm kültürlerde mevcut olması ama her kültürün birbirinden farklı olması şeklinde yorumlanabilir. Dansın ortak özellikleri arasında ise ritmik hareket ve müzik öğeleri gösterilebilir. Dans insan vücudu ile yapılır ve başka bir aracıya gerek yoktur. Dans sayesinde fiziksel, zihinsel ve ruhsal bazı hedeflere ulaşmak mümkündür. Fiziksel olarak bedenin hareket kabiliyetlerini arttırmak, esneklik ve kontrol sağlamak bunlar arasında sayılabilir. Kişi dans ile konsantrasyon, hatırlama, zaman aralıklarını kavrama, problem çözme gibi zihinsel beceriler edinebilir. Ruhsal olaraksa zevk alma, sosyalleşme, başkalarına ve kendine saygı duyma, katılma, stresi azaltma gibi yararlarından söz etmek mümkündür (Tokinan, 2008: 11). Bu hedeflere ulaşılabildiği dansın faydaları üzerine yapılan çalışmalarda gösterilmiştir. Hafızayı güçlendirme, esnekliği artırma, stresi azaltma, kilo verme, enerjiyi artırma, arkadaş yapma bunlardan ilk akla gelenlerdir.

Alpert (2011) çalışmasında egzersiz biçimi olarak dansın faydaları arasında şunları saymaktadır: "artan esneklik, kas gücü ve tonunda artış, artan dayanıklılık, denge ve mekânsal farkındalık ve genel bir iyilik hissi." Birmingham'daki Alabama Üniversitesi'nde bir profesör tarafından geliştirilen kısıtlı hareket terapisi sayesinde

inme mağdurları daha iyi hareket kabiliyeti kazanmıştır. İnme, iskemi veya kanama sonucu beynin bir bölgesinin geçici veya kalıcı olarak etkilenmesi ve buna bağlı ortaya çıkan klinik bulgular bütünüdür.(Bakırköy Tıp Dergisi, Cilt 14, Sayı 4, 2018)Ve bu ise dansın hareketle ilgili görülen rahatsızlıklarda terapi aracı olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Müziğin beyin üzerindeki etkisi yine literatürde sıklıkla çalışılan konulardandır. Beynin bazı bölümlerinin müziğe özel olarak tepki verdiği bilinmektedir. Müzik, beynin dikkatini verme, tahminlerde bulunma ve hafızadaki olayları güncelleme ile ilgilenen bölgesini meşgul eder. İlginç bir şekilde, en yüksek beyin aktivitesi, beyin hücrelerini tetikleyen müzik notaları ve keskin hafızanın gelişiminden sorumlu nöronlar arasındaki kısa sessizlik dönemlerinde meydana gelmektedir. Nöron ileri derecede özelleşmiş bir hücre tipidir ve sinir sisteminin en önemli elemanıdır. Tüm nörolojik süreçler, tek bir nöronun, birbiri ile ilişkili nöron grupları arasındaki karmaşık hücre-hücre bağlantılarına kadar uzanan bir nöronal ağa bağlıdır ve bu ağ beyin fonksiyonu için temel oluşturur. (Gezen – Ak 2010) Herhangi bir enstrüman çalan kişiler, dil ayırımı ve gelişimini, matematik becerisini ve mekansal-zamansal muhakemede gelişmeyi daha iyi gerçekleştirebilmektedir. Müzik ve beyin işlevi arasındaki bağlantı yaşamın erken dönemlerinde başlar, ancak yetişkinlik döneminde de devam eder. Bir müzik aleti çalan veya müzik dersi almış çocuklar, müzik eğitimi almamış olanlara göre daha geniş bir kelime dağarcığına ve daha iyi okuma becerilerine sahip olmaktadır. Bir başka örnek olarak klasik müziğe maruz kalan prematüre bebekler, bu müziğe maruz kalmayan prematüre bebeklerden daha hızlı büyümüşlerdir. Müziğin ve ritmik hareketin birleşimi olan dansın türüne göre çeşitli figürler sergilenir ve bu ise vücut egzersizi anlamına gelmektedir ki tüketilen kaloringin miktarı buna göre değişecektir. Dansın hızına ve formuna göre dakikada beş ile on kalori yakılabileceği aktarılmaktadır (Alpert, 2011).

Albin (2016) çalışmasında down sendromlu çocuklarda dansın gelişimlerine sunduğu katkıyı araştırmışlardır. Down sendromu ilk kez Down tarafından 1866'da tanımlanmıştır. DS (trizomi 21) insanlarda en sık görülen kromozom anomalisi türü olup her ırktan, yaştan ve ekonomik seviyeden insanı etkilemektedir. Bu hastalık 21. kromozomun 3 adet olmasından kaynaklanır. (Wiedeman ve Kunze, 1997: 49) Engelli çocuklar için fizik tedavi, konuşma terapisi ve müzik ve dans terapisi gibi alternatif terapiler dahil olmak üzere çeşitli terapiler vardır. Her terapi biçiminin engelli kişiler

için kendi yararları vardır. Ancak sonuçta terapinin başarısı bireye verilen ilgiye bağlıdır. Bir birey için en iyi tedavi şeklini belirlerken birçok faktörün dikkate alınması gerekmektedir. Hareket temelli terapi, öncelikle sensor-motor entegrasyonu nedeniyle etkili bir tedavi şekli olarak değerlendirilmektedir. Down sendromlu çocuklar için harekete dayalı terapi faydalı olmaktadır. Bu faydalar zihin-beden bağlantısını güçlendirmekten gelişim, sağlık ve bilişsel becerilerin geliştirilmesine kadar çeşitlilik göstermektedir. Shanan ve ark. (2015) benzer şekilde yavaş ilerleyici nörodejeneratif (beyin hücrelerinde kayıp ile seyreden) bir beyin hastalığı olan parkinson üzerinde müziğin ve dansın etkileri araştırılmıştır. Parkinson hastası olan bireylerde dansın olumlu etkilerinin görüldüğünü aktarmaktadırlar. Öte yandan dansın psikolojik rahatsızlıkların tedavi sürecinde sağlamış olduğu katkıları bir araştırmada “Psikiyatri hastalarında DHT (dans hareket terapisi) Şizofreni hastalarında DHT’nin psikotik semptomlar ve duygulanıma etkisini incelemek amacıyla yapılan çalışmada, kontrol grubuna kıyasla deney grubundaki hastaların öfke ve depresyon düzeylerinde önemli bir azalma olduğu, psikotik belirtiler üzerine etkisine bakıldığında ise özellikle negatif semptomlar üzerinde etkili olduğu görülmüştür. (Lee HJ, Jang SH, Lee SY, Hwang KS.2015) Hatta bu hastalıkların tedavi süreçlerinde çalışma sürelerinin uzatılması ile daha fazla fayda da görülebileceği de aktarılmaktadır. Tango, temashı doğaçlama ve vals / fokstrot gibi çeşitli dans türlerinin yararlı olduğu ve tüm dans türlerinin araştırılmadığı belirtilmektedir.

2.2.1. Dansın Tarihçesi

Dansın ne zaman ve nerede doğduğu hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Bunun en önemli sebebi ise insanın doğal olarak bir oyuncu (homo ludens) olmasıdır. Diğer bir deyişle dans, insanın fitratından kaynaklanan bir şekilde ortaya çıkmaktadır (Eroğlu, 2017: 216). Hatta bu değerlendirme biraz daha genişletilerek insan dışı canlılara da uyarlanabilir. Doğadaki pek çok hayvan türünün eşine “kur dansı” yaptığı bilinmektedir. Ama ilginç olanı bunun örneklerinin bitkiler aleminde dahi görülüyor olmasıdır. Dans eden bitki olarak bilinen “Telgraf bitkisi” sese tepki vermekte ve kendine göre dans etmektedir (Ileperuma, 2015). Dolayısıyla dans, yalnızca insanların ortak özelliği olarak değil canlıların ortak özelliği olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, dansın ilk örneklerinin farklı toplumlarda farklı şekillerde ortaya çıkmış olduğu düşüncesi ve teorideki insanlık nerede doğmuşsa dans da orada doğmuştur hipotezi desteklenmektedir.

Dansın tarihi gelişiminin tüm dünyada benzer şekilde olduğunu söylemek mümkün değildir. Her kültür, coğrafya kendi inanışları, hayat tarzı, ilerlemelerine bağlı olarak farklı bir mirasa sahip olmaktadır ve dans da bunların arasında yer almaktadır. Landsdale ve Layson (1994) dansın tarihçesini ele aldıkları çalışmalarında zaman, dansın çeşitleri ve dansın içeriği şeklinde üç boyutu kullanarak analiz yapılması gerektiğini aktarmaktadır. Ancak bu analiz yine de ülkelere ve kıtalara göre sınırlandırılarak yapılmalıdır.

Ülkemizde ise dansın ve özellikle latin danslarının (eşli dansların) kabul görülüp uygulamaya geçilmesi Latin Amerika, Afrika ve Avrupa bölgelerin kabul görme zamanına oranla çok daha sonra olmuştur. Latin dans çalışmaları 1995 yılından 1999 yılına kadar resmi olmayan şekilde üniversitelerin (Hacettepe, Gazi vb.) öğrenci kolları ve kulüplerinde yapılmıştır. Daha sonra 1999 yılından 2006 yılına kadar Jimnastik Federasyonuna bağlı olarak çalışılmış, 2006 yılından günümüze Türkiye Dans Sporları Federasyonu çatısı altında resmi olarak yapılmaktadır. Hemen her şehirde giderek artan sayıda açılan dans salonları, dans yapılan mekânlar olduğu gibi üniversitelerin kol ve kulüplerine, spor birliklerine tahsis edilen salonlarda resmi olarak yapılmaktadır (Türkeri, 2015).

Harris (2014) genel olarak dansın tarihini dönemler halinde şu şekilde aktarmaktadır:

- İlkel Dönem: Tarihin ilk dönemlerinde ortaya çıkan dans figürlerinin kendini anlatma çabasıyla ve dini ritüeller çerçevesinde şekillenmiştir. Dansı tasvir eden kaya resimleri sayesinde Paleolitik döneme kadar uzanan bir dans kanıtı vardır. Çok sayıda araştırma sayesinde, ilkel kültürlerde insanların dansı bir iletişim aracı ve yaşam biçimi olarak kullandıklarını bilinmektedir. İlkel toplumda dansı içeren ritüeller doğumlarda, evliliklerde ve ölümlerde görülmekte iken muhtemelen en önemli ritüellerden bazıları, yiyecek ve çocuklar gibi doğurganlık amaçlı yapılanlardır.

- Antik Dönem: Eski uygarlıklar danslarda sanatın estetik amaçlarını tanımaya başlamıştır. Dansın nasıl görüldüğünü ve ne anlama geldiğini sorgulamaya, hareketlerin neyi temsil ettiğini ve nasıl yorumlanabileceğini merak etmişlerdir. Hindistan, Çin ve Eski Yunanistan, dans anekdotları kaydeden ilk medeniyetler arasındadır. Birçoğunda dans dini amaçlar için kullanılmıştır, bununla birlikte dans için beceri, zarafet ve dayanıklılık gerekmektedir.

• Orta Çağ Dönemi: Bu dönemde birçok pratik din dansı kabul etmemektedir. Özellikle Hristiyanlık ve klise özellikle dansa karşı çıkmıştır ve dansı bir pagan etkinliği olarak görmüştür. Kara vebanın bu dönemde yayılması ile nüfusun büyük bir bölümü ortadan kalkmış, bu durum büyücülükle ilişkilendirilmiş ve dans cadılara, cadılar vebaya bağlanmıştır. Dönemin sonlarına doğru tiyatro etkinlikleri sayesinde dans yeniden doğmuştur.

• Rönesans Dönemi: Dans, kültürel bir eğlencenin veya ritüel gerekliliğin aksine gerçek bir sanat olarak görülmeye başlamıştır. İşçi sınıfı arasında halk dans popüler bir ifade olarak kalırken, yüksek toplum bu halk rutinlerini aristokrat asalet adımlarıyla birleştirmiştir. Her ne kadar bu saray dansları ayrıcalığın bir sembolik yansıması olsa da müzik, edebiyat, resim ve heykelden kaynaklanan estetik bir dans türü olan bale olarak bugüne ulaşmıştır.

• Çağdaş Dönem: Batı medeniyetleri yeni, canlandırıcı türler geliştirirken Doğu medeniyetleri geleneksel performanslarına devam etmiştir. Yirminci yüzyıl sadece bilim ve teknolojiyi değil aynı zamanda eğlence olarak dansı ve bilinen en büyük sanatçılardan bazılarını insanlığa sunmuştur. Yüzyıllar içerisinde dans; geleneksel ritüellerden yasaklanan pagan aktivitelere kadar, işçi sınıfı sesine karşı asil eğlenceler; sosyal ve politik mesajlar için bir çıkış noktası olarak çeşitli roller üstlenmiştir. Bu bağlamda dans tarihi, yaşam tarihinin zengin bir açıklaması olarak görülebilir.

2.2.2. Dansın Öğeleri

Dansın öğelerinin literatürde farklı şekillerde sınıflandırıldığı görülmektedir. “Geleneksel dans öğeleri, Laban’ın dans öğeleri, Preston-Dunlop’un dans öğeleri” bunlardan bazılarıdır. Tokinan (2008:18) çalışmasında bu sınıflandırmalardan Preston-Dunlop’un dans öğelerini beş başlıkta düzenleyerek şu şekilde incelemiştir:

i. Beden: Bu başlıkta hareket eden şeyin ‘ne’ olduğu önemlidir. İlk öge olarak vücut bölümlerden (baş, omuz, ayak vs.) oluşmaktadır. Buna ek olarak kalp, ciğerler, kas, kemik vb. iç organlar da eklenebilir. Bedenin hareketleri (esneme, bükülme, dönme vb.) diğer bir öğedir. Üçüncü öge ise sekiz farklı şekilde tanımlanabilen “adımlar” (yürüme, zıplama, hoplama, sekme vb.) şeklindeki hareketlerdir. McCutchen (2006: 133) Bedenin öğelerini yukarıda sayılan öğelere bazı eklemeler

yaparak ele almaktadır. Denge, destek (vücutun zeminle temas ettiği yer), dönmeler, vücutun durağanlığı bunlardan bazılarıdır.

ii. Mekân: Kişisel (kinesphere) ve genel mekân olarak iki ana bölge de ele alınabilir. Kişisel bir mekân kişiyle birlikte hareket eden ve kişiyi çevreleyen bir küre olarak düşünülebilir. Kelime anlamı olarak da hareket anlamında kine- ve küre anlamında sphere kelimelerinin birleşimidir. Kişinin çevresinde ulaşabileceği noktayı sınırlayan bir alanı tanımlamaktadır. Genel mekân ise bu baloncunun dışında kalan ortamdır. Mekânın da kendi içinde bazı öğeleri bulunmaktadır. Bedenin mekân içindeki şekli (poz); bedenin bölümlerine göre tanımlanan yükseklik seviyesi, ileri-geri, sağ- sol ve bunların kesişimi (sekiz yön), büyüklük-küçüklük bunlardan bazılarıdır (Tokinan, 2008:18).

iii. Zaman: Hareketin ne kadar sürede ve ne şekilde gerçekleştiği ile ilgili bir öğedir. Vuruş, tempo, uzunluk, duruş ve aksan (güç) öğelerinden oluşur. Ani (hızlı, acele) ve süregelen (yavaş, ağır) olmak üzere iki kalite zamana bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Zaman farkındalığı hareketin hızı ya da hareketin süresi gibi anlamlara gelebilmektedir. Ayrıca hareketin süratindeki değişim ile hızlanma ve yavaşlama da meydana gelebilir. Bu değişim kademeli bir şekilde uzun bir zaman diliminde veya kısacık bir sürede çabucak da olabilir (Turan ve Çamlıyer, 2016:22).

iv. Hareket Kalitesi: Dansın bu öğesi için literatürde baskı”, “hareket”, “enerji” ve “güç” gibi tanımlamalar da kullanılmaktadır. Hareketin kalitesini etkileyen öğeler ise “atılım”, “baskı”, “şiddet” ve “akış”tır. Danstaki akış özellikle hareketin kendinden sonra geleni nasıl takip ettiği ile alakalıdır. Durmaların olması akışın sürekli olmadığı ve aralıklı olduğunu ifade etmektedir. Danstaki enerji, yani dansın nasıl olduğu; salınma, titreme, yığılma vb. şekillerde tarif edilir. Turan ve Çamlıyer (2016) hareket kalitesini çaba ve güç farkındalığı olarak ele almaktadır. Güç hareketin niteliğini ve nasıl uygulandığını, çaba ise hareketin hızı, gücü ve akıcılığı ve pozisyonlar arası geçişte vücutun nasıl şekil değiştirdiğini tanımlamaktadır. Bunlar vücutun dinamikleri yani enerjinin ve dansın yönetilmesi ile ilgilidir ki bu ise kas gücü gibi fiziksel özelliklerle ilişkilidir.

v. İlişki: Bir dans sırasında bedenin bölümleri arasında, insanlar arasında ve insanlarla objeler arasında gerçekleşen ilişkiler ifade edilmektedir. Diğer bir deyişle dansçıların vücut bölümlerinin diğer her şeyle (mekansal ilişkiler, zaman ilişkileri, müzikle ilişki ve birbirleriyle) olan ilişkisini ifade etmektedir. Partner ile olan ilişki iki

bedenin birbirine dokunması; birbirine dokunmadan yakın olunması; birbirinden uzak olunması; partnerlerin yan yana, üste-alta, önde- arkada, yüz yüze- sırt sırta olunması, dansçının yalnız olması gibi durumları içerebilmektedir (Kaufmann, 2006:129). Buna benzer şekilde diğer öğeler arasındaki ilişkiler de değerlendirilebilir. Dansların analiz edilmesinde de bu bileşenlerin tanımlanması ve aralarındaki ilişkinin ortaya konulması önemlidir. Kennedy (2009) çalışmasında disiplinler arası dans performansına yönelik eleştirel yaklaşımları inceleyerek bu konuya değinmektedir. İlişki her zaman ayrı bir başlık olarak da ele alınmayabilmektir. Aslında beden, mekan, zaman ve enerjinin tamamı olarak düşünülebilir (McCutchen, 2006: 134).

2.2.3. Dansın Türleri

İnsanlık tarihi kadar eski olan dansın her kültürde yaşam tarzının bir yansıması olarak gelişim ve değişim göstermiştir. Günümüzde pek çok dans türü bulunmaktadır. Bunların sınıflandırılması ise yine göreceli bir kavram olmaktadır. Şekil 1’de Hatipoğlu (2019) tarafından aktarılan dans kategorileri yer almaktadır. Okyar (2015) eşli dansları konu edindiği çalışmasında ise dans türlerini beş kategoride şu başlıklarda ele almıştır:

i. Klasik Bale: Disiplinli ve uzun süren bir eğitimden geçen profesyonel sanatçılar tarafından sergilenen estetiğe dayalı bu dans türünde insan anatomisi, uzay geometrisi ve müziğin birleşimi söz konusudur.

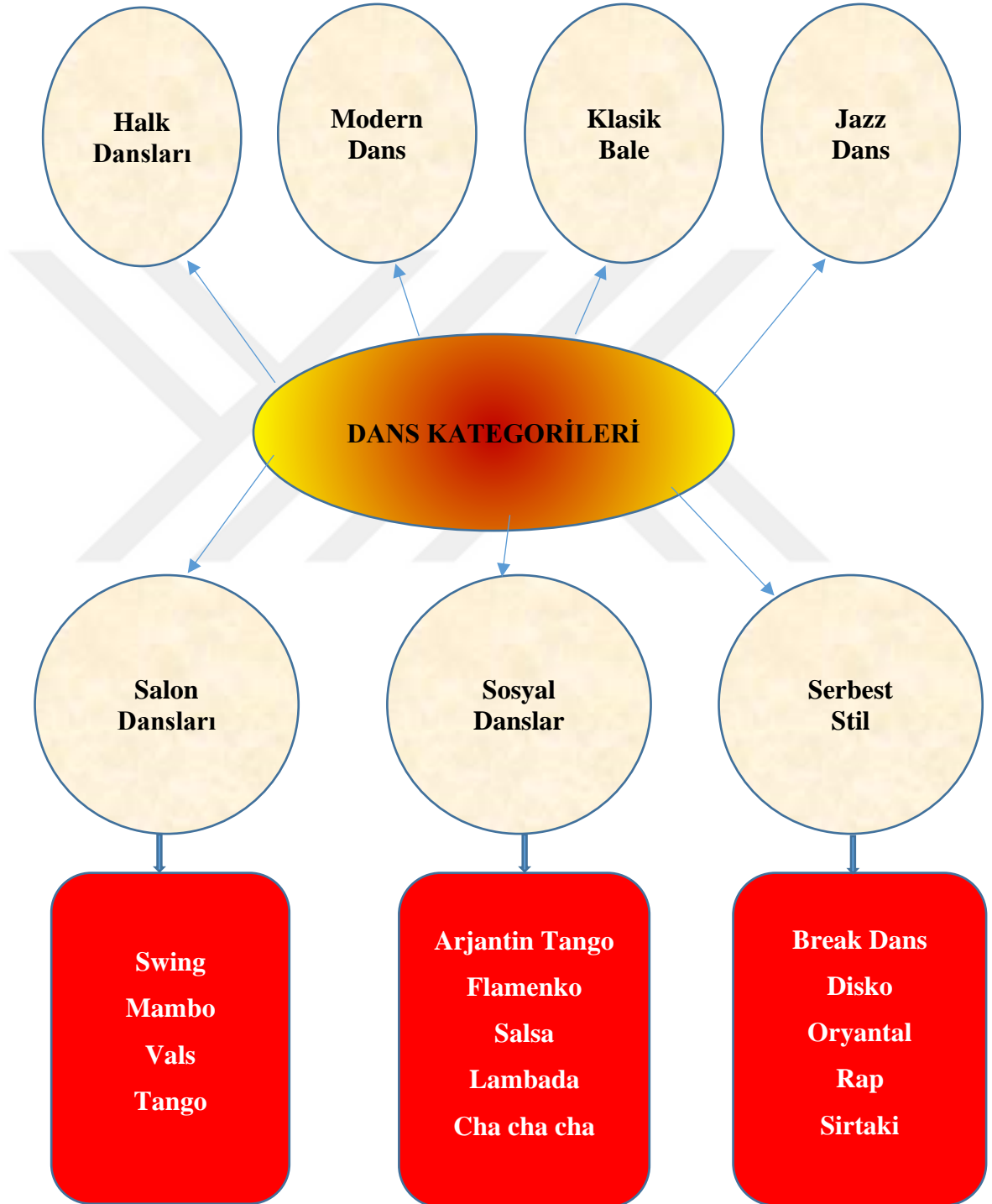
ii. Modern Dans: Klasik balenin evrimi olarak görülmektedir ve ondaki kuralların esnetilerek yeni dans ve müziklerle kombinasyonu olarak yorumlanmaktadır.

iii. Latin Dansları: Samba, Cha Cha, Rumba, Paso Doble, Jive gibi dansların yer aldığı enerji dolu bu danslar “Dans Sporu” kategorisinde yer almaktadır ve sosyal amaçlı da tercih edilmektedir.

iv. Standart Danslar: Tango, Vals, Foxtrot, Quickstep gibi danslar bu kategoride yer almaktadır ve yine Dünya Dans Sporu Federasyonunu branşları arasında yer almaktadır.

v. Sosyal Danslar: Salsa, Arjantin Tango, Merenge, Bachata, Swing gibi doğaçlama üzerine kurulu danslar bu grupta yer almaktadır. Bu danslar özellikle dans geceleri aktivitelerinde uygulanması kolay ve keyifli olduğu için tercih edilmektedir.

Yukarıda sayılan dans gruplarında latin dansları, standart danslar ve sosyal dansların pek çoğu eşli şekilde icra edilmekte, profesyonellik gerektirmemekte ve kurslar yardımıyla öğrenilebilmektedir. Bunların eğitimleri Türkiye’de başta üniversitelerdeki kulüpler tarafından olmak üzere çeşitli kurslar aracılığıyla verilmektedir.

Şekil 2. 1. Dansın Sınıflandırılması

2.3. Cinsellik

Cinsiyet, bireyin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerdir. Toplumun kadın ve erkek olarak bireye yönelik algısı ve beklentisi ise toplumsal cinsiyet olarak adlandırılmaktadır. Kadın ve erkeğin sosyal olarak belirlenen rollerini ve sorumluluklarını anlatır (Sağlık Bakanlığı, 2005).

Yaşam boyu süren cinsellik, cinsel yönelim ve davranışlar ile kendilik kavramının bütünleşmesidir (Brown, 2000). Bireyin içinde büyüdüğü ailenin ve toplumun değer yargıları, kültürü, medya, din, ekonomik, politik çevre ve biyolojik yapı gibi birçok faktörden etkilenir. Bu faktörlerin etkisi ile cinsel kimlik, cinsel özdeşim, cinsiyet rolleri, cinsel yönelim, cinsel tutum ve davranışlar şekillenir (Kaplan ve Sadock 2004; Sağlık Bakanlığı, 2005).

Cinsellik de tıpkı dans gibi insanlığın varlığı ile birlikte var olan ve yaşamla birlikte devamı sürdüren bir kavramdır. İnsanın doğumu ve hatta bunun da öncesinde başlayan, yaşam boyu devam eden zorlu bir konudur. Zorlu bir konu olmasında; insan doğasının ayrılmaz bir parçası olması ve bireyin hayatında merkezi bir yer işgal etmesi, çok merak edilmesi ama buna rağmen çok az bilinmesi ve konuşulması gibi etkenler rol oynamaktadır (Bozdemir ve Özcan, 2011: 37).

Dünya Sağlık Örgütüne göre; “Yaşam boyunca insan olmanın merkezinde cinsiyet, cinsel kimlik ve rolleri, cinsel yönelim, erotizm, zevk, samimiyet ve üreme yer almaktadır. Cinsellik; düşünceler, fanteziler, arzular, inançlar, tutumlar, değerler, davranışlar, uygulamalar, roller ve ilişkilerde yaşanır ve ifade edilir. Cinsellik bu boyutların tümünü içerebilirken, hepsi her zaman deneyimlenmez veya ifade edilmez. Cinsellik biyolojik, psikolojik, sosyal, ekonomik, politik, kültürel, yasal, tarihsel, dini ve manevi faktörlerin etkileşiminden etkilenir.” (WHO, 2002:5)

Cinsellik kavramı dans bağlamında ele alındığında ‘toplumsal cinsiyet’ konusu öne çıkmaktadır. İngilizce de cinsiyet için ‘sex’ toplumsal cinsiyet için ‘gender’ terimleri kullanılmaktadır. Cinsiyet, bireyin biyolojik yapısı ile ilgili iken toplumsal cinsiyet kadın ve erkek olmanın yanında toplumun beklentisini ifade etmektedir ki kültürel bir anlam taşımaktadır. Kadınlar ve erkekler kültürün yönlendirmesi ile roller üstlenir, yargılara göre kendini şekillendirir (Doğru, 2017). Bu açıdan ele alındığında da toplumların danslarda ve dans figürlerinde algıladığı cinselliğin farklılaşması beklenen bir durum olmaktadır.

2.3.1. Cinselliğin Kısa Tarihi

Michel Foucault cinselliğin tarihi üzerine yazdığı kitabında süreci farklı başlıklar altında değerlendirmiştir. Beş yüz sayfadan fazla süren bu kitapta cinselliğin tarihinin bu kadar geniş anlatılması konunun aslında kısa bir şekilde özetinin yapılmasının zor olduğunun en büyük göstergelerindendir.

Cinselliğin doğurduğu haz ve cinsel etkinliklerle ilgili ahlaki yaklaşımların M.Ö. ilk iki yüzyılın içerisinde cinsel ölçütler açısından önemli gelişmeler gösterdiği belirtilmektedir. Cinsellikte bastırma mekanizmaları açısından iki kırılma anı yaşanmıştır. Bunlardan ilki 17. yüzyılda yaşanmıştır; bu dönemde yalnızca yetişkin ve karıkocalar cinsellik yaşayabilir, edepli olmaya dönük zorlamalar ve zorunlu utangaçlıklar baskı unsuru olarak yer almıştır. 20. yüzyıl ise ikinci dönem olarak görülmektedir ve baskı mekanizmalarının gevşediği bir süreçtir. Evlilik öncesi ve evlilik dışı ilişkiler, ‘sapkın’lara karşı yaptırımlar, yasal zorlamalar gibi sıkı cinsel kurallar hafiflemiştir (Foucault, 2007: 87).

Cinsellik, bedensel hazlar gibi kavramların politik ve ekonomik koşullardan etkilendiği de bir gerçektir. Örnek vermek gerekirse; nüfus planlaması, kürtaj ile ilgili yasalar, aile içi ilişkiler ve bağlar gibi konularda hukuk, din, kültür, politika vb. pek çok etken cinsellik, cinsel bakış ve hayat üzerinde etkili olmaktadır. Çoğu zaman da cinsellikten erkeğin elde ettiği hazzın arttırılmasına dönük bir anlayış toplumlarda görülmektedir. İletişim imkanlarında görülen teknolojik gelişmelerin katkısı, küreselleşme çağında kapitalizmin etkisi ile; yazılı ve görsel medyada, reklamlar ve sinemalar aracılığıyla ‘seksi bedenlerin’ ve özellikle de kadının öne çıkarıldığı bir dönem yaşanmaktadır (Doğru, 2017: 8).

2.3.2. Cinsellikle İlgili Bakış Açıları

Cinselliğe bakış pek çok faktörün etkisiyle şekillenmektedir. Psikoloji, biyoloji, kültür, ahlak değerleri, politik ve ekonomik etkenler vb. ilk akla gelenler olmaktadır. Özellikle cinsellik denilince akla sağlık ve bununla birlikte cinsel sorunlar gelmektedir. Dans konusuna cinsellik yönünden bakış ile cinsel sağlık biraz uzak kavramlar gibi görünse de cinselliğin sadece biyolojik bir kavram olmaması bu bakış açılarına değinmeyi gerektirmektedir. Bakış açıları genellikle cinsel sağlık altında incelenmekte ve şu üç başlıkta ele alınmaktadır (Bozdemir ve Özcan, 2011: 39):

i. Biyolojik bakış açısı: Buna göre cinsellik temel içgüdülerden biridir ve vücudun ürettiği onlarca hormon ve kimyasal maddenin birleşimi ve organların işleyişi ile şekillenmektedir.

ii. Psikolojik bakış açısı: Cinselliğin kiminle, nerede, ne şekilde olacağı, doyum gibi konuları ele almaktadır ve insan psikolojisi ile ilgili tutumlar, geçmiş yaşantı ve deneyimler, travmalar cinselliğe yaklaşımı belirlemektedir.

iii. Sosyo-kültürel bakış açısı: Kişilerin yetiştiği ortam, dini inanç, ahlaki değerler, bekaret gibi geleneksel değer yargıları, korkular, toplumsal mitler cinsel tutumları ve davranışları şekillendirmektedir.

Yukarıdaki bakış açıları dans açısından da değerlendirilebilecek konulardandır. Özellikle sosyo-kültürel bakış açısında ele alınabilecek olan toplumsal değerler göz önüne alındığında; eşli dansların Türk-İslam toplumlarında ortaya çıkmadığı bir gerçektir ve geleneklerine bağlı bir hayat yaşayan bu kimlikteki bir kişinin eşli dansları değerlendirmesi, bu dansları hayatının bir parçası olarak yaşayan kişiden doğal olarak farklılaşacaktır.

2.4. İlgili Araştırmalar

Galioglu (2007) çalışmasında İzmir’de yer alan dans kurslarında cinselliğin pratikteki yansımalarını araştırmıştır. Çalışmada eşli danslardan latin dans ve Arjantin tango eğitimlerinde sözlü ve sözsüz cinsel davranış modellerinin gözlemlenmiştir. Ayrıca 26 kursiyer ve 18 dans eğitmeni ile görüşülmüş, kişilerle yapılan görüşmelerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Örneğin eğitmenler dersi cazip hale getirmek için cinsellik içerikli şu konularda direktif verebilmektedir:

- Nasıl “kadınısı olunacağı”
- Nasıl “seksi bir poz” vermesi gerektiği
- Erkeğin bir kadını belinden kavrarken, tutuşta nasıl “öper ya da koklar gibi” durulacağı
- “Kalçalarınızı çıkarın, kalçalarınızı gösterin, Latin danslar kalçaların ortada olması gereken, kalçaların gösterilmesi gereken danstır”

Bu tarz yönlendirmelerin kursiyerler tarafından yadırganmadığı aksine onay bulduğu ve hatta bundan keyif alanların olduğu da aktarılmaktadır. Ancak ‘utanma’

duygusuyla kursu yarıda bırakanlar olduğu da belirtilmektedir. Çalışmada ayrıca dans pratiklerinde cinselliğin ön planda olduğu ve bu bağlamda danslara ilgi gösteren kişilerde cinsel beklentilerin de yoğun olduğu aktarılmaktadır Galioğlu (2007:55).

Dans ve cinsellik üzerine kapsamlı araştırmalardan biri Hannah (1988) tarafından hazırlanan ‘Dance, Sex and Gender’ isimli kitap ile yapılmıştır. Buna göre dansın ortaya çıkmasında ve sergilenmesinde ‘gizli’ anlamlarda yer almaktadır. Bu açıdan ele alındığında sözlü olmayan vücut iletişimi önemli ipuçları içermektedir. Dans modern toplumlarda kur yapmanın bir aracıdır ve cinsel fantezileri kamçulamaktadır. Bu açıdan evliliğe ya da evlilik dışı ilişkiye başlangıç için bir adım olabilecektir. Kısacası dans, sosyal ve kültürel bir davranış olarak cinsellikten ayrı düşünülemez.

Dansı cinsellik boyutuyla ele alan çalışmaların eşcinselliğe değinmemesi mümkün değildir. Hamilton (1999), ‘Dance Magazine’de yer alan makalesinde konu ile ilgili şu ifadelere yer vermektedir. “Bazı okuyucuların eşcinsellik konusundan rahatsız olabileceğini anlıyoruz. Bununla birlikte, Dance Magazine'in bu konuyla ilgilenen dansçılar için yararlı bilgiler sağlama sorumluluğuna sahip olduğuna inanıyoruz. Dans, diğer sanat formları gibi, genellikle ana akım toplumdan farklı yaşam tarzlarını daha fazla kabul etse de "ortaya çıkma" süreci dansçılar ve aileleri için zor olabilir.” Bu durum günümüzün gerçeklerinden biri olan eşcinsel yaşamın dansa nasıl temsil edildiği ve cinsel yansımasının nasıl olduğu, bireylerin ve ailelerin nasıl davranması gerektiği gibi konuları tartışmaya açmaktadır. Bu konuda Risner (2002) şunları tavsiye etmektedir: “Eğitmenler tüm dansçıların heteroseksüel olduğunu varsaymaktan kaçınmalıdır. Eşcinseller ve lezbiyenleri göz önünde bulundurarak, onlara ihtiyaç duyan öğrenciler için ilgili kaynakları belirlemeli ve hazır buldurmalıdır. Eşcinsel, lezbiyen ve biseksüel konuları sınıfta / stüdyoda dengeli ve tarafsız bir şekilde birleştirmenin basit ama kapsayıcı yollarını keşfetmelidir.”

Eşcinsellere yönelik bu hoşgörünün Türkiye’de sergilenmesinin pek mümkün olmadığı da aktarılmaktadır. Galioğlu (2007:25) bu konuyu eğitmenlere sorduğunda bunun pek mümkün olmadığı yanıtını almıştır. Toplumda tutucu bir bakış açısının yansıması olarak bu gibi konuların açıktan konuşulamadığını, ayrıca esneklik gerektiren dans hareketlerinde gösterilen ‘kıvraklığın’, ‘gey’ etiketini yemeye sebep olabildiğini aktarmaktadır.

Dans ve cinselliğin ayrılmaz bir ikili olduğuna dair tarihten de pek çok örnek verebilmek mümkündür. Hanna (2010) çalışmasında bunu şu örneklerle aktarmaktadır: Bale, modern dans, egzotik dans, Orta Doğu ve Uzak Doğu'daki dansçılar, dansta cinsiyeti daha fazla sosyal ve ekonomik çıkarları için kullandılar. 19. yüzyılda Fransız fahişeler, sanatsal ve ekonomik refahlarını arttırmak için bale dansçıları olarak ünlü statülerini aldılar. Para için bir sevgilisi, aşk için bir başkası ve sonunda evlenmek için biri olması yaygındı. Modern bir dansçı olarak Mata Hari, kendini ve casusluk görevlerini ilerletmek için cinselliği kullananlara bir diğer güzel örnek teşkil etmektedir.

Magowan ve Donnan (2010), bireyler arası oluşturulmuş duyguların sosyal dansta nasıl açıkça bulunduğu bir örnek vermektedir. Buna göre birey ve dans partnerinin cinsel davranışları dans ederken duygusal yakınlığı etkilemektedir. Bu durumda arzu ifadeleri günlük yaşamda uygunsuz olabilecekken sosyal dans sahnesinde kabul edilebilir olmaktadır (akt. Beune ve Hamburg, 2014: 16).

Durhan (2019) dansa yönelik tutum ölçeği geliştirmeye çalıştığı çalışmasında çeşitli tutum ölçeklerini kullanarak 78 maddeden oluşan bir soru havuzu oluşturmuş daha sonra yapılan analizler sonucunda geçerliliğini ispatladığı 39 maddeden oluşan bir ölçeği yayınlamıştır. Bu çalışmada oluşturulan alt boyutlar “dansa yönelik farkındalık, kaçınma ve motivasyon” olarak gruplandırılmıştır. Ancak bu çalışmanın alt boyutlarında cinsellekle ilgili bir ifade bulunmamaktadır.

Taşkıran vd. (2009) çalışmalarında elit dansçıların danstaki etik değerlere yönelik davranışlarını ölçmek için bir anket çalışması gerçekleştirmişlerdir. Bunun için öncelikle çeşitli dans grupları ile görüşerek dansçıların yarışma ve gösterilerde birbirleri ile olan ilişkilerinde ortaya çıkan sorunları incelemişlerdir. Daha sonra uzmanlarla görüşerek 46 maddelik bir soru havuzu oluşturulmuş ve pilot uygulama sonucunda bu 38 maddeye indirilmiştir. Bu çalışma sonucunda ise dansçıların etik değerlerinin hangi sosyo-demografik özelliklere göre değiştiği aktarılmıştır. Bu çalışmada da cinsellik sınırlı bir şekilde ele alınmış yalnızca ‘Koreografide karşı cinsle yakın temasta bulunmam gerekiyorsa dans etmem’ şeklindeki ifade ile katılımcıların yorumu alınmıştır.

Filippos vd. (2017) çalışmalarında “Physical Activity and Leisure Motivation Scale (Fiziksel Aktivite ve Boş Zaman Motivasyonu Ölçeği)”ni Yunan dansı açısından doğrulamaya çalışmışlardır. Bu çalışmada ele alınan dans çeşidi, eşli danslardan farklı

olarak halk dansı olmuştur. Farklı fiziksel aktivitelere katılım nedenlerini geniş bir şekilde incelemek için tanımlayıcı istatistikler hesaplanmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre: “PALMS'ın Yunanca versiyonu, dans etkinlikleri bağlamında kullanımını kısmen destekleyen istikrarlı psikometrik özellikler göstermiştir. Halk dansı için ‘zevk’ katılmak için ana sebeptir ve içsel motivasyon olmaktadır. Halk dansı dışındaki türler ise dansçının egosuna yönelik hem içsel hem de dış fiziksel aktivite motivasyonu içermektedir.

3. YÖNTEM

3.1 Çalışma Alanı

Çalışma alanının temeli olarak belirlenmiş olan Samsun ili Orta Karadeniz Bölgesinde bulunan TÜİK verilerine göre 1.356 079 nüfusa 1.055 km² alan ölçüsüne ve 1.247 mahalleye sahip bölgesinin en büyük Türkiye'nin ise nüfusa oranla 16. büyük şehri konumundadır. Ayrıca Samsun ili Karadeniz Bölgesinin ekonomik, sağlık, eğitim, ulaşım gibi sosyo-kültürel anlamında en gelişmiş ili olması dolayısıyla çok fazla göç alan ve hızla kalkınma yaşayan bir ildir. Fazla göç alması ve jeopolitik konumu açısından geçiş noktası özelliği taşıyan Samsun yerli köylerde uçayak, demirağa, yanlama, sarıkız, sarhoş barı metelik, alafanga, kabaceyiz, sağırtepe, kasap havası, geniş, esengül ve oy kargalar oyunlarına rastlanmaktadır. Göçmen köylerinde ise hasanağa, zigoş, telgrafın telleri, kasap havasına rastlanmakla birlikte mübadiller arasında hora oynanmakta, Doğu Karadeniz Bölgesinden gelen göçmenler arasında horon yaygın olarak görülmektedir.

3.1.1 Samsun haritası

Şekil 3. 1. Samsun il haritası

3.1.2 Samsun Hakkında Genel Bilgiler

Tablo 3. 1. Samsun ilinin kadın erkek nüfusun oranını Türkiye nüfus oranı ile karşılaştırılması

Nüfus	Erkek	Oran	Kadın	Oran
Samsun	670.675	%49,46	685.404	%50,54
Türkiye	41.915 985	%49.9	41.698 377	%50.01

Tablo 3. 2. Samsun ve Türkiye Eğitim seviyesi oran karşılaştırması

Eğitim seviyesi	Samsun nüfus oran	Türkiye nüfus oran
Okumaz – Yazmaz	%2.8	%5
Okuryazar-diplomasız	%7.1	%7
İlköğretim	%14.3	%21
İlkokul	%24.4	%28
Ortaöğretim	%13	%5
Lise	%22.2	%22
Üniversite	%14.8	%11
Lisansüstü	%1.2	%1

3.1. Araştırma Modeli

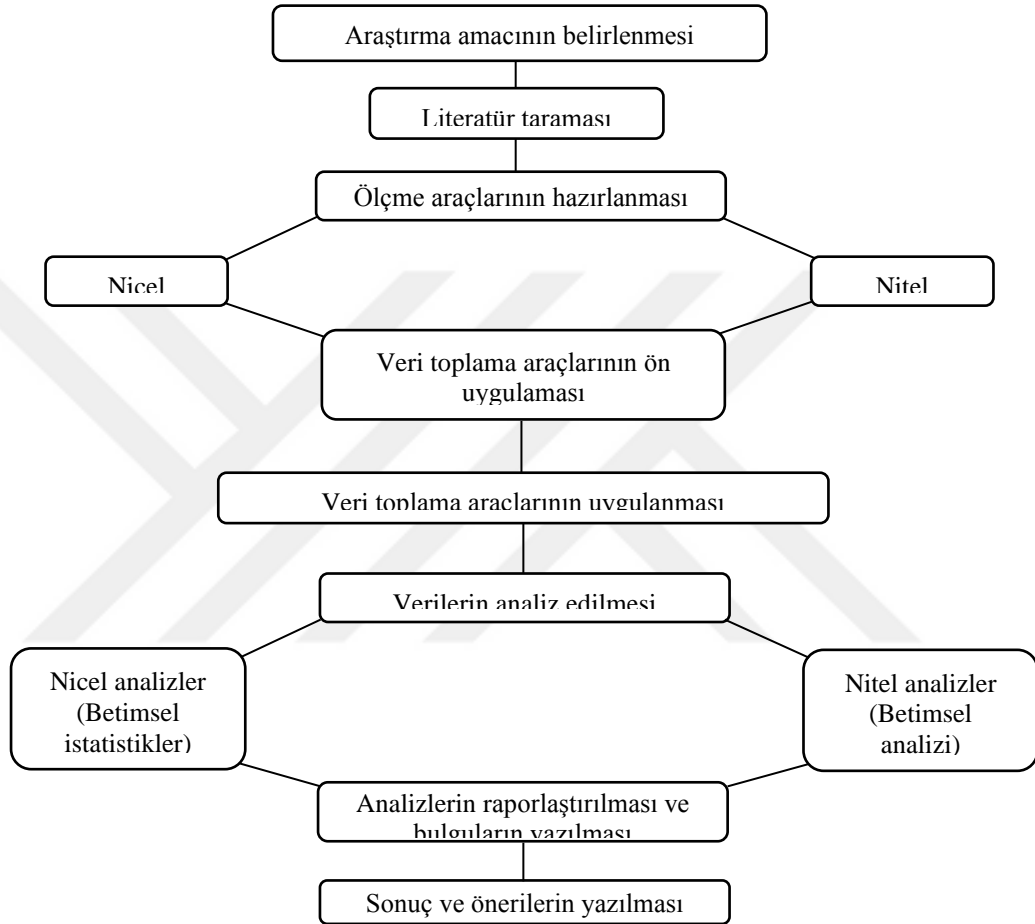
Yapılan bu araştırmada eşli dans yapan bireylerin dans etmeyen bireyler tarafından cinsellik ve kişilik bakımından nasıl algılandıkları ve dans uygulaması içerisinde olan kişilerin aynı olguları bünyelerinde nasıl barındırdıklarını öğrenmek bakımından hiç dans etkinliğinde bulunmayan ve ortak özellikleri bulunmayan 18 yaş üstü insan gurubu ve yine 18 yaş üstü çeşitli zaman aralıklarında dans etmekte olan kişilerin görüşleri kapsamında değerlendirme yapılmıştır ve bunun için nicel ve nitel araştırma yöntemleri (karma desen) birlikte kullanılmıştır

Karma yöntem araştırmaları, nicel ve nitel araştırma yöntem, teknik ve yaklaşımlarının araştırma içerisinde birleştirilmesidir ve bu yöntemde tek bir temel konu üzerinde veri toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması söz konusudur (Johnson and Onwuegbuzie, 2004: 14; Lecch and Onwuegbuzie, 2009: 265). Karma araştırma deseni sayesinde ölçme araçlarının zayıf ve güçlü yanları birbirini tamamlamakta, geçerlik ve güvenilirlik de artmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

3.2. Araştırma Süreci

Dans eden bireylerin aslında dans etme sebeplerinin cinsellik olmadıkları düşünülürken dansın içerisinde olmayan insanlarla yapılan görüşmeler ve alınan yorumlar sonucunda bu durumun tam tersi yönde yani dansın cinselliğe erişim için bir araç olduğu yönünde sonuçlar alınmış olmasından kaynaklı bu durumun bir problem olduğu ve konu hakkında doğru ve güvenilir bir çalışma yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Beraberinde dans ve cinsellik başlıklı konuların literatür taraması yapılmıştır ve alınan sonuçların azlığı ve herhangi bir ölçeğin bulunmaması bu

konunun çok daha geniş kapsamlı ve ölçülebilir nitelikte bir araştırmayla aydınlatıcı gerçeğini kuvvetlendirmiştir. Bu anlamda çalışmaya başlanılmış olup ölçme aracı için gerekli hazırlıklar yapılmıştır gerekli izinler ve onaylar alınmış olup nitel ve nicel çalışmalara başlanılmıştır. Çalışma ile ilgili izlenen yol aşağıdaki şekil 4 de gösterilmiştir.

Şekil 3. 2. Çalışmada izlenen yol

3.3. Araştırma Grubu

3.3.1. Nicel Boyuttaki Katılımcılar

Araştırmanın nicel kısmında bulunan katılımcılar için belirlenmiş olan tek kesin unsur dans etme süreleri olmuştur. Birinci grup olarak adlandırılan grup özellikleri kişilerin daha önce hiç dans etmemiş olması ve onsekiz yaş üstü olmasıdır. Öte yandan grubun eğitim, dünya görüşü (muhafazakar, sosyal demokrat) kilo, boy vb. demografik özelliklerde sınırlama veya kesin ölçüt konulmamıştır. Araştırmanın ikinci grup olarak adlandırılan önce hiç dans etmeden ölçek maddeleri sorulan sonra dans

eğitimi programına alınan ve 12-16 hafta dans eğitimi aldıktan sonra tekrar teste tabi tutulan grup; yine bu grup için aranmış olan demografik ve fiziki özellik yoktur. Son olarak üçüncü grup diye adlandırdığımız hali hazırda bir sene üzerinde dans etmiş ve etmeye devam etmekte olan guruba ölçek uygulaması yapılmıştır. Ve yine diğer gruplarda olduğu gibi demografik ve fiziki özelliklere bakılmamıştır. Çalışmada ele alınan grupların demografik ve fiziki özelliklerin karma olması çalışmanın temelini oluşturan unsur olduğu için karma olması tercih edilmiştir.

3.3.2. Nitel Boyuttaki Katılımcılar

Araştırmanın nitel boyutundaki katılımcılar çeşitli dans uygulamalarının yapıldığı dans okulları, dans geceleri, dans festivelleri etkinliklerine katılan katılımcılar, öğrenciler ve eğitimlerini veren eğitimler şeklinde ve hiç dans etkinliğinde bulunmamış karma bir grup olarak belirlenmiştir. Hiç dans eğitimi almamış olan ilk grup 3 kişiden, 14-16 hafta dans eğitimi almış olan ikinci grup 3 kişiden ve son olarak en az bir yıl eğitim almış ve almaya devam eden kursiyer ve eğitimlerden oluşan 5 kişilik üçüncü gruptan oluşmaktadır.

3.4. Veri Toplama Araçları

3.4.1. Nicel Verilerin Toplanması

Çalışmanın amacı doğrultusunda, elde edilen verileri sağlamak amacıyla, çalışmanın ilk basamağı olan soru havuzu oluşturma kısmında dans eğitimi almış yada almaya devam eden veyahut dans eğitimi veren eğitim ve öğrenciler ile görüşmeler sağlanmıştır. Bu görüşmeler neticesinde hazırlanmış olan ölçeğin taslak hali meydana getirilmiştir. Çalışmanın sonraki basamağında gerekli olan kontrol grubunu oluşturmak için Samsun ili ikamet eden ve çalışmayı yapan araştırmacının ulaşılması kolay olabilecek daha önce hiç dans etmemiş elli rastgele insan seçilmiştir. Bu katılımcılar ile gerekli analizlerin doğru ve uygulanabilir olması açısından gerekli olan sekiz hafta ara ile ön test ve son test olmak üzere iki kere yüz yüze görüşülmüştür.

Çalışmanın bir sonraki adımında ise dansın insanlar üzerindeki etkisini görebilmek adına yüz otuz kişiden oluşan ve daha önce dans etmemiş fakat dans eğitimi alma hazırlığında olan insanlar bulunmuştur. Ve bu grup ile önce dans eğitimi almadan sonra 10 haftalık eğitim sonrası olmak koşuluyla iki defa test uygulaması yapılmıştır.

Çalışmanın son aşamasında dansın içerisinde bulunma süreleri ve almış oldukları eğitimlerin sürelerinin uzunluğunu göz önünde bulundurularak profesyonel olmuş yada olmaya aday olduğu düşünülen bunun için en az on iki ay dans eğitimi veya dans pratiklerinin içerisinde olan üç yüz kişilik insan grubuna ulaşılmıştır. Bu grubu oluşturabilmek için Türkiye'nin yedi bölgesinde bulunan çeşitli dans okulları kursiyerleri ile telefon,sms,mail yoluyla görüşülmüş olup hazırlanmış olan anket kursiyerlere sunulmuştur.

3.4.1.1. Ölçeğin Geçerlik Analizi

Geliştirilmek istenen ölçme aracında yer alması planlanan maddelerin belirlenmesinde ilk olarak "Lawshe Tekniği" kullanılmış ve bu kapsamda uzman görüşleri alınmıştır. İlk aşamada hazırlanan 51 maddeden oluşan havuz; spor bilimleri alanından konuya hakim 6 akademisyen, eğitim bilimleri alanından 3 akademisyen ve maddelerin anlaşılabilirliğine ilişkin Türk dili alanından 3 akademisyence değerlendirilmiştir. Elde edilen geri dönüşlere göre, her maddenin Kapsam Geçerliği Oranları (KGO) bulunmuştur. KGO, bir maddeye ilişkin "Gerekli" görüşünü kullanan uzman sayısının, toplam katılım gösteren uzman sayısının yarısına olan oranının 1 puan eksigidir. Buna göre, 9 uzmanca değerlendirilen maddelerin anlamlı düzeyde (0,05) olabilmesi için KGO'nun 0,75 ve üstü olması şarttır (Lawshe, 1975: 563-575). Hesaplanan kapsam geçerlik oranları Tablo 2.'de sunulmuştur.

Tablo 3. 3. Uzman görüşlerinin toplanması ve kapsam geçerlik oranlarının elde edilmesi

No	Gerekli	Yararlı /yetersiz	Gereksiz	Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO)	No	Gerekli	Yararlı /yetersiz	Gereksiz	Kapsam Geçerlilik Oranı (KGO)
Madde 1	11	0	1	0,91	Madde 32	8	3	1	0,66
Madde 2	12	0	0	1	Madde 33	12	0	0	1
Madde 3	12	0	0	1	Madde 34	11	1	0	0,91
Madde 4	10	0	2	0,83	Madde 35	11	0	1	0,91
Madde 5	11	0	1	0,91	Madde 36	12	0	0	1
Madde 6	11	1	0	0,91	Madde 37	8	0	1	1
Madde 7	5	3	4	0,41	Madde 38	12	0	0	1
Madde 8	10	0	2	0,83	Madde 39	12	0	0	1
Madde 9	12	0	0	1	Madde 40	11	0	1	0,91
Madde 10	12	0	0	1	Madde 41	11	0	1	0,91
Madde 11	10	1	1	0,83	Madde 42	12	0	0	1
Madde 12	11	0	1	0,91	Madde 43	12	0	0	1
Madde 13	12	0	0	1	Madde 44	8	2	2	0,66
Madde 14	12	0	0	1	Madde 45	12	0	0	1
Madde 15	10	1	1	0,83	Madde 46	11	0	1	0,91
Madde 16	10	1	1	0,83	Madde 47	11	1	0	0,91
Madde 17	8	1	3	0,66	Madde 48	10	1	1	0,83
Madde 18	11	1	0	91	Madde 49	6	2	4	0,41
Madde 19	12	0	0	1	Madde 50	8	1	3	0,66
Madde 20	8	1	3	0,66	Madde 51	12	0	0	1
Madde 21	12	0	0	1					
Madde 22	12	0	0	1					
Madde 23	12	0	0	1					
Madde 24	12	0	0	1					
Madde 25	12	0	0	1					
Madde 26	10	1	1	0,83					
Madde 27	12	0	0	1					
Madde 28	12	0	0	1					
Madde 29	12	0	0	1					
Madde 30	12	0	1	1					
Madde 31	12	0	0	1					

Uzman görüşleri dikkate alınarak oluşturulan KGO tablosu, madde havuzundan çıkarılması gerekli maddeleri sunmaktadır. Tablo 2.8'e göre; 7, 17, 20, 32,44 , 49, 50. maddelerin KGO değeri 0.75'in altında olduğundan pilot çalışmadan çıkarılmıştır. Sonuçta, pilot çalışma için 44 maddeden oluşan taslak form ortaya çıkmıştır.

3.4.1.2. Eşli Dans Yapan Bireyler İçin Cinsellik Algı Ölçeğinin Geliştirilmesi

Araştırmanın nicel verilerini değerlendirmemizi sağlayan Eşli Dans Yapan Bireyler İçin Cinsellik Algı Ölçeği geliştirilmeden önce gerekli literatür taraması yapılmış; dans ve cinsellik konusu ile bağlantılı olabilecek tüm çalışmalar incelenmiş olup bu iki ana başlıklı konunun bir arada araştırılmasını ve merak edilen araştırma konularında cevap elde edilebilecek bir ölçeğin var olmadığı fark edilmiştir. Yine yapılan incelemeler sonucunda var olan araştırmaların genel itibariyle özellikle eşli dans yapan bireylere dansın içerisinde profesyonel süreç diyebileceğimiz 2 yıl üstü

dansın içerisinde bulunmamış yada eşli dansın kazanımlarını doğru analiz etmeye yetecek en az 24-25 hafta dans eğitim sürecinden araştırmacıların geçmemiş olduğu geçmiş olsalar bile araştırmalarında bu durumun belirtilmemiş olduğu fark edilmiştir. Dans sporunun içerisinde olmayan bir araştırmacının gözlemleri ile içerisinde bulunan emek ve zaman harcayan bir araştırmacının gözlemleri ve deneyimleri aynı olmayacaktır düşüncesiyle yola çıkılarak. Onbir yıllık dans öğretmenliği tecrübemin var olması ve dansın içerisinde olmayan insanların dans ve cinsellik ile ilgili hangi konu başlıklarını yanlış yorumlayabileceklerini doğru bilinen yanlışların neler olduğu sorularının cevaplarını bulmak adına Türkiye’ de dansa gönül vermiş sekiz eğitimci ve oniki profesyonel dansçı ile görüşmeler sağlanıp 6 ana başlık altında toplamda 60 soruluk bir soru havuzu oluşturulmuştur. Akabinde tekrar sorular üzerinde değerlendirmeler yapıp benzer ve gerek olmadığı düşünülen 9 soru çıkarılmış ve 6 ana başlıklardan ikisi birleştirilmiştir. Böylece 5 ana başlık altında 51 sorudan oluşan bir soru havuzu oluşturulmuş oldu. Araştırma konusu ile ilgili oluşturulan 51 maddelik soru havuzu Ondokuz Mayıs Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Fakültesi Yöneticilik Dekanlığında spor bilimleri alanından konuya hakim 6 akademisyen, eğitim bilimleri alanından 3 akademisyen ve maddelerin anlaşılabilirliğine ilişkin Türk dili alanından 3 akademisyence değerlendirilmiştir. Yapılan “Lawshe Tekniği” değerlendirmesi sonucunda 51 maddeden oluşan soru havuzundan yedi adet soru çıkarılmasına karar verilmiş olup 44 maddelik pilot çalışmaya hazır yeni bir havuz oluşturulmuştur. Elde edilen pilot çalışmaya hazır sorular ile öncelikle kontrol grubu kriterlerine uygun nitelikte olan daha önce hiç dans etmemiş elli kişilik karma bir grup belirlenmiş bu gruba en az 8 hafta sonra tekrar aynı soruları sormak üzere pilot çalışmanın ilk kısmı olan ön test uygulaması yapılmıştır. Alınan verilerde kişilerin kişisel bilgileri gizli tutulmuş olup grup üyelerine cevaplarının gizliliği kapsamında güvence sunulup ön test sonuçları son test verileri de alınana kadar güvenli bir kasada kontrol altında tutulmuştur. Aradan geçen 8 haftalık sürecin sonunda aynı elli kişilik kontrol grubuna yapılması gereken son test uygulaması yapıp veriler gerekli analizlere hazır hale getirilmiştir.

İkinci aşamada güvenilirlik ve geçerlilik sağlanması yapılmış olan 44 maddelik anket ile 130 kişiden oluşan eşli dans yapan bireylerin cinsellik, öz saygı ve sosyallik gibi fikirlerinin dans eğitimi almadan önceki ve dans etmeye başladıktan en az 24-26 hafta sonraki elde edilen düşünceleri arasında değişikliği gözlemlemek için gerekli

analizler yapılmıştır. Çalışmanın bu kısmında başlanılan kişi sayısı süreç ilerledikçe eksilmiş ve 100 kişi ile tamamlanmıştır.

Üçüncü ve son aşamada ise en az 12 ay dans etmiş ve etmeye devam etmekte olan üç yüz kişilik profesyonel dansçılardan oluşan yine farklı bir insan topluluğu ile 44 maddeden oluşan anket çalışması yapılarak kişilerin dansa bakış açıları analiz edilmek istenilmiştir. Tüm bu çalışmaların veri analiz ve yorumlama kısımları bulgular başlığı altında belirtilmiştir.

4. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde, değerlendirmeye alınan her bir dans eden ve etmeyen özel gruplardan toplanan verilerin analizi sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır. Bulgular, araştırmanın amacına yönelik geliştirilen alt problemlere göre sınıflandırılmış olup her bir alt problemde, nicel ve nitel bulgular birlikte sunulmuştur. Ayrıca çalışmanın genelinde analizi yapılan 1. yani hiç dans etmemiş 50 kişiden oluşan grup 2. yani öncesinde hiç dans eğitimi almamış fakat gerekli testler yapıldıktan sonra ikinci test sürelerine kadar dans eğitimi almaya devam eden 100 kişiden oluşan grup ve son olarak 3. yani en az 1 yıl süre dansın içinde bulunan profesyonel yada profesyonel olmaya aday 300 kişiden oluşan grup verileri analizleri sonuçları ve yorumları ayrı ayrı başlıklar altında toplanmıştır. Böylelikle çalışmanın tümü üç ayrı bölümden oluşmaktadır ve araştırmacıların konuyla ilgili ilgilendikleri kısım verileri çok daha kolay ve anlaşılabilir olması sağlanmıştır.

4.2. Tanımlayıcı Analizleri

4.2.1 1. Grup Tanımlayıcı Analizler

Yapılan çalışmaya katılanların demografik özellikleri analiz edildiğinde katılımcıların %47'sini erkeklerin %53'ünü kadınların oluşturduğu görülmektedir. Çalışmaya katılanların büyük çoğunluğunu (%77) 18-24 yaş aralığındaki kişilerden oluşmakta olup, 24-30 yaş katılımcıların oranı ise %19, 30 yaş ve üzeri katılımcıların oranı ise %4'tür. Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde %69 gibi büyük bir oranın eğitim seviyesinin üniversite olduğu sonucuna ulaşılmış olup %12'lik kısmın lise, %11'lik bir kısmın ortaöğretim ve %7'lik bir oranda ilköğretim son olarak %1'lik gibi küçük bir oranda lisansüstü eğitim sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. 1. Grup demografik değişkenler oranları

Demografik Değişkenler	Oran
Cinsiyet	
Erkek	47
Kadın	53
Toplam	100
Yaş Grupları	
18-24	77
24-30	19
30+	4
Toplam	100
Eğitim Düzeyi	
İlköğretim	7
Ortaöğretim	11
Lise	12
Üniversite	69
Lisansüstü	1
Toplam	100
Üyelik	
1-2 ay	0
2-4 ay	0
4-8 ay	0
8+	0
Toplam	100

Açıklayıcı faktör analizinin kullanıldığı alanlarda çok sayıdaki değişkenleri belli başlı gruplara ayırarak, bu gruplar içerisindeki değişkenlerin aralarındaki ilişkiyi maksimum, grupların aralarındaki ilişkiyi ise minimum yaparak grupları yeni değişkenlere dönüştüren bir analiz şeklidir. Oluşturulmuş olan bu yeni değişkenler ise faktör olarak adlandırılır (Karagöz ve ark., 2016). Yaygın kullanımı olan bir analiz yöntemi olarak da görülmektedir (Yemez, 2016). Faktör analizinin uygulanabilmesi ve kullanılabilmesi için bazı koşulları sağlaması gerekmektedir (Çakır, 2014). Bu koşullar (varsayımlar) şu şekildedir;

- Veriler hatalı ölçülmemiş olmalı: Uygun veri toplama tekniğinin seçilmiş olmasını ve sistematik olmayı kapsar.
- Verilerde aralıklı ölçekle ya da likert ölçekle ölçülmüş olmalı: Verilerin en azından aralıklı ölçekle ölçülmüş olması gerekmektedir. Aralıklı ölçekle ölçülmeyen bazı

değişkenler sıralı ölçekle ölçülmüş iseler metrik ölçümleri bozacak bir yapıda olmamaları gerekmektedir (Akyıldız, 2006). En azından sıralı ölçekli verilerin Likert, Thurstone, Goodman ölçekleri ile ölçülmüş olması gerekir.

Veriler doğrusallık koşullarını sağlamalı: Değişkenlerin belirli bir düzeyinden sonra diğer herhangi bir değişkenin artışında ya da azalışında, bu düzeyden öncekine ters bir yükselme ya da düşme bulunmamalıdır (Akyıldız, 2006).

- Değişkenlerin birbirleri ile ilişkilerinin orta ya da yüksek düzeyde (en az 0.25 ve en fazla 0.90) olması gerekmektedir (Çakır, 2014:4). Değişkenlerin arasındaki kolerasyon matrisi ekte yer almaktadır (Ek. 2). Veri setinde fazla sayıda farklı ölçekli değişken varsa analiz sonucu oluşan faktörleri zorlaşmaktadır (Özdamar, 2002) (Thompson 2004) faktör analizinin üç temel amaçla kullanılabilirdiğini açıklamıştır. Thompson'e göre bu amaçlar sırası ile puanların geçerliliğini ölçmek, teori geliştirmek, ve sonrasındaki analizlerde kullanılan faktörler arasındaki ilişkiyi özetlemektir. Doğan ve arkadaşları (2017)'na göre açıklayıcı faktör analizi, faktör sayısının belirlenmesinde ve faktörün ya da faktörlerin hipotez için yeterli olup olmadığını belirlemede kullanılır (Doğan ve ark., 2017:375). Stevens (2002)'a göre ise AFA daha çok teorileri test eden değil teori üreten bir teknik olarak görülmektedir (Stevens, 2002; Doğan ve ark., 2017).

Faktör analizinin aşamaları sırası ile; i) Verilerin faktör analizi için uygunluğunun incelenmesi, ii) Faktör sayısını/ faktörleri belirlemek, iii) Faktör çıkartma yöntemini belirlemek ya da başka bir deyişle faktörlerin rotasyonu, iv) Faktör döndürme yöntemini belirlemek ve son olarak v) Faktörleri isimlendirmek olarak ele alınmıştır (Aytaç, 2010; Çakır 2014).

Test ölçümlerinin veya hazırlanan ölçeklerin güvenilirliğini ve iç tutarlılığını ölçmek için Cronbach (1951)'in Cronbach alfa katsayısı kullanılmaktadır (Linn ve Miller, 2005). Ölçme araçlarının güvenilirliği oluşturulmuş olan kendi maddeleri arasında yüksek düzeyde bir tutarlılık gerektirmektedir. Eşli danslar yapan bireylerin cinselliği nasıl anlamlandırdıklarını belirlemek için kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi Cronbach alfa güvenilirlik yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplanan Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.876 – 0.927 aralığında bulunmuş olup her bir bölüm için 0.7 'den büyüktür. Korelasyon katsayısı düşük olan sorular analizden çıkarılmıştır. Hesaplanan güvenilirlik katsayıları ölçeği oluşturan maddeler arasında

yüksek düzeyde bir iç tutarlılık olduğunu ve ölçeğin güvenilirliğinin iyi olduğunu göstermektedir. Hotelling T² testi ile soru ortalamalarının eşitliği test edilmektedir ve bu çalışmada Hotelling T² testi sonucunda gerekli düzenlemeler yapılarak çalışma desteklenmiştir.

Tablo 4. 2. Güvenilirlik İstatistikleri

Faktörler	Cronbach'ın Alfa	Hotelling'in T-kare testi	F	Sig.
F1	0.927	84.821	9.853	0.000
F2	0.914	32.369	5.122	0.000
F3	0.913	44.759	10.851	0.000
F4	0.894	39.616	6.269	0.000
F5	0.876	11.005	2.668	0.037

Faktör analizinin yapılabilmesi için veri yapılarının uygun olması gerekmektedir. Ancak her zaman tüm veri yapıları uygunluk göstermeyebilir bu sebeple faktör analizi için veriler Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi ile kontrol edilmektedir. Kullanılan örneklem büyüklüğü korelasyon güvenilirliğini sağlayacak büyüklükte olmalıdır bu da Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile belirlenmektedir. KMO katsayısı 1'e yaklaştıkça değerlerin yüksek uygunlukta olduğu 0.5'in altındaki değerlerin kabul edilemez değerler olduğunu göstermektedir. Yapılan testte elde edilen bulgular KMO katsayısı 0.5' ten büyük olup 0.8-0.9 aralığında bulunmuştur. Bu değer faktör analizi için gerekli örneklem büyüklüğünün KMO indeksine göre iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca faktör analizi için gerekli bir diğer test olan Barlett testi ise beklendiği gibi 0.05 den küçük bulunmuştur (Tablo 5). Barlett testi korelasyon matrisinin sıfıra eşit olmamasını sağlamak içindir.

Tablo 4. 3. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü

Faktörler	KMO
F1	0.889
F2	0.877
F3	0.855
F4	0.864
F5	0.847

İç tutarlılık ölçümünde Cronbach alfa katsayısının değerleri ölçüt olarak kabul edilmektedir. Buna göre Cronbach alfa katsayısı 0.40'tan düşük ise ölçeğin “güvenilir olmadığını”, 0.40 ile 0.59 arasında ise “düşük güvenilirlik seviyesinde olduğunu”, 0.60-0.79 arasında ise “oldukça güvenilir olduğunu” ve 0.80 ile 1.00 arasında bir değerde ise “yüksek güvenilirlikte” olduğu anlamına gelmektedir (Tavşancıl, 2002; Yemez, 2016)

Yapılan çalışmada kullanılan Cronbach alfa kat sayısı en düşük 0.55 en yüksek 0.68 aralığında olup ortalama olarak 0.60 katsayısına ulaşıldığından olduğundan oldukça güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 3).

Tablo 4. 4. İç Tutarlılık

Faktörler	Ortalama	Minimum	Maximum	Std. Sapma
F1	0.59	0.40	0.77	0.11
F2	0.60	0.37	0.75	0.10
F3	0.68	0.55	0.75	0.06
F4	0.55	0.27	0.73	0.13
F5	0.60	0.43	0.76	0.08

Temel bileşenler analizinde çok boyutlu ve karmaşık görünen veriler daha kolay ve doğru açı ile anlaşılabilir bir hal alabilmektedir. Analize dahil edilen her faktör için doyumluk değerleri incelenmiş ve tabloda faktörler için varyans oranları gösterilmiştir. Temel bileşenler analizi ve çalışılan eksenlerin orthogonal dönüşümü SPSS v20 programı kullanılarak yapılmıştır.

Faktör yükleri maddeler için her faktörün önemini göstermekte ve faktör yükleri matrisinin döndürülmesi faktör yapılarının daha kolay ve yorumlanabilir olmasına olanak sağlamaktadır (Çakır, 2014). Faktör yük değerlerinin 0.40'tan büyük olması seçimin iyi ve yüksek doğrulukta olduğunu göstermektedir (Tablo 4).

Tablo 4. 5. Bileşen ve varyans %

F1	F1 yükü	F2	F2 yükü	F3	F3 yükü	F4	F4 yükü	F5	F5 yükü
m1	.637	m11	.682	m20	.822	m29	.563	m39	.749
m2	.857	m12	.878	m21	.895	m30	.829	m40	.877
m3	.837	m13	.824	m23	.917	m31	.843	m41	.820
m4	.849	m14	.848	m24	.863	m32	.846	m43	.832
m5	.813	m15	.856	m25	.825	m33	.846	m44	.806
m6	.799	m16	.784			m34	.790		
m7	.849	m17	.809			m35	.751		
m8	.779								
m9	.747								
Varyans %	63.9		66.25		74.8		61.9		66.9

Tablo 5'te her bir faktör için tanımlayıcı istatistikler olarak nitelendirilen değerler (ortalama, maksimum ve minimum noktalar, standart sapma) gösterilmiştir. Tüm faktörler için minimum değer 1.00 olur iken maksimum noktalar 4.00 üzerinde olup ortalamaları birbirine çok yakın sonuçlar vermektedir (Tablo 5).

Tablo 4. 6. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri

Faktörler	n	Minimum	maksimum	ortalama	Std. Sapma
F1	100	1.00	4.33	2.2467	.87853
F2	100	1.00	4.43	2.3371	.93722
F3	100	1.00	4.60	2.3520	.99904
F4	100	1.00	4.29	2.2300	.82201
F5	100	1.00	4.60	2.4240	.89816

Doğrulayıcı faktör analizi (CFA) yapıldıktan sonra hazırlanan model ile ilgili elde edilen uyum indeksleri Tablo 7’de verildiği şekilde olup uyum indekslerine göre oluşturulan model verilerle iyi düzeyde uyum göstermektedir. Yapılan analiz sonucuna göre uyum indeksleri CMIN/DF= 0.00.1.356, RMSEA= 0.06, CFI= 0.92, TLI= 0.91 ve IFI = 0.92 şeklinde bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizi ile ortaya konulan modelin geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile ortaya konulmuştur (Yemez, 2016:113).

Tablo 4. 7. Model uyum indeksleri

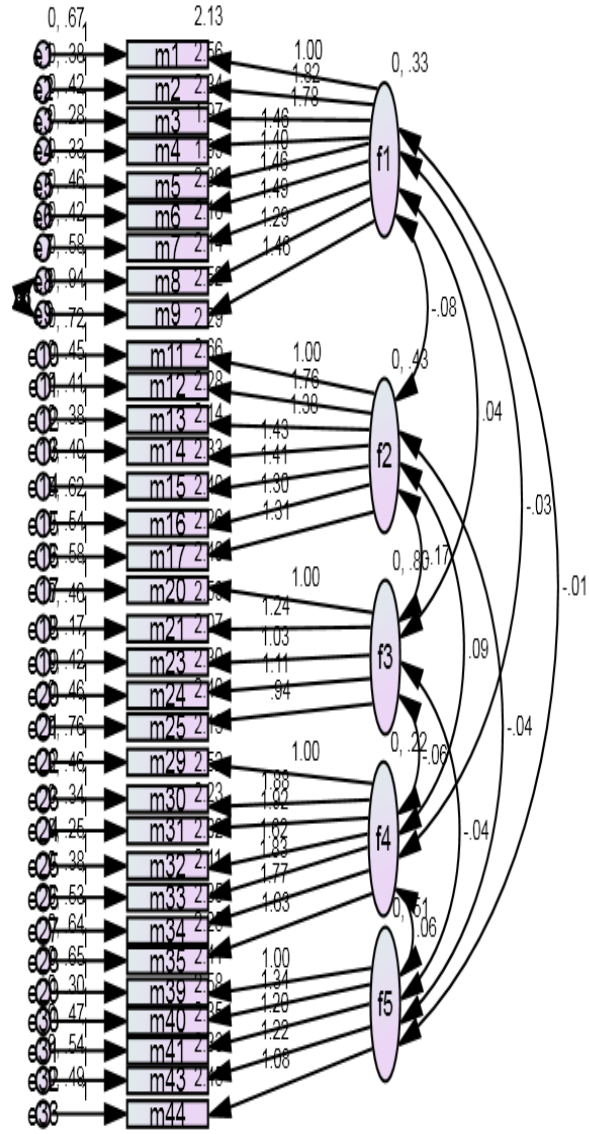
Uyum İndeksleri	Değerler	Güven Aralığı/ İdeal Aralık
CMIN/DF	P=0.00 1.356	p>0.05
RMSEA	0.06	p>0.1
CFI	0.92	0.9-1
TLI	0.91	0.9-1
IFI	0.92	0.9-1

Model tahmin edilerek açıklayıcı faktör analizi yapıp faktörler belirlenmiş daha sonrasında bulunan faktörlere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinin önermesine göre m8 (M8- kişi tanımadığı biriyle dans ederken cinsel istek duyar) ve m9 (M9- dans eden kişinin giyim tarzı diğer partnerleri tahrik eder) arasında bir ilişki kurulmuş ve analiz yeniden düzenlenmiş. Amoss programı kullanılarak doğrusal faktör analizindeki gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı oluşturulmuştur.

(Tablo 11) değişkenlerin incelenen faktörler üzerindeki doğrudan standart etkilerini göstermektedir. Görüldüğü üzere katsayılar yüksek çıkmıştır.

Tablo 4. 8. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etki etkileri

	F1	F2	F3	F4	F5
m1	0.573				
m2	0.859				
m3	0.844				
m4	0.846				
m5	0.813				
m6	0.775				
m7	0.794				
m8	0.694				
m9	0.651				
m11		0.609			
m12		0.863			
m13		0.813			
m14		0.834			
m15		0.823			
m16		0.731			
m17		0.759			
m20			0.762		
m21			0.854		
m23			0.911		
m24			0.836		
m25			0.779		
m29				0.471	
m30				0.789	
m31				0.837	
m32				0.831	
m33				0.81	
m34				0.748	
m35				0.689	
m39					0.664
m40					0.867
m41					0.784
m43					0.767
m44					0.74

Şekil 4. 1. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı

Korelasyon analizi, iki veya daha fazla değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü, derecesini ve önemini ortaya koyan istatistiksel yöntemdir (Çolak, 2014). İlişkinin yönünü ve derecesini belirten sayıya da korelasyon kat sayısı denilmektedir. Korelasyon katsayısı -1 ile +1 arasında değer almakta olup -1'e doğru yaklaştıkça negatif yönlü bir ilişkiden söz edilirken katsayılar +1'e yaklaştıkça pozitif yönlü

ilişkiden söz edilmektedir. Eğer korelasyon katsıyısı sıfıra yakın değerler alıyorsa değişkenler arasında bir ilişki olmadığı sonucuna varılır (Çolak, 2014).

Korelasyon Değerlerinin Yorumu (Terzi, 2020)

- 0.90-1.00 Çok güçlü ilişki
- 0.70-0.89 Güçlü
- 0.50-0.69 Orta seviyede
- 0.30-0.49 Düşük
- 0.16-0.29 Zayıf
- <0.16 Çok zayıf

F1, F2, F3, F4 ve F5 değişkenlerinin yapılan test sonucunda korelasyon katsayıları bulunmuş olup, F5 değişkeni hariç diğer değişkenlerin +1 çok yakın değerler alması değişken arasındaki ilişkinin yönünün pozitif ve şiddetinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. F5 değişkeninin değeri de orta dereceli pozitif bir ilişkisi olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 4. 9. Korelasyon katsayıları

Değişkenler	Korelasyon Katsayı
F1	0.91***
F2	0.94***
F3	0.92***
F4	0.82***
F5	0.5***

Bağımlı (ilişkili) t testi ilişkili örneklerden elde edilen ortalamaların arasındaki farkın anlamlılığını test etmek üzere kullanılan parametrik bir tekniktir (Ankara Üniversitesi, 2020).

Ön test ve son testler sonucunda ortalamalarda F1 değerinde 0.048, F2 değerinde -0.114, F3 değerinde 0.096, F4 değerinde 0.071 ve F5 değerinde 0.152 olarak değişim olduğu gözlemlenmiştir. Ön test ve son test ortalamaları arasında değişikler olduğu gözlemlenmiştir. Ancak bu değişikleri sadece bu tabloya bakarak yorumlamak doğru olmayacağından bağımlı t testi yapılmıştır. Bağımlı t teste ait istatistikler (Ortalama, gözlem sayısı, standart sapma, standart hata) tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 4. 10. Bağımlı T Test İstatistikleri

Değişkenler		Ortalama	Gözlem	Std. Sapma	Std. Hata
Pair 1	f1 ön	2.2222	50	.88775	.12555
	f1 son	2.2711	50	.87752	.12410
Pair 2	f2b ön	2.3943	50	.93814	.13267
	f2a son	2.2800	50	.94230	.13326
Pair 3	f3b ön	2.3040	50	1.02558	.14504
	f3a son	2.4000	50	.97980	.13856
Pair 4	f4b ön	2.1943	50	.78287	.11071
	f4a son	2.2657	50	.86585	.12245
Pair 5	f5b ön	2.3480	50	.89881	.12711
	f5a son	2.5000	50	.90011	.12730

Ölçümlerin farkının %95 güven ile sınırları (Lower- Upper) ve bunlara bağlı hesaplanan t değeri, serbestlik değeri (df) ve t değerine bağlı anlamlılık değeri (Sig.) Tablo 3'te verilmiştir.

Analiz sonucuna göre bulunan anlamlılık değerleri (Sig.) değerleri 0.05'ten büyük olarak bulunmuş olup bu %95 güven aralığında aralarında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. 11. Bağımlı T Test

		Paired Differences				t	df	Sig. (2-tailed)	
		Ortalama	Std.Sapma	Std. Hata	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper				
Pair 1	f1 ön	-.04889-	.40850	.05777	-.16498-	.06721	-.846-	49	.402
	f1 son								
Pair 2	f2b ön	.11429	1.39792	.19770	-.28300-	.51157	.578	49	.566
	f2 son								
Pair 3	f3 ön	-.09600-	1.48640	.21021	-.51843-	.32643	-.457-	49	.650
	f3 son								
Pair 4	f4 ön	-.07143-	1.16496	.16475	-.40251-	.25965	-.434-	49	.667
	f4 son								
Pair 5	f5 ön	-.15200-	1.34956	.19086	-.53554-	.23154	-.796-	49	.430
	f5 son								

4.2.2 2. Grup Tanımlayıcı Analizler

Yapılan çalışmaya katılanların demografik özellikleri analiz edildiğinde

katılımcıların %42'sini erkeklerin %58'ini kadınların oluşturduğu görülmektedir. Çalışmaya katılanların büyük çoğunluğunu (%80) 18-24 yaş aralığındaki kişilerden oluşmakta olup, 24-30 yaş katılımcıların oranı ise %18, 30 yaş ve üzeri katılımcıların oranı ise %2'dir. Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde %79 gibi büyük bir oranın eğitim seviyesinin üniversite olduğu sonucuna ulaşılmış olup %14'lük kısmın lise, %1'lik bir kısmın ortaöğretim ve %6'lık bir oranda lisansüstü eğitim sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu grup içerisinde bulunan kursiyerler uygulanan testlerin ilk etabında kişilerin dans eğitimi alamamış olmaları ikinci etap yani son test uygulamaları yapılırken minimum on iki hafta eğitim almış olmaları konusuna dikkat edilmiştir.

Tablo 4. 12. Demografik değişkenler oranları

Demografik Değişkenler	Oran
Cinsiyet	
Erkek	42
Kadın	58
Toplam	100
Yaş Grupları	
18-24	80
24-30	18
30+	2
Toplam	100
Eğitim Düzeyi	
İlköğretim	0
Ortaöğretim	1
Lise	14
Üniversite	79
Lisansüstü	6
Toplam	100
Üyelik	
1-2 ay	0
2-4 ay	100
4-8 ay	0
8+	0
Toplam	100

Eşli danslar yapan bireylerin cinselliği nasıl anlamlandırdıklarını belirlemek için kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi Cronbach alfa güvenilirlik yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplanan Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.865 – 0.928 aralığında bulunmuş olup her bir bölüm için 0.7 ‘den büyüktür. Korelasyon katsayısı düşük olan sorular analizden çıkarılmıştır.

Tablo 4. 13. Güvenilirlik İstatistikleri

Faktörler	Cronbach'ın Alfa	Hotelling'in T-kare testi	F	Sig.
F1	0.91	24.723	2.872	0.007
F2	0.928	29.925	4.736	0.000
F3	0.901	16.742	4.059	0.004
F4	0.903	44.718	7.077	0.000
F5	0.865	9.974	2.418	0.05

Faktör analizi için veriler Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi ile kontrol edilmektedir. Kullanılan örneklem büyüklüğü korelasyon güvenilirliğini sağlayacak büyüklükte olmalıdır bu da Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile belirlenmektedir. KMO katsayısı 1'e yaklaştıkça değerlerin yüksek uygunlukta olduğu 0.5'in altındaki değerlerin kabul edilemez değerler olduğunu göstermektedir. Yapılan testte elde edilen bulgular KMO katsayısı 0.5' ten büyük olup 0.76-0.91 aralığında bulunmuştur. Bu değer faktör analizi için gerekli örneklem büyüklüğünün KMO indeksine göre iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca faktör analizi için gerekli bir diğer test olan Barlett testi ise beklendiği gibi 0.05'ten küçük bulunmuştur (Tablo 2). Barlett testi korelasyon matrisinin sıfıra eşit olmamasını sağlamak içindir.

Tablo 4. 14. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü

faktörler	KMO
F1	0.843
F2	0.913
F3	0.838
F4	0.836
F5	0.758

Yapılan çalışmada kullanılan Cronbach alfa kat sayısı en düşük 0.54 en yüksek 0.68 aralığında olup ortalama olarak 0.59 kat sayısına ulaşıldığından olduğundan oldukça güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 3).

Tablo 4. 15. İç Tutarlılık

Faktörler	Ortalama	Minimum	Maximum	Std. Sapma
F1	0.54	0.35	0.80	0.10
F2	0.65	0.43	0.78	0.10
F3	0.65	0.58	0.80	0.07
F4	0.57	0.40	0.85	0.12
F5	0.56	0.47	0.76	0.10

Faktör yükleri maddeler için her faktörün önemini göstermekte ve faktör yükleri matrisinin döndürülmesi faktör yapılarının daha kolay ve yorumlanabilir olmasına olanak sağlamaktadır (Çakır, 2014). Değişkenlerin arasındaki kolerasyon matrisi ekte yer almaktadır (Ek. 3) Faktör yük değerlerinin 0.40'tan büyük olması seçimin iyi ve yüksek doğrulukta olduğunu göstermektedir (Tablo 4).

Tablo 4. 16. Bileşen ve varyans %

F1	Faktör yükü	F2	Faktör yükü	F3	Faktör yükü	F4	Faktör yükü	F5	Faktör yükü
m1	.776	m11	.723	m20	.886	m29	.738	m39	.741
m2	.844	m12	.886	m21	.885	m30	.720	m40	.867
m3	.826	m13	.867	m23	.807	m31	.815	m41	.825
m4	.797	m14	.853	m24	.820	m32	.856	m43	.811
m5	.836	m15	.752	m25	.835	m33	.763	m44	.785
m6	.715	m16	.902			m34	.843		
m7	.768	m17	.856			m35	.835		
m8	.709								
m9	.621								
Variance%	59.086		69.97		71.79		63.57		65.1

Tablo 20'de her bir faktör için tanımlayıcı istatistikler olarak nitelendirilen değerler (ortalama, maksimum ve minimum noktalar, standart sapma) gösterilmiştir. Tüm faktörler için minimum değer 1.8 olur iken maksimum noktalar 3.5 üzerinde olup ortalamaları sonuçlar vermektedir (Tablo 20).

Tablo 4. 17. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri

Faktörler	n	Minimum	maksimum	ortalama	Std. Sapma
F1	100	1.00	4.67	1.8	0.8
F2	100	1.00	5.00	3.2	1.2
F3	100	1.00	5.00	3.5	1.3
F4	100	1.00	5.00	2.7	1.1
F5	100	1.00	5.00	3.1	1.1

Doğrulayıcı faktör analizi (CFA) yapıldıktan sonra hazırlanan model ile ilgili elde edilen uyum indeksleri Tablo 7’de verildiği şekilde olup uyum indekslerine göre oluşturulan model verileriyle iyi düzeyde uyum göstermektedir. Yapılan analiz sonucuna göre uyum indeksleri CMIN/DF= 0.00..1.462, RMSEA= 0.06, CFI= 0.90, TLI= 0.90 ve IFI = 0.90 şeklinde bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizi ile ortaya konulan modelin geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile ortaya konulmuştur (Yemez, 2016:113).

Tablo 4. 18. Model uyum indeksleri

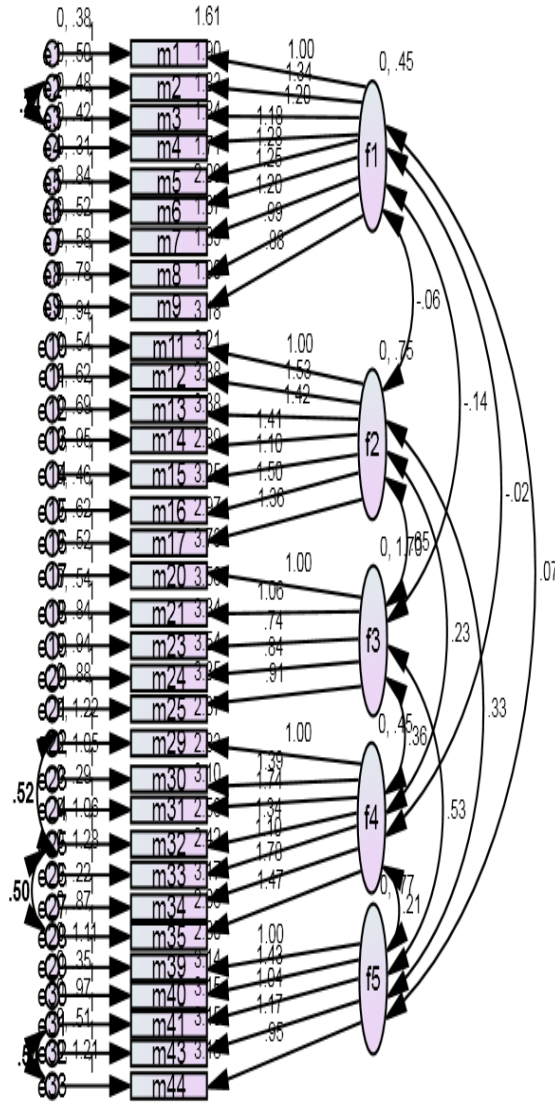
Uyum İndeksleri	Değerler	Güven Aralığı/ İdeal Aralık
CMIN/DF	P=0.00 1.462	p<0.05
RMSEA	0.06	p<0.1
CFI	0.90	0.9-1
TLI	0.90	0.9-1
IFI	0.902	0.9-1

Model tahmin edilerek açıklayıcı faktör analizi yapıp faktörler belirlenmiş daha sonrasında bulunan faktörlere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinin önermesine göre ilişkiler kurulmuş ve analiz yeniden düzenlenmiş. Amoss programı kullanılarak doğrusal faktör analizindeki gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı oluşturulmuştur.

Tablo 8 değişkenlerin incelenen faktörler üzerindeki doğrudan standart etkilerini göstermektedir. Görüldüğü üzere katsayılar yüksek çıkmıştır.

Tablo 4. 19. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etki etkileri

v	F1	F2	F3	F4	F5
m1	0.735				
m2	0.788				
m3	0.759				
m4	0.776				
m5	0.841				
m6	0.677				
m7	0.748				
m8	0.658				
m9	0.558				
m11		0.667			
m12		0.875			
m13		0.844			
m14		0.827			
m15		0.699			
m16		0.887			
m17		0.831			
m20			0.875		
m21			0.883		
m23			0.724		
m24			0.749		
m25			0.784		
m29				0.519	
m30				0.673	
m31				0.907	
m32				0.659	
m33				0.548	
m34				0.931	
m35				0.728	
m39					0.641
m40					0.905
m41					0.682
m43					0.821
m44					0.605

Şekil 4. 2. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı

Bağımlı örnek t-testi bağımsız örnek t-testinden farklı olarak aynı örneklem çiftine iki farklı uygulama sonucunda elde edilen sonuçların karşılaştırılmasında kullanılmaktadır (Sakarya Üniversitesi, 2020).

Yapılan birinci ve ikinci testler sonucunda; F2 (İnsanlar kendi albenilerini arttırmak için dans etmeyi araç olarak mı görürler), F3 (Eşli dans karşı cinse yaklaşım

için bir araç mıdır), F4 (Dans ilişkisi olan bireylerin ve duygusal hayatlarını etkiler mi) ve F5 (Dans tüm cinsiyetler için sosyal bir araç mıdır) değişkenleri beklenen yönde artış göstermiş ve ortalamalarda artış gözlemlenmiştir. F1 değişkeni olan dans eden bireylerin dansı cinsel tatmin aracı olarak gördükleri tutum ilk teste bu yönde iken son testte bu tutum değişerek azalmış ve bireylerin dansı cinsel tatmin aracı olarak görmekten vazgeçtikleri sonucuna ulaşılmıştır.

F2 değişkeninin ortalaması öncesinde 2.76 sonrasında ise 3.18 olarak değişmiş, F3 değişkeninin ortalaması öncesinde 3.18 sonrasında ise 3.50 olarak değişmiş, F4 değişkeninin ortalaması öncesinde 2.45 sonrasında ise 2.73 olarak değişmiş ve diğer bir değişken olan F5 değişkeninin ortalamasının öncesinde 2.76 sonrasında ise 3.08 olarak değiştiği yapılan ön test ve son test sonucunda ortaya konulmuştur. Değişkenlerde sadece F1 değişkeninin ortalamasında azalma görülmüş ön test sonucu ortalama 2.93 iken son test sonucunda 1.85 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı t testine ait istatistiki veriler Tablo 1’ de verilmiştir.

Tablo 4. 20. Bağımlı T Test İstatistikleri

	Değişkenler	Ortalama	Gözlem	Std. Sapma	Std. Hata
Pair 1	f1 before	2.93	100.00	1.04	0.10
	f1 after	1.85	100.00	0.82	0.08
Pair 2	f2b	2.76	100.00	0.88	0.09
	f2a	3.18	100.00	1.20	0.12
Pair 3	f3b	3.18	100.00	0.93	0.09
	f3a	3.50	100.00	1.25	0.13
Pair 4	f4b	2.45	100.00	1.04	0.10
	f4a	2.73	100.00	1.07	0.11
Pair 5	f5b	2.76	100.00	1.06	0.11
	f5a	3.08	100.00	1.09	0.11

Ölçümlerin farkının %95 güven ile sınırları (Lower- Upper) ve bunlara bağlı hesaplanan t değeri, serbestlik değeri (df) ve t değerine bağlı anlamlılık değeri (Sig.) Tablo 2’de verilmiştir.

Analiz sonucuna göre bulunan anlamlılık değerleri (Sig.) 0.05’ten küçük olarak bulunmuş olup %95 güven aralığında ele alındığında aralarında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4. 21. Bağımlı T Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Ortalama	Std.Sapma	Std. Hata	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	f1b - f1a	2.4	.94733	.09473	.89513	1.27107	11.433	99	.000*
Pair 2	f2b - f2a	3.0	1.71756	.17176	-.76500	-.08340	-2.470	99	.015*
Pair 3	f3b - f3a	3.3	1.32411	.13241	-.58873	-.06327	-2.462	99	.016*
Pair 4	f4b - f4a	2.6	1.28845	.12885	-.53376	-.02244	-2.158	99	.033*
Pair 5	f5b - f5a	2.9	.73514	.07351	-.46987	-.17813	-4.407	99	.000*

* P<0.00

4.2.3 3. Grup Tanımlayıcı Analizler

Yapılan çalışmaya katılanların demografik özellikleri analiz edildiğinde katılımcıların %54'ünü erkeklerin %46'sını kadınların oluşturduğu görülmektedir. Çalışmaya katılanların 148 kişi gibi büyük bir çoğunluğu %41.7 oranında 18-24 yaş aralığından oluşmakta olup, 12-18 yaş aralığında kimse bulunmamaktadır ve oranı %0, 24 yaş ve üzeri katılımcıların oranı ise %48,7'dir. Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde ilköğretim mezunu sayısı sıfırdır ve oranı %0 şeklindedir, ortaöğretim mezun sayısı 46 kişi ve oran %15,3 şeklindedir lise mezun sayısı 39 kişi ve oranı %13 şeklindedir, katılımcıların büyük bir oranı olan üniversite mezun sayısı 185 kişidir ve oran %61,7'dir son olarak 30 kişilik lisansüstü gibi %10'luk oran ile grubun eğitim seviyesi belirlenmiştir. Son olarak katılımcıların dans eğitim süreleri minimum 12 ay şeklindedir.

Tablo 4. 22. Örneklemin demografik özellikleri

Demografik Değişkenler	Sayı	Oran
Cinsiyet		
Erkek	138	46
Kadın	162	54
Toplam	300	100
Yaş Grupları		
12-18	0	0
18-24	148	41.7
24-30	141	47
30+	11	1.7
Toplam	300	100
Eğitim Düzeyi		
İlköğretim	0	0
Ortaöğretim	46	15.3
Lise	39	13
Üniversite	185	61.7
Lisansüstü	30	10
Toplam	300	100
Üyelik		
1-2 ay	0	0
2-4 ay	0	0
4-8 ay	0	0
8+	300	100
Toplam	300	100

Hesaplanan Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.861 – 0.94 aralığında bulunmuş olup her bir bölüm için 0.7 ‘den büyüktür. Korelasyon katsayısı düşük olan sorular analizden çıkarılmıştır.

Tablo 4. 23. Güvenilirlik İstatistikleri

Faktörler	Cronbach'ın Alfa	Hotelling'in T-kare testi	F	Sig.
F1	0.915	45.114	5.507	0.000
F2	0.922	30.1	4.933	0.000
F3	0.861	16.39	4.056	0.003
F4	0.94	15	2.46	0.025
F5	0.893	9.686	2.397	0.05

Faktör analizi için veriler Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi ile kontrol edilmektedir. Kullanılan örneklem büyüklüğü korelasyon güvenilirliğini sağlayacak büyüklükte olmalıdır bu da Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ile belirlenmektedir. KMO katsayısı 1'e yaklaştıkça değerlerin yüksek uygunlukta olduğu 0.5'in altındaki değerlerin kabul edilemez değerler olduğunu göstermektedir. Yapılan testte elde edilen bulgular KMO katsayısı 0.5' ten büyük olup 0.80-0.91 aralığında bulunmuştur. Bu değer faktör analizi için gerekli örneklem büyüklüğünün

KMO indeksine göre iyi olduğunu göstermektedir. Ayrıca faktör analizi için gerekli bir diğer test olan Barlett testi ise beklendiği gibi 0.05 den küçük bulunmuştur (Tablo 28). Barlett testi korelasyon matrisinin sıfıra eşit olmamasını sağlamak içindir.

Tablo 4. 24. Kaiser-Meyer-Olkin örnekleme yeterliliği ölçüsü

faktörler	KMO
F1	0.887
F2	0.897
F3	0.799
F4	0.914
F5	0.811

Yapılan çalışmada kullanılan Cronbach alfa kat sayısı en düşük 0.55 en yüksek 0.69 aralığında olup ortalama olarak 0.61 katsayısına ulaşıldığından olduğundan oldukça güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 29).

Tablo 4. 25. İç Tutarlılık

Faktörler	Ortalama	Minimum	Maximum	Std. Sapma
F1	0.55	0.40	0.72	0.08
F2	0.63	0.53	0.74	0.06
F3	0.55	0.45	0.65	0.07
F4	0.69	0.63	0.78	0.04
F5	0.63	0.49	0.73	0.08

Faktör yükleri maddeler için her faktörün önemini göstermekte ve faktör yükleri matrisinin döndürülmesi faktör yapılarının daha kolay ve yorumlanabilir olmasına olanak sağlamaktadır (Çakır, 2014). Değişkenlerin arasındaki korelasyon matrisi ekte yer almaktadır (Ek. 4) Faktör yük değerlerinin 0.40'tan büyük olması seçimin iyi ve yüksek doğrulukta olduğunu göstermektedir (Tablo 30).

Tablo 4. 26. Bileşen ve varyans %

F1	Faktör yükü	F2	Faktör yükü	F3	Faktör yükü	F4	Faktör yükü	F5	Faktör yükü
m1	0.744	m11	0.798	m20	0.806	m29	0.865	m39	0.856
m2	0.811	m12	0.833	m21	0.760	m30	0.850	m40	0.867
m3	0.809	m13	0.797	m23	0.811	m31	0.867	m41	0.795
m4	0.802	m14	0.817	m24	0.850	m32	0.847	m43	0.831
m5	0.801	m15	0.825	m25	0.784	m33	0.847	m44	0.841
m6	0.779	m16	0.844			m34	0.871		
m7	0.785	m17	0.858			m35	0.860		
m8	0.759								
m9	0.671								
Variance%	59.99		68.1		64.4		73.65		70.259

Tablo 31’de her bir faktör için tanımlayıcı istatistikler olarak nitelendirilen değerler (ortalama, maksimum ve minimum noktalar, standart sapma) gösterilmiştir. Tüm faktörler için minimum değer 1.7 olur iken maksimum noktalar 4.3 üzerinde olup ortalamaları sonuçlar vermektedir (Tablo 31).

Tablo 4. 27. Faktörlerin tanımlayıcı istatistikleri

Faktörler	n	Minimum	maksimum	ortalama	Std. Sapma
F1	300	1	4	1.71	0.77
F2	300	1	5	3.83	0.90
F3	300	1	5	3.93	0.79
F4	300	1	5	4.30	0.81
F5	300	1	5	3.43	0.98

Doğrulayıcı faktör analizi (CFA) yapıldıktan sonra hazırlanan model ile ilgili elde edilen uyum indeksleri Tablo 7’de verildiği şekilde olup uyum indekslerine göre oluşturulan model verilerle iyi düzeyde uyum göstermektedir. Yapılan analiz sonucuna göre uyum indeksleri CMIN/DF= 0.00..2.08, RMSEA= 0.06, CFI= 0.91, TLI= 0.91 ve IFI = 0.92 şeklinde bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizi ile ortaya konulan modelin geçerliliği doğrulayıcı faktör analizi ile ortaya konulmuştur (Yemez, 2016:113).

Tablo 4. 28. Model uyum indeksleri

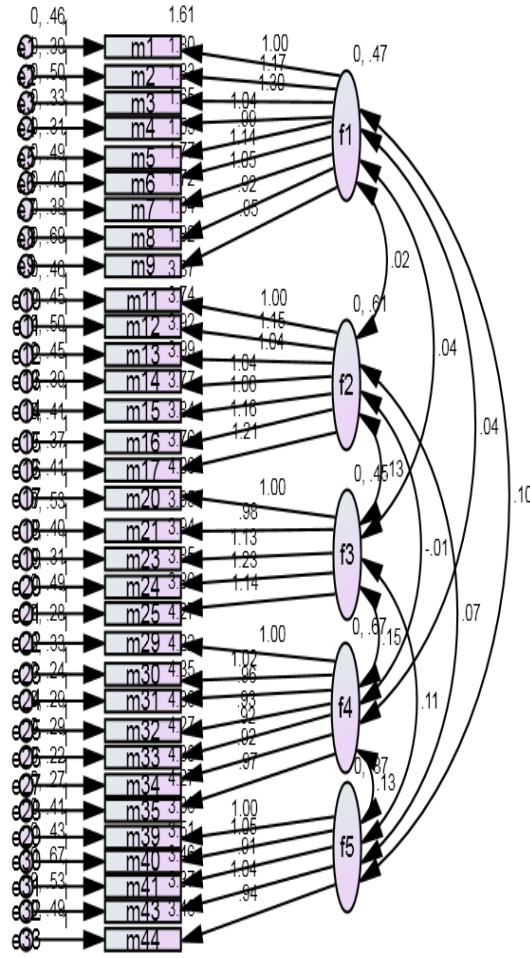
Uyum İndeksleri	Değerler	Güven Aralığı/ İdeal Aralık
CMIN/DF	P=0.00 2.08	p<0.05
RMSEA	0.06	p<0.1
CFI	0.918	0.9-1
TLI	0.91	0.9-1
IFI	0.918	0.9-1

Model tahmin edilerek açıklayıcı faktör analizi yapıp faktörler belirlenmiş daha sonrasında bulunan faktörlere doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinin önermesine göre ilişkiler kurulmuş ve analiz yeniden düzenlenmiş. Amoss programı kullanılarak doğrusal faktör analizindeki gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı oluşturulmuştur. Tablo 32 değişkenlerin incelenen faktörler üzerindeki doğrudan standart etkilerini göstermektedir. Görüldüğü üzere katsayılar yüksek çıkmıştır.

Tablo 4. 29. Gizli değişkenlerin gözlemlenen değişkenler üzerinde standartlaştırılmış etkileri

v	F1	F2	F3	F4	F5
m1	0.712				
m2	0.789				
m3	0.784				
m4	0.777				
m5	0.771				
m6	0.746				
m7	0.75				
m8	0.716				
m9	0.618				
m11		0.755			
m12		0.801			
m13		0.755			
m14		0.772			
m15		0.799			
m16		0.818			
m17		0.842			
m20			0.72		
m21			0.671		
m23			0.767		
m24			0.827		
m25			0.736		
m29				0.841	
m30				0.824	
m31				0.846	
m32				0.815	
m33				0.816	
m34				0.847	
m35				0.836	
m39					0.823
m40					0.832
m41					0.721
m43					0.801
m44					0.784

Şekil 4. 3. Doğrulayıcı faktör analizinde gizli ve gözlemlenen değişkenler için yol diyagramı

Birinci faktör olan “Eşli danslar karşı cinse yaklaşım için bir araç mıdır?” faktörüne 300 kişilik katılımcı ile değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda %58,4 oranında 175 kişilik kesim kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. %20,7 oranından oluşan 62,2 kişilik kesim katılmıyorum cevabı vermişken, 13,5 oranından oluşan 40,5 kişilik grup konuya karşı kararsız kalmıştır. Ve 6,2 oranını oluşturan 18,8 kişilik grup katılmıyorken son olarak 1,0 oranında 3,2 kişilik küçük bir grup kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Tablo 4. 30. Frekans 1 analizleri

Müfredat		1	2	3	4	5	Toplam
m1	Frekans	194	53	34	15	4	300
	Oran	65	18	11	5	1	100
m2	Frekans	159	69	47	22	3	300
	Oran	53	23	16	7	1	100
m3	Frekans	168	58	40	24	10	300
	Oran	56	19	13	8	3	100
m4	Frekans	178	68	37	16	1	300
	Oran	59	23	12	5	0	100
m5	Frekans	196	57	34	11	2	300
	Oran	65	19	11	4	1	100
m6	Frekans	172	59	39	27	3	300
	Oran	57	20	13	9	1	100
m7	Frekans	169	69	42	18	2	300
	Oran	56	23	14	6	1	100
m8	Frekans	175	72	40	12	1	300
	Oran	58	24	13	4	0	100
m9	Frekans	165	55	52	25	3	300
	Oran	55	18	17	8	1	100
Ortalama	Frekans	175	62,2	40,5	18,8	3,2	
	Oran	58,4	20,7	13,5	6,2	1,0	

İkinci faktör olan İnsanlar kendi albenilerini arttırmak için dans etmeyi bir araç olarak mı görüyorlar faktörüne 300 kişilik katılımcı ile değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda %5,2 oranında 16 kişilik kesim kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. %3,6 oranından oluşan 11 kişilik kesim katılmıyorum cevabı vermişken, %25,9 oranından oluşan 78 kişilik grup konuya karşı kararsız kalmıştır. Ve %34,4 oranını oluşturan 92 kişilik grup katılmıyorken son olarak %38,8 oranında 99 kişilik bir grup kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Tablo 4. 31. Frekans 2 analizleri

Müfredat		1	2	3	4	5	Toplam
m11	Frekans	11	15	73	105	96	300
	Oran	4	5	24	35	32	100
m12	Frekans	19	12	88	91	90	300
	Oran	6	4	29	30	30	100
m13	Frekans	14	6	85	80	115	300
	Oran	5	2	28	27	38	100
m14	Frekans	11	16	54	104	115	300
	Oran	4	5	18	35	38	100
m15	Frekans	16	12	73	123	76	300
	Oran	5	4	24	41	25	100
m16	Frekans	19	7	78	95	101	300
	Oran	6	2	26	32	34	100
m17	Frekans	20	8	93	83	96	300
	Oran	7	3	31	28	32	100
Ortalama	Frekans	15,7	10,8	77,9	92,2	98,4	
	Oran	5,2	3,6	25,9	34,4	38,8	

Üçüncü faktör olan ‘‘Dans eden bireyler dansı cinsel tatmin aracı olarak mı görüyorlar’’ faktörüne 300 kişilik katılımcı ile değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda %2,2 oranında 7 kişilik kesim kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. %5.9 oranından oluşan 18 kişilik kesim katılmıyorum cevabı vermişken, 20.8 oranından oluşan 62 kişilik grup konuya karşı kararsız kalmıştır. Ve 38,0 oranını oluşturan 114 kişilik grup katılmıyorken son olarak 32,8 oranında 99 kişilik bir grup kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Tablo 4. 32. Frekans 3 analizleri

Müfredat		1	2	3	4	5	Toplam
m20	Frekans	4	15	52	118	111	300
	Oran	1	5	17	39	37	100
m21	Frekans	5	17	70	103	105	300
	Oran	2	6	23	34	35	100
m23	Frekans	7	17	61	116	99	300
	Oran	2	6	20	39	33	100
m24	Frekans	9	19	63	126	83	300
	Oran	3	6	21	42	28	100
m25	Frekans	9	21	67	108	95	300
	Oran	3	7	22	36	32	100
Ortalama	Frekans	6,8	17,8	62,6	114,2	98,6	
	Oran	2,2	5,9	20,8	38,0	32,8	

Dördüncü faktör olan ‘‘Eşli danslar, ilişkisi olan bireylerin cinsel ve duygusal hayatlarını etkiler mi’’ faktörüne 300 kişilik katılımcı ile değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda %2,0 oranında 6 kişilik kesim kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. %5.1 oranından oluşan 15 kişilik kesim katılmıyorum cevabı vermişken, 6,2 oranından oluşan 19 kişilik grup konuya karşı kararsız kalmıştır. Ve 34,3 oranını oluşturan 103 kişilik grup katılmıyorken son olarak 52,1 oranında 157 kişilik bir grup kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Tablo 4. 33. Frekans 4 analizleri

Müfredat		1	2	3	4	5	Toplam
m29	Frekans	7	18	16	106	153	300
	Oran	2	6	5	35	51	100
M30	Frekans	11	16	15	113	145	300
	Oran	4	5	5	38	48	100
M31	Frekans	5	15	19	93	168	300
	Oran	2	5	6	31	56	100
M32	Frekans	6	15	15	93	171	300
	Oran	2	5	5	31	57	100
M33	Frekans	4	18	21	108	149	300
	Oran	1	6	7	36	50	100
M34	Frekans	4	12	24	100	160	300
	Oran	1	4	8	33	53	100
M35	Frekans	7	14	21	108	150	300
	Oran	2	5	7	36	50	100
Ortalama	Frekans	6,2	15,4	18,7	103	156,5	
	Oran	2,0	5,1	6,2	34,3	52,1	

Beşinci faktör olan “Dans tüm cinsiyetler için sosyal bir araç mıdır?” faktörüne 300 kişilik katılımcı ile değerlendirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda %2,1 oranında 7 kişilik kesim kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. %17,2 oranından oluşan 52 kişilik kesim katılmıyorum cevabı vermişken, %14,5 oranından oluşan 43 kişilik grup konuya karşı kararsız kalmıştır. Ve 20,7 oranını oluşturan 62 kişilik grup katılmıyorken son olarak 15,5 oranında 47 kişilik bir grup kesinlikle katılmadığını belirtmiştir.

Tablo 4. 34. Frekans 5 analizleri

Müfredat		1	2	3	4	5	Toplam
m39	Frekans	10	74	68	94	54	300
	Oran	3	25	23	31	18	100
m40	Frekans	7	71	61	83	78	300
	Oran	2	24	20	28	26	100
m41	Frekans	11	72	52	98	67	300
	Oran	4	24	17	33	22	100
m43	Frekans	10	84	63	72	71	300
	Oran	3	28	21	24	24	100
m44	Frekans	9	64	68	98	61	300
	Oran	3	21	23	33	20	100
Ortalama	Frekans	6,5	51,7	43,6	62,3	46,7	
	Oran	2,1	17,2	14,5	20,7	15,5	

5. TARTIŞMA

Bu bölümde; çalışmaya alınan Eşli Dans Eden Bireylerin Cinselliği Nasıl Algıladıkları konusunda edilen nicel ve nitel bulgular her bir araştırma üzerinden literatürdeki çalışmalarla birlikte değerlendirilerek yorumlanmıştır.

Araştırmanın probleminden yola çıkacak olursak; Modern toplumlarda sosyal olarak yapılan dans ediminin kur yapmanın bir parçası olduğunu savunan Hanna, dansın performans ötesinde eyleme dönüştürülen cinsel fantezileri kamçıladığını vurgular. Dansın genellikle kişinin cinsel isteğini gösterdiğini, uyarıcı olan fantezi ya da ön sevişmeyi sağladığını ayrıca eş bulmada yol gösteren karşılaşmaya başlangıç için bilgi iletişimini sağladığını dile getirir Hanna, J. L. (1988). Şeklinde yorumlamış olan araştırmacının bu çalışma neticesinde elde edilen sonuçlar dikkate alındığında yanılmış olabileceği düşünülmüştür. Araştırmacının dans etmemiş insanların genel anlamda kullandıkları yorumlara benzer bir ifadeye yer verdiği oysa dansın içinde olan bireylerin araştırmacının düşüncesinin tersine dansı cinsellik amacıyla değil yapılan bu çalışmada da açıklanan tüm yaş ve cinsiyetlere sağlamış olduğu kazanımları amacıyla yapılabileceği düşünülmüştür. Evet, belki araştırmacıların düşündüğü ve ortaya koyduğu gibi dans ilk etapta cinselliğe açılan bir kapı olarak hem izleyiciler hem de uygulayıcılar yani kursiyerler için görülebilir. Aynı ritimde birlikte duygu ve hisler eşliğinde hareket eden karşı iki cinsin gözlemlenmesi ve ilk etapta uygulaması cinselliği ön plana çıkartabilir düşüncesinin haklılık payının var olabileceği düşünülebilir. Fakat bu düşüncenin kişilerin dans ile zaman geçirdiği süre arttıkça değişmesinin kaçınılmaz olacağı bilinmektedir. Dans ile uzun süre geçiren kişilerle yapılan görüşmeler ve araştırmacı bendenizin dansın içerisinde geçirmiş olduğum uzun yılların tecrübesine dayanarak bu var olan yanlış yada eksik bilginin düzeltilmesi adına bu çalışmada hem bu araştırmada araştırmacının ve dansın içerisinde olan kişilerin düşüncelerini kanıtlamak için hemde gelecek zamanlarda yine dans ve cinselliğin içinde barındığı konuları araştırmak isteyen araştırmacıların elinde güvenilirlik ve geçerliliği sağlanmış olan bir ölçeğin bulunması dans ve cinsellik hakkında fikir ayrılığına düşen kişilerin kafa karışıklığını ortadan kaldırabilecek bir ölçeğin var olmasının bu tartışmalara son verme anlamında büyük yol katetmiş olacağı öngörülmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın nicel ve nitel sonuçları yer almaktadır. Çalışmada oluşturulmuş olan 5 alt problemin her birinin sonuçları ayrı ayrı şekilde incelenmiş ve kaleme alınmıştır. Kaleme alınan nitel sonuçlar aktarılırken hiç dans etmemiş 3 kişilik grup 1. Grup diye adlandırılacaktır. 12-16 hafta süreliğine dans etmiş olan 3 kişilik grup 2. Grup şeklinde, son olarak profesyonel dediğimiz en az 12 ay eğitim almış ve almaya devam eden yada eğitim veren 5 kişilik grup ise 3. Grup şeklinde adlandırılmıştır. Gruplara sorulan soruların gizliliği esas olması açısından verilen cevaplar aşağıdaki gibi kodlanmıştır.

Tablo 6. 1. Nitel veri kodları

1. Grup	2. Grup	3. grup
SER.KAL	BA.AK	FER.TE
AY.BU	SEN.ÇAK	ER.BOL
ZA.KA	DU.DE	LE.TÜR
		Fİ.YEL
		SA.KA

6.1. Sonuçlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin nicel ve nitel bulgulardan elde edilen sonuçlar yer almaktadır.

6.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma birinci alt probleminde; “Eşli danslar karşı cinse yaklaşım için bir araç mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde hiç dans etmemiş grup (1.grup) değerlendirilmesi yapıldığında kişilerin dansı karşı cinse yaklaşım aracı olarak gördüğü yoğun şekilde tespit edilmiştir. Sonrasında 12-14 hafta süre dans eden guruba (2. grup) bu çalışma yapıldığında cinsellik kavramının ciddi oranda düştüğü tespit edilmiştir. Çalışmanın son kısmında bulunan profesyonel dansçılarda (3. Grup) ise cinsellik kavramının yok denilecek kadar aza indirildiği belirlenmiştir.

Araştırmanın nitel bölümünde ise birinci alt probleme ilişkin cevap alınmak üzere 3 hiç dans etmemiş, 3 12-16 hafta dans eğitimi almış 3 kişi ise en az 1 yıl eğitim

almış ve hali hazırda dans etmeye devam eden kişilere ve alınan cevaplar şu şekildedir. Hiç dans etmemiş olan 1. grupta bulunan “SER-KAL” olarak kodlanmış olan kişi “ Bu kadar yakın temas ve karşı cins iki kişinin temas etmekten çekinmemesinin bu kadar fazla olduğu bir durumun; ve dans ortamlarının genel olarak çok samimi olması sebebiyle kişilerin dansa yaklaşırken karşı cins ile yakınlaşmak için araç olarak kullanıyor olmalarına kesin gözüyle bakıyorum.” şeklinde cevap vermiştir. Yine 1. grupta bulunan “AY-BU” olarak kodlanmış hiç dans etmeyen kişi aynı alt probleme “ genelde dans etkinlikleri kalabalık ve eğlenceli ortamlarda düzenleniyor diye görüyoruz. Kalabalığın, müziğin ve insanların birbirine dokunmaktan çekinmediği bunu da dans adı altında yaptığı bir ortamda kişiler mutlaka dansı birbirlerine yaklaşmak için araç olarak kullanıyor olmalıdırlar.” Şeklinde cevap vermiştir. Son olarak 1. Grupta bulunan “ZA-KA” olarak kodlanmış kişi “dans izlerken insana mutluluk veriyor. Burası kesin lakin bir kadın olarak bir erkeğin bana dokunması müzik bitene kadar temas halinde kalması kabul edemeyeceğim bir durum ve ben bu duruma ses çıkartmıyor olursam ve izin verirsem erkeğe benimle yakınlaşabileceğinin sinyalini vereceğimi düşünmekteyim” yönünde düşüncelerini belirtmiştir. Alt problemi yönelttiğimiz ikinci grup yani dans eğitimi sürecine 12-16 hafta gibi bir süre girmiş olan grupta “BA-AK” olarak kodlanmış kişi “ ben dansa başlamadan önce fazlasıyla çekinen biriydim insanlar tarafından yanlış anlaşılmaktan korkmadım değil fakat buraya geldiğimde (eğitim aldığı okuldan bahsediyor) kimsenin kimseye yanlış gözle bakmadığını farkettim herkes öğrenmeye ve öğrenirken eğlenmeye gelmiş bu yüzden bende rahatladım ve korkularım çekindiğim durumlar gün geçtikçe azaldı” şeklinde cevap alınmıştır. Grubun ikinci “SEN-CAK” olarak kodlanmış olan kişisi “ dans dışarıdan bakıldığında karşı cinse yaklaşım için bir araç olarak görülebilir bunda insanlar haklılar belkide çünkü bende dansa başlamadan önce bir çok insanın bana yakınlaşmak isteyeceğini düşündüm. Fakat eğitime başladıktan sonra genel kimsenin kimseye özellikle cinsel anlamda yaklaşmak için dansı aracı olarak kullanmadığını gördüm.” Şeklinde cevaplamıştır. Son olarak “DU-DE” olarak kodlanmış olan kişi “insanlar dansa ilk adım atmadan önce gidelim belki karşı cinsle yaklaşmalarımız olur ümidiyle geliyor olabilirler kaldı ki burada herkes birbirleriyle yaklaşıyor ama bu tahmin edildiği yada düşünüldüğü gibi cinsel anlamda bir yaklaşım değil gün geçtikçe insanlar güzel arkadaşlıklar güzel dostluklar kuruyor ve bence bu seksten çok daha önemli bir durum” şeklinde birinci alt probleme ilişkin düşüncelerini belirtmiştir. Özellikle ikinci grubun düşünceleri dans eğitimi almadan önce genel itibariyle birinci

grubun düşünceleriyle örtüşmekteydi. Fakat dansın içerisine girdikten kısa bir sonra düşüncelerinin değişmeye başlamış olmaları görülmüştür. Birinci alt problemimiz olan “Eşli danslar karşı cinse yaklaşım için bir araç mıdır? Sorusuna profesyonel dans grubu dediğimiz öğrenci ve öğretmenlerden oluşan grubun cevapları şu şekilde olmuştur. “FER-TE” olarak kodlanmış olan kişi “ dans, özellikle eşli danslar sosyalleşmek, kendini iyi hissetmek, mutlu olmak için araç olabilir kabul ederim hee sosyalleşirken karşı cins ile arkadaşlık kurma toplu şekilde bir arada zaman geçirmek için yaklaşıldığını da kabul ederim ama karşı cinse cinsel anlamda yakınlaşmak için dansı bir araç olarak kabul etmem çünkü değildir.” Şeklinde cevap vermiştir. Sonrasında “ER-BOL” kod adlı kişi “bu yanlış olan düşünceyi biz dansçılar dansın hak ettiği yere gelmesi hak ettiği değeri ve ilgiyi görmesi konusunda en büyük engel olarak görmekteyiz çünkü insanlar bu düşünceyle dansa başlamak konusunda çekiniyorlar fakat durumun böyle olmadığını ortamın içine girince görüyorlar maalesef ki” şeklinde cevap vermiştir ve grubun 3. Kişisi olan “LE-TÜR” “cinsellik hayatın her yerinde insanlar 5 dakika tanıdıkları kişilerle bile cinsel yaklaşım içerisinde bulunabiliyorken dansı tek başına bunun için bir araç olarak görmek dans eden insanların dansa bu gözle baktığını söylemek özellikle eşli danslara yapılabilecek en büyük saygısızlıktır.” Şeklinde cevap vermiştir. Sonrasında “Fİ-YEL” adlı kişi “ senelerdir kırmaya çalıştığımız tabu bu ve umarım bir gün insanlar bu yanlış düşüncelerden dansı arındıracaklardır. Şeklinde cevap vermiştir ve son olarak “SA-KA” adlı kişinin düşünceleri “ insanlar dansın kazanımlarını sağlamış olduğu getirileri verdiği mutluluğu bir kere tattıktan sonra dansı cinsellik ile yan yana koymadığını senelerdir tecrübe etmekteyiz umarım bir gün bu durum düzelecektir ve dans hak ettiği değeri kazanacaktır.

6.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma ikinci alt probleminde; “İnsanlar kendi albenilerini arttırmak için dans etmeyi bir araç olarak mı görüyorlar?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde 1. Grup ile yapılan çalışma değerleri kısmen yüksek oranda çıkmıştır. 2. Grup ve 3. Grup ile alınan sonuçlarda ise yüksek oranda insanların kendi albenilerini arttırmak için dans etmeyi araç olarak gördükleri sonucu elde edilmiştir.

Araştırmanın nitel kısmında ise oluşturulmuş olan 3 gruba ikinci alt problem sorusu sorulmuş olup alınan cevaplar şu şekildedir. 1. Grupta bulunan “SER-KAL”

olarak kodlanmış olan kişi “ insanlar kendi albenilerini arttırmak ve cinsel çekiciliğini ispatlamak için bazı yöntemlere başvurabilir ve dans bunun için biçilmiş kaftan şeklidir.” Şeklinde cevap vermiştir. Sonrasında “AY-BU” kod adlı kişi “insanlar her zaman beğenilerini, kendi güzelliklerini arttırmak için diğer insanlara bu değerlerini göstermek için dansı kullanıyor olabilirler. Fakat bana göre dansın kişinin albenisini arttırmak anlamında bir faydası yoktur.” Şeklinde cevap vermiştir. 1. Grupta bulunan son katılımcı ZA-KA olarak kodlanmış kişi “ bence dans etmenin yada dansçı olmanın kişinin albenisini arttırmayla alakalı bir durumu yoktur. Kişi neden dansı albenilerini arttırmak için araç kullansın ki? Bence bu anlamsız bir durumdur” şeklinde cevap vermiştir. Araştırmanın 2. Alt problemine karşı 2. Grup olarak adlandırdığımız grubun cevaplarında BA-AK olarak kodlanmış olan kişi “ dans eğitimin başlarında profesyonel dansçıları izlerken her birine hayranlık ile baktığımı biliyorum ve evet bence kişi dans sayesinde albenisini kesinlikle arttırıyor olmalı. Şeklinde cevap vermiştir. Ve grubun ikinci üyesi olan “SEN-CAK” kod adlı kişi “dans kişinin albenisini arttırmak için tek başına bir araç olamaz belki ama iyi dans eden arkadaşlarımızı ve hocalarımızı izledikçe hayranlık duyarak izlediğimiz kesinlikle doğrudur ve evet dans etme seviyesi geliştikçe kişinin albenisinin arttığı doğru olabilir” şeklinde görüşlerini bildirmiştir. Son olarak “DU-DE” olarak adlandırılan kişi “ben kendi albenimin dans ile artıp azaldığını düşünmüyorum fakat belki kendimi daha da geliştirdikten sonra şu anda hayranlıkla izlediğim dansçılar gibi olabildikten sonra albenimin de artabileceği kanaatindeyim.” Şeklinde düşüncelerini yorumlamıştır. Araştırmanın 2. alt problemine ilişkin düşüncelerini ortaya koyan 3. grubun yorumlarına “FER-TE” kod adlı kişi “yıllardır yapmakta olduğum eşli danslarda her zaman gördüğüm şey kişinin dans becerisi dans kabiliyeti yapabildiği hareketlerin ve figürlerin zorluk derecesi arttıkça sahnede olan kişiye herkes hayranlık ve gıpta ile baktığı bir gerçektir. Evet dans kişinin albenisini arttırma yönünde mutlaka yardımcı bir etkidir. Şeklinde başlamıştır. Sonrasında “ER-BOL” olarak kodlanmış olan kişi “ dans eden insanlar için albeni arttırmak bir amaç olamaz onun yerine bir sonuçtur. Şöyle ki dans etmeye başlamadan önce kişinin kendi albenisinden memnunluk seviyesi 2 iken dansa geçirdiği süre sonunda bu seviye 4'lere çıkabiliyor. Yani başlamadan önceki ile sonraki durumu arasında iki katı bir farktan bahsedilebilir.” Şeklinde görüşlerini belirtmiştir. “LE-TÜR olarak kodlanmış 3. Grup üyesi ise “ kimse dansa başlarken albenisini arttırmak için dansa adım atmaz yani kimse dansı araç olarak görmez lakin albeni ve bazı diğer kazanımlar dansın doğası gereği insan ister istemez

kazanımını sağlar ekstra bir şey yapmasına gerek olmaksızın.” Şeklinde yorumlamıştır. Grubun diğer üyesi olan “Fİ-YEL” adlı kişi “ dans etmeden dans eğitimine başlamadan önce dans ile zaman geçirmeye başlamadan önce insanların bana olan bakışları yada sosyal ortamlarda sevilme,dikkat çekme ilgi görme oranım çok düşüktü. Fakat dans hayatıma girdikten sonra ve dansı ilerlettikten sonra insanların ben sahnedeiken beni izlemeleri sonrasında gelip benimle konuşma istekleri ve hayranlıklarını dile getirmeleri albenimin artmış olduğunun göstergesi olarak görüyorum. Şeklinde yorumlamıştır. Ve 3. Grubun son üyesi SA-KA kod adlı kişi “ben dans ile eğleniyorum ve eğlendiriyorum insanlar eğlenmeyi gerçekten istiyorlar var olan dans bilgi ve becerimi eğlenmek için araç olarak kullanınca insanların eğlenmek keyif almak için aradığı yüz haline geldim ve bu benim kendi albenimin artmasına sebep olduğunun göstergesi olarak düşünelbilinir. Fakat dansı tek başına albeni arttırmak için araç olarak değerlendirmek yanlış olacaktır.

6.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma üçüncü alt probleminde; “Dans eden bireyler dansı cinsel tatmin aracı olarak mı görüyorlar?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde 1. Grup yoğun şekilde dans eden bireyler arasında cinselliğin var olduğunu ve kişilerin dansı cinsel tatmin aracı olarak gördükleri belirlenmiştir. 2. Grupta ise bu durum ciddi anlamda düşüş göstermiştir. 3 grupta ise dansın hiçbir şekilde cinsel tatmin aracı olarak görünmediği tespit edilmiştir. Araştırmanın nitel kısmında ise yine oluşturulmuş olan 3 ayrı gruba alt problem soruları yöneltilmiştir ve alınan cevaplar şu şekildedir. 1 grup hiç dans eğitimi almamış olan grubun “SER-KAL” olarak kodlanmış kişisi “dans eden özellikle eşli dans eden insanları gördüğümde kişilerin dans sayesinde kendilerini cinsel anlamda tatmin ettiklerini dans sayesinde cinselliğe kapı açtıklarını düşünmekteyim” şeklinde yanıt vermiş olup; AY-BU adlı kişi ise “ özellikle yakın temas eşli dans eden bireyleri gördüğümde kişiler bu yakınlıkta dans edebiliyor ve hiç çekinmiyorsa olayı cinselliğe de taşıyabilirler bu onlar için gayet normal olabilir. Netice itibariyle son derece yakın temas yapılan dansta kişilerin aklında mutlaka cinsellik yer ediniyordur diye düşünüyorum.” Şeklinde yorumlamıştır. ZA-KA olarak kodlanmış bu grubun son üyesi ise “ o kadar yakın temas dans edip de ereksiyon yaşamayan insan yoktur herhalde sonuçta neredeyse dans eden insanlar ayakta müzik eşliğinde birbirleriyle sevişiyorlar gibi bir görüntü söz konusu” şeklinde yorumlarını ortaya koymuştur. 2.

grup olarak nitelendirdiğimiz 12-16 hafta dans eğitimi almış olan grubumuza dans eğitimlerinin sonunda yöneltilen 3. alt problem sorusunun cevaplarına ilk olarak “BA-AK” olarak adlandırılmış kişiyle başlarsak “ önceleri yakın temas dans eden kişileri gördüğümde o insanların birbirleriyle ilişkileri olabileceğini düşünürdüm yakınlığın seviyesi arttıkça dans esnasında kendilerini tatmin edebilecekleri düşüncesi bile bazen kafamda yer ederdi lakin dans etmeye başladıkça bu durumun böyle olmadığını insanların hisleriyle dans ettiğini cinsellik düşünmediklerini öncelikle kendimde sonrasında tüm dans eden arkadaşlarımda görmüş oldum” şeklinde yorumlamıştır. Sonrasında “SEN-CAK” olarak kodlanmış olan kişi “ dansa ilk başladığımda birinin benim ellerime dokunması bile benim elimi ayağıma dolaştırırken sonrasında bu durumun yavaş yavaş bittiğini ve hissizleşmeye başladığımı farkettim. Evet belki hiç bilmeyenler için dans cinsel tatmin olarak düşünülebilir fakat ilerleyen zamanlarda bu durumun değiştiğini düşünüyorum.” şeklinde düşüncelerini ortaya koymuştur. Son olarak “DU-DE” adlı kişi “ insanların düşünceleri ne şekilde olduğunu bilemiyoruz kimi insan dansı cinsellik tatmin aracı olarak görebilir dans ettiği karşısındaki insana dokunuşu teması yaklaşması o kişi için tatminkar bir durum olabilir lakin bu durum dansı öğrenmek isteyen bizler için itici ve hoş olmayan bir durumdur.” Şeklinde düşüncelerini yorumlamıştır. 3. alt probleme karşı 3. yani profesyonel dansçılardan oluşan grubun verdiği cevaplar şu şekildedir. “FER-TE” :”dansın üzerine yapılmış olan bu yanlış algı biz dansçılara ve eğitmenlere aynı zamanda dansa başlamak isteyen kursiyerlere zarar vermektedir. Çünkü eşli dansların doğasında olan yakın temas dışarıdan bakıldığı zaman kişilerin kendilerini cinsel anlamda tatmin ettikleri düşünülebilir fakat bu durum doğru değil ve bu düşünceye katılmıyorum.” Şeklinde alt probleme karşı yorumda bulunmuş olup “ER-BOL” adlı kişi ise “kişinin dansa hangi gözle ve hangi düşüncelerle yaklaştığı çok önemli kimi insan bir dokunuş ile ereksiyon haline geçebilir ve dans esnasında yaklaştıkça ereksiyon durumu devam edebilir fakat dansın doğasında bu durum hoş karşılanmaz çünkü bu durum karşıdaki insanın düşünceleri ve istekleri aynı doğrultuda olmadığı sürece hoş karşılanmaz yanlış düşüncede olan insanların dans ile hiç buluşmamasını diliyorum.” Şeklinde yorumunu ortaya koymuştur. Grubun diğer üyesi olan “LE-TÜR” ise “ bu durum maalesef ki bizlerin dansta karşılaşmak istemesek de karşılaşmak zorunda kaldığımız durumdur. Şöyle ki daha önce ne bir erkeğin ne de bir kadının elini tutmamış kişiler eşli dans etmeye başlayınca sonuç olarak cinsel anlamda kendilerini tatmin edebilir, haz alabilir duruma geçebiliyorlar. Fakat bu durumun önüne geçmek için doğru eğitim

veren dans okulları dans etmeye yeni başlamış olan kursiyerlerin dansın mantalitesini ve cinsellik için bir araç olmadığını anlayana kadar kişileri yakın temas dans eğitimlerinden uzak tutarlar ve dansın yakınlığı yavaş yavaş artar böylelikle dansın cinsellikle bağdaştırılmadığı bir grup elde edilmiş olur. Bu dansın doğru algılanması için çok daha doğru bir yöntemdir.” Şeklinde yorumlarını dile getirmiştir ve diğer grup üyesi olan “Fİ-YEL “ zamanla dans eden kişilerin aklından cinsel tatminkarlık gitse de kimi insanlar için dans etmek profesyonel olmalarına rağmen dansı cinsellik tatmin aracı olarak görebilmektedirler. Bu aslında kişinin cinselliğe hangi bakış açısıyla baktığı ile alakalı bir durumdur. Çünkü kimi insan sahnede sergilemiş olduğu harika bir performans ile cinselliğin ona kazandarayamacağı tatminkarlığı elde edebilir bu durum kişinin cinselliğe ve tatmin olmaya ne şekilde baktığı ile alakalı bir durumdur. Şeklinde alt problem sorusunun cevaplamıştır. Son olarak SA-KA olarak kodlanmış olan kişi “ dans ederken cinsellik düşünen kendini tatmin etmeyi düşünen insanlardan nefret ediyorum genelde o insanlar dansa yeni başlayan insanlar olur ve bu yüzden dans etmek istemediğim uzak durduğum ve hatta kaçtığım bir çok insan olmuştur. Şeklinde durumu yorumlamıştır.

6.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma dördüncü alt probleminde; “Eşli danslar, ilişkisi olan bireylerin cinsel ve duygusal hayatlarını etkiler mi?” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde 1. grup bu alt problem konusu hakkında genel itibariyle kararsız kalsa da yinede alınan sonuçlar biraz etkiler şeklinde tespit edilmiştir. 2. grup ile yapılan çalışma neticesinde orta derecede etkilediği görülmüştür. 3. grup ile yapılan çalışmalar sonucunda ise bireylerden alınan sonuçlar yüksek derecede etkilediği yönünde sonuçlanmıştır. Araştırmanın nitel kısmında ise alt probleme ilişkin verilen cevaplar şu şekildedir.”SER-KAL” olarak kodlanmış olan 1. grubun üyesi “dans eden sevgililerin ilişkisi olan insanların cinsel hayatları konusunda pek bir bilgim yok fakat bence dans esnasında zaten yeterince cinsel doyuma ve hazza ulaşıyorlardır bu sebeple cinsel hazza ulaşmak için duygusal birliktelik yaşamalarına gerek olmadığını düşünüyorum.” Şeklinde cevap vermiştir. Grubun diğer üyesi olan AY-BU kod adlı kişi ise “şahsen benim birlikte olduğum insanın dans ediyor olmasını ben kabul edemezdim bu kıskançlık sebebi olurdu evet belki ben dans etsem, eğitim alsam bile birlikte olduğum insana başka birinin dokunmasını kaldıramazdım. Ve bu bizim için büyük sorun olurdu. Dans eden insanların ilişki yaşayabilmeleri için

kıskançlık duygularını aldırmaları gerekiyor herhalde zira bu durum hem duygusal hem cinsel açıdan çöküş sebebidir bence” şeklinde cevap vermiştir. Sonrasında grubun son üyesi olan ZA-KA olarak kodlanmış olan kişi “insanlar birliktelik yaşamadan önce dansı cinsel tatmin aracı olarak kullandıklarını düşünüyorum fakat olay birlikte bir ilişki içerisindeyken dans etmeye ve dans eğitimi almaya gelince sahiplenme duygusu bir noktada ağır basacaktır ve kimse birliktelik yaşadığı insana dokunulmasını istemeyecektir. Genelde bunu erkekler istemez diye düşünüyorum türk toplumunda” şeklinde cevap vermiştir. Alt probleme ilişkin 2. grubun belirtmiş olduğu görüşler ise şu şekildedir. Grubun ilk üyesi olan BA-AK “ben dans eğitimine yeni başladım ve aldığım eğitimden çok mutluyum ve bu durumu olumsuz etkileyecek bir durum ile karşılaşmak istemiyorum. Fakat dans camiasının içerisinde biri ile bir ilişkiye başlarsam bu durum eğitimimi etkileyebilir böylelikle ilişkimde hem cinsel hem de duygusal anlamda problemler yaşayabilmem muhtemel olur.” Şeklinde yorumlamıştır. Sonrasında ise SEN-ÇAK olarak kodlanmış olan diğer üye “bu soruya cevap vermek için belki erken çünkü böyle bir tecrübem hiç olmadı fakat dans eden biriyle birlikte olsaydım ikimizde sevdiği hobi yapıyor olması ve bu hobi yapıyor yaparken mutlu olmamız ilişkimize de hem duygusal hem de cinsel olarak olumlu yönde yansıtacaktır diye düşünüyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Son olarak grubun son üyesi olan ZA-KA “bir ilişkide insanların anlayışlı saygılı ve hoşgörülü olması karşılıklı bu duyguları birbirlerine yansıtıyor olmaları önemli olandır. Bu sebeple insanların fikirleri düşünceleri olumsuz ise dans bu durumu düzelemez diye düşünüyorum. Tecrübe etmeden yorum yapmak belki doğru olmayabilir ama birlikteliklerde dansın cinsel ve duygusal hayatı son derece etkileyebileceğini düşünmüyorum.” şeklinde görüş bildirmiştir. Alt problemin sorusunu yöneltmiş olduğumuz 3. grup üyelerinin yorumlarına FER-TE kod adlı kişi ile başlanılmıştır. “bu durum iki şekilde düşünülmelidir. Eğer dans eden insanlardan biri dans ediyor diğeri etmiyorsa bu günümüz türk toplumunda mutlaka bir noktadan sonra genel olarak sorun haline geliyor. “Çiftlerden birinden biri mutlaka kıskançlık yapıp kişinin dans eğitimi almasını engellemek için elinden geleni yapıyor. Böylece ilişki içerisinde problemler başlıyor. Fakat kişilerin ikisi de dans ediyorsa dansı özel hayatlarına aktarmaları ile ilişkileri çok daha duygu yoğunluğunun olduğu cinsel tecrübelerin çok daha sıcak ve arzulu olduğu bir hale dönüşebilir.” Sonrasında ise ER-BOL olarak kodlanmış olan kişi “dans insanların günlük hayatındaki tüm sinir stresi minimuma indiren bir aktivite, bu sebeple insanlar dans sayesinde günün tüm olumsuzluklarını üzerlerinden

atmalarıyla çiftler birbirlerine çok daha sakin ve anlayışlı yaklaşabilmektedirler. Böylece kişilerin hem cinsel hem duygusal hayatlarında güzel anlamda gelişme söz konusu olur.” Şeklinde görüş bildirmiştir. LE-TÜR olarak kodlanmış olan kişi ise “benim yaşamış olduğum ilişki dansın içerisinde olan biri ve bu bizim özel hayatımızı olumsuz yönde etkilemiyor. Aksine ikimiz de dansa gönül vermiş kişiler olarak ikimizin de dans anlamında güzel işler yapıyor olması bizi olumlu yönde etkiliyor.”şeklinde cevap vermiştir. sonrasında FE-YEL adlı kişi “ yıllardır bazen sorun olarak bazen ise mutluluk verici bir olay olarak gördük dans eden iki insanın birliktelik yaşamasını.maalesef ki çoğu zaman dans ederken hem erkek hem kadın dünyanın en anlayışlı insanı oluyor lakin dansta tanıştığı insanla birliktelik başlayınca özellikle erkeklerde benim kadınımla dans edemez mantığı başlıyor ve bu durum kişilerin arasında problem olarak ortaya çıkıyor. Oysa tanıştıkları ve birbirlerini sevdikleri ortamın dans ortamı olduğunu unutuyor insanlar. Fakat bu yine dansın tam kazanımlarını anlamamış ruhunu içine işleyememiş insanlar yani yeni yeni dans etmeye başlayan insanlar için geçerli bir durum. Çünkü profesyonellikte bir bakıma dansa iş ve hayat gibi bakıldığından karşılıklı çiftler birbirlerine saygı duyuyor ve genelde dans ile daha mutlu bir çift haline geliyorlar.” Son olarak SA-KA olarak kodlanmış kişi “ ben çok defa dans ile evliliklerini ilişkilerini düzeltmiş olan çiftler gördüm yada dans ile evlenmiş mutlu huzurlu yaşayan yaşamaya devam eden çiftler tanıyorum. Özellikle tartışmış olan birbirlerine kırgın olan iki insanın dans sahnesinde konuşmadan duygularını müzik eşliğinde ifade edebilmeleri bir çok problemin çözüm yolu olmuştur. Ve evet bence dans insanların birlikteliğinde önemli rol oynayan bir etken.” Şeklinde yorumlarını dile getirmiştir.

6.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Araştırma beşinci alt probleminde; “Dans tüm cinsiyetler için sosyal bir araç mıdır?” sorusuna cevaplar aranmıştır.

Araştırmanın nicel bölümünde; 1. grup ile yapılan çalışmalar sonucunda dansın sosyallik ile bir bağlantısı bulunamamıştır. 2. grup ile yapılan çalışmalar neticesinde bireylerin iyi derecede sosyallik algılarının gelişmiş olduğu görülmektedir. 3. grup ile yapılan çalışmalarda ise kuvvetli şekilde kişilerin dansı sosyal araç olarak gördükleri tespit edilmiştir.Araştırmanın nitel kısmında ise ilk grup olan hiç dans etmemiş 1. grup üyelerinden SER-KAL “ben insanların dansa sosyalleşelim mutlu olalım kendimizi geliştirelim hem öğrenelim hem de eğlenelim mantığıyla yaklaştıklarını

düşünmüyorum. İstisnalar olabilir belki ama geneli dansa cinsellikten ibaret baktığı kesin. Öyle olmazsa bu kadar yakın temas bir dansın eğitimini almak yerine yöre oyunları ile eğlenip sosyalleşip mutlu olurdu insanlar kanaatindeyim. Şeklinde cevap vermiştir. AY-BU kod adlı kişi ise “ hem kadın hem erkek farketmeksizin iki cinsiyete göre de özellikle eşli dans etmek doğru değildir ve sosyalleşmek için bir sürü yöntem varken dans bunun için bir araç olmamalıdır. Türk toplumunda erkeğin kalçasını salladığı (kıvırttığı) bir oyun kabul edilebilir mi? Yada kadının tanıdığı tanımadığı farketmeksizin karşı cinsler ile o derece yakın temas halinde bulunmaları doğrumudur? Ben bu iki durumun da doğru olmadığını düşünüyorum” şeklinde düşüncelerini paylaşmıştır. Grubun son üyesi olan ZA-KA isimli kişi ise “kadınları bilmem ama erkeklerin böyle kıvrak bir dansı yapabilmelerini doğru bulmuyorum. Hadi dans deyince akla estetiklik gelir kadın buna biraz daha yakışır ama erkeklerde doğru bulmuyorum ve iki cins içinde sosyalleşmek adına bir araç olamaz dans etkinliği.”şeklinde yorumlamıştır ve ikinci grubun üyesi olan BA-AK ise “kötü bir dönemden geçerken dansa başladım ve kendimi yalnız hissederken kısa sürede dansa güzel arkadaşlıklar kurdum ve daha sosyal bir insan olmaya başladım kötü geçen dönemim dansın sosyal hayatı ile son buldu. Kesinlikle ister erkek ister kadın farketmez tüm cinsiyetler için dans sosyalleşmek adına bir araçtır.” Şeklinde düşüncelerini aktarmıştır. Sonrasında SEN-CAK kod adlı kişi ise “benim dans eğitimine başlama sebebim hep bir hayalim olan bir olayı gerçekleştirmektir ve nitekim öyle de oldu açıkcası sosyalleşirim yeni insanlar tanıyım daha aktif bir hayatım olur düşüncesi yoktu fakat dans ile birlikte güzel arkadaşlıklar kurdum ve eğlenceli zamanlar geçirmeye başladım. Bu beklemediğim bir gelişmeydi ama dansı daha da sevmemi sağlayan bir durum haline gelmiş oldu.” Şeklinde yorumlarını dile getirmiştir. Grubun son üyesi DU-DE ise “ dansın bir çok kattığı şeylerden bir diğeri de sosyal yaşantımın değişmiş olması oldu. Dans çevresinin çok daha kaliteli ve seçkin insanlardan oluşmasından mütevellit sosyal çevrem değişmiş olmasından mutluyum. Benimle birlikte ders alan diğer kursiyer arkadaşlarımda da dans ile birlikte sosyalleşmekten gayet mutlu. Evet dans tüm cinsiyetler için sosyalleşme aracı olabilir çünkü sosyalleşmek de dansın kazanımlarından biridir.” Şeklinde yorumlamıştır. Sonrasında 3. grup olarak adlandırılmış olan profesyonel dansçılara araştırmanın son alt problemi yöneltildi ve alınan cevaplar şu şekilde olmuştur.FER-TE “ben dansa başlamadan önce aşırı kilo sahibi kendi özgüveni olmayan değil dans etmek insanların içerisine çıkarken bile kilolarını örtmeyi düşünen biriydim. Sonra hayatımın en büyük

cesaretini sergiledim ve dans etmeye karar verdim ve ilk dans etmeye başladığım grup arkadaşlarım bana o kadar iyi davrandılar ki onların desteği ve kendi azmim ile kilolarımdan kurtuldum. İnsanlarla sohbet etmeye çekinen biriyken şimdi sahnelerde şovlara çıkan biri haline dönüştüm ve bunu dansa ve dansın sağlamış olduğu sosyal yaşantıya borçluyum.” Şeklinde düşüncelerini dile getirmiştir. ER-BOL isimli kişi ise “dansın tüm cinsiyetler için sosyal bir araç olduğu kaçınılmaz bir gerçek olmasına ilaveten tüm cinsel kimlikler için de sosyal bir araç olabilir. Kişinin cinsel tercihi ne yönde olursa olsun toplum tarafından belki kararları doğrultusunda dışlanmış hissedebilir kendini fakat dans ortamında böyle bir dışlama söz konusu olmaz çünkü biz dansçılar insanları tercihleri ile yargılamamayı kendimize esas gaye belirleriz. Şeklinde yorumlamıştır. Sonrasında LE-TÜR olarak kodlanmış olan kişi “ ben dansın en büyük kazanımının sosyal çevre olduğunu düşünenlerdenim. Çünkü ben sosyal çevresinde sevilmediğini düşünen biri olmuştum her zaman. Fakat dansın hayatıma girmesi ile birlikte ve zaman ilerledikçe bilgi beceri tecrübe arttıkça dansın sosyal çevresinde daha sevilen çok daha aranan ve ortamlarda istenen bir insan haline döndüm. Bu dönüşüm dansın dışındaki sosyal yaşantımı da olumlu yönde etkiledi ve bu durum için cinsiyetin hiç önemi yok dans her iki cinsiyete de eşit hitap eden bir olgu.”şeklinde düşüncelerini aktarmıştır. Fİ-YEL ise “her çevrenin olduğu gibi dansın da kendine has özellikleri olan bir çevresi söz konusudur. Kişi dans etme,dansını geliştirme ve dans konusunda en iyisi olma arzusunda olunca dans ortamı kişiyi hızlı bir şekilde benimser ve kabul eder. Ama kadın erkek farketmeksizin kişi dans ortamının içerisinde bulunan kadın yada erkekler odaklı olaya bakarsa ortam o kişinin kafasındaki düşüncenin dans etmek yerine başka düşünceler olduğunu anlar ve bir anda kişiyi ortamdaki soyutlar ve aradığını bulamayan kişi de dansı bırakmak zorunda kalır. Bu aslında iyi bir durum böylelikle çevremizde sadece dans etmek için var olan sosyal bir grup kalmış olur ve bu da ortamın kalitesini yukarıya taşıyan bir etken olur.” Şeklinde düşüncelerini aktarmış olup son olarak SA-KA isimli kişi ise “yıllardır var olan tecrübelerim bana çok şey gösterdi, kimi zaman eşinden ayrılan bir kadına yada adama ilaç olduk kimi zaman işinde sıkıntı yaşayan bir iş insanına nefes olduk, kimi zaman okul hayatında sıkıntılar içinde olan bir öğrenciye yol gösterici olduk kimi zaman ise hayatında beklentisi kalmamış bitiklere oynayan birine hayat olduk. Bunu biz tek tek isimlerimizle yapmadık. Bunu yapan hep dans ve dansın sağlamış olduğu kazanımlar oldu. Tüm bunları o insanlara sağlayan ve eğitimlerinin sonunda bambaşka

bir insan haline gelen cinsiyet farketmeksizin tüm kişiler bunları bütünüyle dansa borçludurlar.” Şeklinde düşüncelerini aktarmıştır.

6.2. Öneriler

Yapılan çalışmanın ortaya koymuş olduğu verileri ve özellikle dans eğitmenliği yapan eğitmenlerin değerli tecrübeleri göz önüne alındığında; dansın çocukların bilişsel ve fiziksel gelişimlerine sağlamış olduğu katkılar, down sendromu, parkinson ve çeşitli psikolojik rahatsızlıklarda hastaların dans sayesinde tedavilerinde iyi yönde gösterdikleri gelişimler dikkate alındığında ve sağlıklı sayılabilecek bireylerde bile kişilerin kendilerini kötü hissettikleri hayatın olumsuzluklarını kendi üzerlerinde barındırdıkları durumlardan arınmada dansın önemli etkileri görülmüştür. Tüm bunlara ilaveten dansın kişilere formda ve zinde bir hayat kazanımı sağlama ve insanların kendi özsaygılarını özbenliklerini ve hatta albenilerini artırma anlamında büyük ve önemli katkıları göz ardı edilmemelidir. Tüm bunlar dikkate alındığında dans etmek isteyen tüm insanların dans etmek için mutlaka bir sebebi bulunabilir. Bu anlamda dans eğitimi veren eğitmenler dans dersi vermek için öğrencilerini bulurken, onları okullarının eğitimine dahil etmek için unutmamalıdır ki genel itibariyle hiç dans etmemiş insanların dansa ilk adım atmadan önce dansı cinsellikle bağdaştırmak gibi, dans eden insanlar cinsellik yaşamaya açık olmalıdır gibi yanlış ön yargıları söz konusu olacaktır. Bunun önlemine alabilmek adına kendi eğitimlerinin reklam, tanıtım vs. yaparken dansın böyle yanlış anlaşılmalardan uzak olduğuna değinebilirler. Böylece ön yargılara sahip insanların yargılarını kırmak adına bu tarz reklam ve tanıtımların daha fazla kursiyerleri kendi eğitimlerine çekmek açısından etkili bir yol olacağını düşünmekteyim. Ayrıca dans eğitimi veren eğitmenlerin eşli dans uygulamasına geçtiklerinde eğitime yeni başlamış olan kursiyerlere verilecek eğitimlerde direkt olarak yakın temas ile başlanmamasını tavsiye etmekteyim. Çünkü yeni kursiyerin dans eğitim süreci ilerlemeden el kol koordinasyonu sağlama konusunda ilk etapta zorlandıkları görülmüştür. Bu anlamda el kol kontrolü yakın temas sırasında sağlanamayabilir ve istenmeyen dokunuşlar veyahutta yanlışlıkla yapılmış görüntüsü ile bilerek karşı cinse temas kurma eğilimi yeni başlayan dansçılarda olabilir bu durum gerçekten dansı öğrenmek için gelen kişilere rahatsızlık verecektir. Çocukların gelişimi üzerinde dansın etkileri düşünüldüğünde anaokul itibariyle okul müfredatlarına dans eğitimi getirilebilir. Böylece çocukluk itibariyle tüm gelişimler dansın olumlu görülen ve araştırmada ortaya konulmuş olan

etkilerinden faydalanacaklardır. Kendisini daha iyi ifade edebilen, özgüveni yüksek, arkadaşlarıyla diyaloga girmekten çekinmeyen mutlu bir gelecek yetiştirmek adına dansın faydası mutlaka olacaktır. Bu anlamda Milli Eğitim Bakanlığı yetkililerine gelecek yıllarda müfredatlarda dansa yer vermelerini tavsiye etmekteyim. Ayrıca çalışmada belirtilmiş olan down sendromu, parkinson ve çeşitli psikolojik rahatsızlıklarda dans pratiği ile hastalıkların tedavilerinde önemli ilerlemeler katedildiği görülmüştür. Söz konusu sağlık olunca bir hastalığın tedavisinde ufacık da olsa fayda görülebilecek bir etken varsa ki dansın kanıtlanmış bir etken olduğu ortada bu etkenin çok daha detaylı araştırılması ve belkide başka hastalıklarda da hastalara nefes olabileceği göz ardı edilmeyecek bir gerçektir. Bu anlamda sağlık alanında akademisyen olan meslektaşlarıma bu konu üzerinde gerekli araştırmaların yapılmasını ve insanlığın aydınlatılması konusunda gerekli çalışmaların yapılmasını tavsiye ediyorum.

KAYNAKLAR

- Aktaş, G. (1999). Temel Dans Eğitimi, Ege Üniversitesi Basım Evi, Bornova- İzmir.
- Akyıldız, H. (2006). Açımlayıcı (keşfedici, exploratory) Faktör Analizi. <http://istatistik.gen.tr>. Erişim Tarihi; 20.12.2020.
- Albin, C. M. (2016). The Benefit of Movement: Dance/Movement Therapy and Down Syndrome. *Journal of Dance Education*, 16(2), 58–61.
- Alpert, P. T. (2011). The health benefits of dance. *Home Health Care Management & Practice*, 23(2), 155-157.
- Anamurluoğlu, İ. (2020). 3-5 yaş grubu çocuklarda eğitsel oyunlarla desteklenmiş temel klasik bale eğitiminin kaba motor becerilere etkisi (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Barın, N. (1999). Batı Dans Tarihi, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları/2315, Yayınlar Dairesi Başkanlığı, Sanat Eserleri Dizisi/247, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, Ankara.
- Beune, H.H. ve van Hamburg, Z.Y. (2014). Dancing Identity. www.dspace.library.uu.nl/handle/1874/318193.
- Bozdemir, N. ve Özcan, S. (2011). Cinselliğe ve Cinsel Sağlığa Genel Bakış, *TJFMPC*, 5:37-46.
- Çeçen, A. R. (2007). Çocuk cinsel istismarı: Sıklığı, etkileri ve okul temelli önleme yolları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(4), 1-17.
- Dilek, A , İmamoğlu, O , Erkin, A . (2017). Davranış Değişim Basamakları ve Cinsiyete Göre Seyircilerin Saldırganlık Düzeyleri . *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, Special Issue 2, 73-82. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/intjcss/issue/33182/369308>.
- Doğru, M.S. (2017). Cinsellik ve Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Sinemanın Kadına Bakışı. *UHİVE*, 14:1-28.
- Durhan, T. A. (2019). Dansa Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 1-1.
- Eroğlu, T. (2017). Dans Kavramı ve Dansı İşlevi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 60: 215-226.
- Filippos, F., Rokka, S. and Mavridis, G. (2016). Examining the motives for participating in dance activities, using the “Physical activity and leisure motivation scale” (PALMS). *Sport Science*, 9. 42-49.
- Foucault, M. (2012). Cinselliğin Tarihi, (çev. Hülya Uğur Tanrıöver) İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Galioğlu, A. (2007). İzmir’deki Latin Dans Kursları ve Dans Pratiğinin İçerdiği Cinsellik, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Gezen-Ak, D. U. Y. G. U., Yılmaz, D. S., & Dalı, T. B. A. (2009) Vitamin D’nin Nöron Yaşamı Ve Nörodejenerasyon Üzerine Etkilerinin Araştırılması.
- Hamilton, L. (1999). Coming Out in Dance: Paths to Understanding, *Dance Magazine* November: 72-75.
- Hanna, J. L. (1988). Dance, Sex and Gender: Signs of Identity, Dominance, Defiance and Desire, First edition, The University of Chicago Press, Chicago, 1988.
- Hanna, J. L. (2010). Dance and Sexuality: Many Moves. *Journal of sex research*. 47. 212-241.

- Harris, T. R. (2014). A Very Brief Overview of Dance History. <https://educationcloset.com/wp-content/uploads/2014/08/A-VERY-Brief-Overview-of-Dance-History.pdf>.
- Hatipoğlu, Z. (2019). İzmir'deki Arjantin Tango Dansı Eğitmenlerinin ve Dansçıların Dans Kavramına Yönelik Metaforik Algularının Çözümlemesi. Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Manisa.
- Ileperuma, C.V.K. (2015). The 'Dancing' Plant: Codariocalyx Motorius (Houtt.) *Ohashi, Sciscitator*, 2: 13-14.
- Kaufmann, Karen, A. (2006). Inclusive Creative Movement and Dance, *Human Kinetics*, Australia.
- Kennedy, M. (2009). An examination of critical approaches to interdisciplinary dance performance. *Research in Dance Education*, 10(1), 63-74.
- Kolburan, Ş. (2018). 3-6 Yaş Çocuklarda Müzik ve Dans Eğitiminin Motivasyonel, Fiziksel ve Psikolojik Gelişim Açısından İncelenmesi . *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi* , 4 (1) , 13-32 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aitdergi/issue/43681/535859>.
- Landsdale, J.A. ve Layson, J. (1994). Dance History. *Routledge*, London.
- Mackrell, Judith R.. "Dance". *Encyclopedia Britannica*, 19 Nov. 2020, <https://www.britannica.com/art/dance>. Accessed 9 August 2021.
- Magowan, F., & Donnan, H. (2010). The Anthropology of Sex (1st ed.). *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9781003086871>.
- MCCUTCHEN, Brenda Pugh (2006). "Teaching Dance As Art In Education", Champaign, Illinois USA, *Human Kinetics*.
- Okyar, B. (2015). 12 Haftalık Eşli Dans Çalışmalarının Bazı Fiziksel Uygunluk Parametreleri Üzerine Etkisinin Belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyon.
- Özdamar. (2002). <http://istatistik.gen.tr>. (Erişim Tarihi; 20.12.2020).
- Risner, D. (2002). Rehearsing Heterosexuality: "Unspoken" Truths in Dance Education. *Dance Research Journal*, 34(2), 63-78.
- Sacks, C. (2010). (Çev. Bessie SCHÖNBERG) World History of Dance, *La vergne*, TN USA.
- Shanahan, J., Morris, M. E., Bhriain, O. N., Saunders, J., & Clifford, A. M. (2015). Dance for People With Parkinson Disease: What Is the Evidence Telling Us Archives of Physical Medicine and Rehabilitation, 96(1), 141-153.
- Sudak (2012). Aydın İnsan ve Toplum Dergisi Archive Volume 4, Issue 1.
- Taşkıran, E., Yenel, F. ve Gürbüz, B. (2009). Danstaki Etik Değerler Ölçeği: Ölçek Geliştirme Çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (Gazi BESBD)*, XIV, 1: 11 – 16.
- Tavşancıl, E.,. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 12, Yıl 12.
- TDK. (2020). Türk dil Kurumu Çevrimiçi Sözlüğü. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 3.3.2020).
- Tokinan, B.Ö. (2008). Yaratıcı Dans Etkinliklerinin Motivasyon, Özgüven, Özyeterlik ve Dans Performansı Üzerindeki Etkileri, Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Turan, Z. ve Çamlıyer, H. (2016). Dans Eğitiminde Temel Hareket Becerilerinin Sınıflandırılması, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 9 (17): 9-28.

- TURAN, Z., & ÇAMLIYER, H. (2016). DANS EĞİTİMİNDE TEMEL HAREKET BECERİLERİNİN SINIFLANDIRILMASI. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 9(17), 9-28.
- Türkeri, C. (2015). Oniki Haftalık Salsa Dans Çalışmalarının Vki Ve Statik Dengeye Etkisi, a Çukurova Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*, Adana 44 S 1 01-22.
- World Health Organization (WHO). (2002). Report of a technical consultation on sexual health. Geneva: WHO.
- Yıldırım Ve Şimşek. (2013). Elektronik Türk Çalışmaları. Yaz2013, Cilt. 8 Sayı 8, p1421-1429. 9p. YAPICI, Mehmet; YAPICI, Şenay.

EKLER

Ek (1) 1. Grubun korelasyon matrisi

Correlation Matrix^a

		m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m9
Correlation	m1	1.000	.536	.406	.483	.399	.400	.578	.428	.466
	m2	.536	1.000	.756	.710	.743	.654	.655	.501	.562
	m3	.406	.756	1.000	.769	.645	.663	.636	.568	.504
	m4	.483	.710	.769	1.000	.691	.644	.640	.618	.490
	m5	.399	.743	.645	.691	1.000	.674	.656	.491	.489
	m6	.400	.654	.663	.644	.674	1.000	.572	.584	.522
	m7	.578	.655	.636	.640	.656	.572	1.000	.701	.655
	m8	.428	.501	.568	.618	.491	.584	.701	1.000	.716
	m9	.466	.562	.504	.490	.489	.522	.655	.716	1.000
Sig. (1-tailed)	m1	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m2	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m3	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m4	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m5	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m6	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m7	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m8	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m9	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000

a. Determinant = .001

		m11	m12	m13	m14	m15	m16	m17
Correlation	m11	1.000	.562	.371	.452	.565	.463	.559
	m12	.562	1.000	.746	.674	.691	.609	.686
	m13	.371	.746	1.000	.740	.599	.600	.591
	m14	.452	.674	.740	1.000	.745	.577	.600
	m15	.565	.691	.599	.745	1.000	.650	.600
	m16	.463	.609	.600	.577	.650	1.000	.571
	m17	.559	.686	.591	.600	.600	.571	1.000
Sig. (1-tailed)	m11	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m12	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m13	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m14	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m15	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m16	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m17	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000

a. Determinant = .009

		m20	m21	m23	m24	m25
Correlation	m20	1.000	.698	.691	.624	.553
	m21	.698	1.000	.745	.716	.704
	m23	.691	.745	1.000	.789	.726
	m24	.624	.716	.789	1.000	.594
	m25	.553	.704	.726	.594	1.000
Sig. (1-tailed)	m20	.000	.000	.000	.000	.000
	m21	.000	.000	.000	.000	.000
	m23	.000	.000	.000	.000	.000
	m24	.000	.000	.000	.000	.000
	m25	.000	.000	.000	.000	.000

a. Determinant = .028

Correlation Matrix^a

		m29	m30	m31	m32	m33	m34	m35
Correlation	m29	1.000	.487	.266	.367	.480	.290	.404
	m30	.487	1.000	.652	.617	.708	.597	.460
	m31	.266	.652	1.000	.731	.622	.674	.591
	m32	.367	.617	.731	1.000	.715	.566	.578
	m33	.480	.708	.622	.715	1.000	.566	.515
	m34	.290	.597	.674	.566	.566	1.000	.598
	m35	.404	.460	.591	.578	.515	.598	1.000
Sig. (1-tailed)	m29	.000	.004	.000	.000	.000	.002	.000
	m30	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m31	.004	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m32	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m33	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m34	.002	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m35	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000

a. Determinant = .016

Correlation Matrix^a

		m39	m40	m41	m43	m44
Correlation	m39	1.000	.581	.428	.606	.485
	m40	.581	1.000	.705	.649	.623
	m41	.428	.705	1.000	.578	.622
	m43	.606	.649	.578	1.000	.565
	m44	.485	.623	.622	.565	1.000
Sig. (1-tailed)	m39	.000	.000	.000	.000	.000
	m40	.000	.000	.000	.000	.000
	m41	.000	.000	.000	.000	.000
	m43	.000	.000	.000	.000	.000
	m44	.000	.000	.000	.000	.000

a. Determinant = .081

EK (2) 2. Grubun korelasyon matrisi

Correlation Matrix^a

		m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m9
Co rrel ati on	m1	1.000	.631	.628	.508	.648	.476	.433	.560	.453
	m2	.631	1.000	.796	.659	.616	.508	.611	.484	.452
	m3	.628	.796	1.000	.604	.614	.510	.517	.539	.434
	m4	.508	.659	.604	1.000	.689	.499	.575	.466	.462
	m5	.648	.616	.614	.689	1.000	.601	.670	.483	.396
	m6	.476	.508	.510	.499	.601	1.000	.479	.482	.412
	m7	.433	.611	.517	.575	.670	.479	1.000	.563	.449
	m8	.560	.484	.539	.466	.483	.482	.563	1.00	.353
	m9	.453	.452	.434	.462	.396	.412	.449	.353	1.00
Sig . (1- tail ed)	m1		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m2	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m3	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m4	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m5	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m6	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m7	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m8	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	m9	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .004

Correlation Matrix^a

		m11	m12	m13	m14	m15	m16	m17
Correlation	m11	1.000	.620	.528	.585	.435	.601	.519
	m12	.620	1.000	.757	.719	.552	.776	.723
	m13	.528	.757	1.000	.750	.613	.707	.686
	m14	.585	.719	.750	1.000	.543	.696	.675
	m15	.435	.552	.613	.543	1.000	.690	.599
	m16	.601	.776	.707	.696	.690	1.000	.779
	m17	.519	.723	.686	.675	.599	.779	1.00
Sig. (1- tailed)	m11		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m12	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m13	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m14	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m15	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m16	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	m17	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .005

		m20	m21	m23	m24	m25
Correlation	m20	1.000	.804	.663	.594	.671
	m21	.804	1.000	.585	.677	.661
	m23	.663	.585	1.000	.599	.590
	m24	.594	.677	.599	1.000	.617
	m25	.671	.661	.590	.617	1.000
Sig. (1-tailed)	m20		.000	.000	.000	.000
	m21	.000		.000	.000	.000
	m23	.000	.000		.000	.000
	m24	.000	.000	.000		.000
	m25	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .042

Correlation Matrix^a

		m29	m30	m31	m32	m33	m34	m35
Correlation	m29	1.000	.532	.417	.678	.609	.457	.470
	m30	.532	1.000	.611	.478	.412	.630	.405
	m31	.417	.611	1.000	.549	.431	.853	.656
	m32	.678	.478	.549	1.000	.687	.585	.771
	m33	.609	.412	.431	.687	1.000	.485	.645
	m34	.457	.630	.853	.585	.485	1.000	.660
Sig. (1-tailed)	m35	.470	.405	.656	.771	.645	.660	1.000
	m29		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m30	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m31	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m32	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m33	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m34	.000	.000	.000	.000	.000		.000
m35	.000	.000	.000	.000	.000	.000		

a. Determinant = .007

Correlation Matrix^a

		m39	m40	m41	m43	m44
Correlation	m39	1.000	.578	.488	.489	.473
	m40	.578	1.000	.627	.760	.499
	m41	.488	.627	1.000	.498	.702
	m43	.489	.760	.498	1.000	.505
	m44	.473	.499	.702	.505	1.000
Sig. (1-tailed)	m39		.000	.000	.000	.000
	m40	.000		.000	.000	.000
	m41	.000	.000		.000	.000
	m43	.000	.000	.000		.000
	m44	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .074

EK (3) 3. Grubun korelasyon matrisi

Correlation Matrix^a

	m1	m2	m3	m4	m5	m6	m7	m8	m9	
Correlation	m1	1.000	.709	.621	.487	.564	.431	.438	.533	.403
	m2	.709	1.000	.721	.626	.514	.542	.568	.472	.471
	m3	.621	.721	1.000	.583	.527	.601	.520	.530	.510
	m4	.487	.626	.583	1.000	.658	.558	.604	.574	.470
	m5	.564	.514	.527	.658	1.000	.646	.639	.605	.402
	m6	.431	.542	.601	.558	.646	1.000	.603	.530	.507
	m7	.438	.568	.520	.604	.639	.603	1.000	.576	.512
	m8	.533	.472	.530	.574	.605	.530	.576	1.000	.478
	m9	.403	.471	.510	.470	.402	.507	.512	.478	1.000
Sig. (1-tailed)	m1		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m2	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m3	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m4	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m5	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m6	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m7	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m8	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	m9	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .004

Correlation Matrix^a

	m11	m12	m13	m14	m15	m16	m17	
Correlation	m11	1.000	.716	.528	.616	.549	.592	.621
	m12	.716	1.000	.568	.600	.577	.649	.697
	m13	.528	.568	1.000	.670	.581	.680	.589
	m14	.616	.600	.670	1.000	.652	.591	.600
	m15	.549	.577	.581	.652	1.000	.660	.737
	m16	.592	.649	.680	.591	.660	1.000	.691
	m17	.621	.697	.589	.600	.737	.691	1.000
Sig. (1-tailed)	m11		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m12	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m13	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m14	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m15	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m16	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	m17	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .009

		m20	m21	m23	m24	m25
Correlation	m20	1.000	.605	.603	.519	.512
	m21	.605	1.000	.454	.562	.451
	m23	.603	.454	1.000	.653	.530
	m24	.519	.562	.653	1.000	.654
	m25	.512	.451	.530	.654	1.000
Sig. (1-tailed)	m20		.000	.000	.000	.000
	m21	.000		.000	.000	.000
	m23	.000	.000		.000	.000
	m24	.000	.000	.000		.000
	m25	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .101

Correlation Matrix^a

		m29	m30	m31	m32	m33	m34	m35
Correlation	m29	1.000	.777	.711	.663	.697	.654	.696
	m30	.777	1.000	.645	.657	.684	.696	.651
	m31	.711	.645	1.000	.722	.629	.740	.756
	m32	.663	.657	.722	1.000	.665	.699	.684
	m33	.697	.684	.629	.665	1.000	.743	.677
	m34	.654	.696	.740	.699	.743	1.000	.698
	m35	.696	.651	.756	.684	.677	.698	1.000
Sig. (1-tailed)	m29		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	m30	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	m31	.000	.000		.000	.000	.000	.000
	m32	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	m33	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	m34	.000	.000	.000	.000	.000		.000
	m35	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .003

Correlation Matrix^a

		m39	m40	m41	m43	m44
Correlation	m39	1.000	.632	.559	.735	.653
	m40	.632	1.000	.615	.718	.656
	m41	.559	.615	1.000	.490	.687
	m43	.735	.718	.490	1.000	.530
	m44	.653	.656	.687	.530	1.000
Sig. (1-tailed)	m39		.000	.000	.000	.000
	m40	.000		.000	.000	.000
	m41	.000	.000		.000	.000
	m43	.000	.000	.000		.000
	m44	.000	.000	.000	.000	

a. Determinant = .047

Bu anket eşli dans yapan kişilerin dans hakkındaki algılarını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma bunun dışında başka bir gaye için planlanmamıştır. Ankete vereceğiniz samimi ve içten yanıtlar araştırmanın sağlıklı sonuçlara ulaşması bakımından önemlidir. Katılarınız için teşekkür ederiz.

Faik ÖZ

OMÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz? A)Erkek B)Kadın

Yaşınız? A)12-18 B)18-24 C)25-30

D)30-35 E)40+

Öğrenim durumunuz? A)İlkokul B)Lise C)Ortaokul

D)Lisans E)Lisans üstü

Dünya görüşünüz nedir? A)Muhafazakar B)Sosyal demokrat C)Her ikisini de içerir

Ne kadar süredir dans etmektesiniz?(ay) A)1-2 B)2-4 C)4-8 D)8 ay ve üstü

	Sorular	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	Eşli dans eden bireyler dansı cinsel tatmin aracı olarak görür					
2	Dans figürleri kişide cinsel isteği artırır					
3	Eşli dans esnasında yakın temaslı figürlerde bireylerde cinsel hareketlenme olur					
4	Eşli dans sırasında kişiler cinsel hayaller kurarlar					
5	Dans müzikleri dinlendiğinde karşı cinse cinsel istek duyulur					
6	Dans kişiyi cinsellik yapmaya teşvik eder					
7	Dansta partnerlerin yakın teması birbirlerini arzulaması anlamına gelir					
8	Kişi tanımadığı biriyle dans ederken cinsel istek duyar					
9	Dans eden kişinin giyim tarzı diğer partnerleri tahrik eder					
10	Dans esnasında birinin kötü kokması, diğerinin cinsellik duygusunu yok eder					
11	İnsanlar albenilerini arttırmak için dans eder					
12	Dans eden kişiler psikolojik açıdan pozitif anlamda tatmin olur					
13	Dans etmek insanların egosunu besler					
14	Danstan sonra alkışlanmak kişiyi mutlu eder					
15	Dans figürlerinin zor olması, dans eden kişiyi daha çekici yapar					
16	Sosyal hayatta yakınlaşmayı düşünen kişiler iyi dans ederek daha iyi ilişkiler kurar					
17	Yaş sendromu yaşayan bir bireye dans etmek iyi gelir					
18	Fiziği güzel olan bir bireyin kendini göstermesi için dans bir araçtır					
19	Eşli danslar karşı cinse yaklaşım için bir araçtır					
20	Dans bireylerin sosyal ve sanatsal hayatlarını olumlu yönde geliştirir					
21	Dans kişinin sosyal anlamda yaşamını renklendirir					
22	Dans karşı cinsi etkilemek için tek başına yeterlidir					
23	Duygusal yakınlık hisseden kişiler eşli dans aracılığıyla bu yakınlığı artırır					

24	Dans bireylerin sosyal ve sanatsal hayatlarını geliştirip karşı cins ile olan iletişimini kuvvetlendirir					
25	Kendine güvensiz insan için dans etmek sorun çözücü niteliktedir					
26	Dans aracılığıyla kurulan ilişkiler sağlam temeller üzerine kurulur					
27	Dans ilişkisi olan bireylerin, cinsel ve duygusal hayatlarını olumlu etkilenir					
28	Eşli dans etmek birlikte olduğun bireyi aldatmak anlamına gelmez					
29	Dans, birlikte olunan kişiyi kıskandırmak için bir araçtır					
30	Dans, birlikte olan bireylerin cinsel ve duygusal yaşantılarını olumlu etkileyen bir araçtır					
31	Birliktelik yaşayan, aynı zamanda beraber dans eden bireylerin cinsel yaşantılarındaki sorunlar iyileşir					
32	Dans aracılığıyla birliktelik yaşayan bireylerin, başkaları ile dans etmesi güvensizliğe sebep olmaz					
33	Dans aracılığı ile birliktelik yaşayan kişiler, başkaları ile dans edilmesini istemiyorsa dans bırakılmalıdır.					
34	Dans, kötü gidişatı olan birlikteliğin olumlu değişmesini sağlar					
35	Birliktelik yaşayan kişiler, dansta tanıştığı başka kişilerle birbirlerini aldatırsa bu kişiler dansa küsmemelidir					
36	Uzak mesafelerde birliktelik yaşayan, başkalarıyla dans ederlerse ilişkide sorun oluşmamalıdır.					
37	Dans tüm cinsiyetler için sosyal bir araçtır					
38	Dans sadece kadınların yapması gereken bir spordur					
39	Dansta farklı bir cinsel kimliğe bürünmek insanı mutlu eder					
40	Dans etmek kişilerde cinsel ve fiziksel özgürlüğü yoğunlaştırır					
41	Dans etmek insanı daha erkeksi veya daha kadınsı yapar					
42	Dans edilen kişinin LGBT olması dans eden kişiyi rahatsız eder.					
43	Dans kişilerin içlerinde bastırdıkları cinsel kimlikleri dışa vurur					
44	Dans cinsiyet karakterinin oluşumuna katkı sağlar					

(1) Kesinlikle katılmıyorum (2) katılmıyorum (3) Kararsızım (4) katılıyorum (5) kesinlikle katılıyorum

ÖZ GEÇMİŞ

Faik ÖZ 2010 Rize Ticaret Meslek Lisesinden mezun olduktan sonra yine 2010 yılında OMÜ Spor Yöneticiliği bölümünde lisans eğitimine başlamıştır ve yine aynı okulda yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. 2004 yılından 2011 yılına kadar greko-romen güreş hayatı devam etmiş olup 2011 yılı itibariyle latin dansları eğitimine ve eğitmenliğine devam etmektedir. İyi derecede ingilizce bilmektedir. İlgili alanları; spor,bilim,ekonomi,yönetim ve teknolojik gelişmelerdir. (11.08.2021)

